LETO IX. ŠT. 3 (390) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 29. JANUARJA 2004

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERÇUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 €

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

ZARES VSI ZADOVOLJNI?

Nekaj besed o dvojnih merilih. Obiski med državniki so večkrat priložnost za rešitev kakšnega odprtega vprašanja. To so navade in diplomatski bonton. Zato ni v petek - le nekaj dni pred odhodom ministrskega predsenika Berlusconija v Ljubljano - nikogar presenetilo, ko je iz Rima prišla novica, da je vlada izdala odlok, s katerim osvaja seznam občin, v katerih bo veljal zaščitni zakon (št.38/2001). Seznam je paritetni odbor poslal v Rim ob koncu poletja kot sklep predvidenega števila članov občinskih svetov na manjšinskem področju. Odlok bo moral zdaj podpisati predsednik republike. Pričakovali smo ga že nekaj časa, saj je predsednik Berlusconi zagotovil predsedniku slovenske vlade Ropu, ko je ta pred kratkim obiskal Rim, da bo omenjeni odlok izdan že pred prazniki. Enomesečna zamuda ni taka, da bi se morali zato zgražati (vajeni smo drugačnih zamud). Začudili smo se pravzaprav šele ob ugotovitvi, da so odlok pozdravili takorekoč vsi, levi in desni, manjšinci in večinci. Začudili in hkrati posumili, saj ni zelo verjetno, da bi v Rimu odkrili formulo, s katero bi zadovoljili ene in druge, ki so se zadnje dni spustili v razne komentarje in polemične nastope spričo izjav ministra Giovanardija. Ta se je izrekel proti integralni dvojezičnosti v Trstu, Gorici in Čedadu, ne pa proti zakonu. Dvom in sum pa ostajata, saj v petek ni bilo na voljo celotno besedilo odloka, pač pa samo novica o njem. Tudi v naslednjih dneh ni bilo objavljeno. Znano je samo, da je seznam paritetnega odbora dobil s strani vlade pripis, po katerem v omenjenih treh občinah, oziroma mestnih središčih, imajo Slovenci na voljo posebna okenca za stike z upravnimi oblastmi. Nič novega, bi kdo rekel, saj tako predvideva tudi sam zakon, ki sicer govori o uradih in ne o okencih. Od kod bi moralo torej izvirati naše posebno veselje ob tem odloku? Še bolj upravičeno pa si lahko postavimo vprašanje, zakaj naj bi si desničarji oddahnili, kakor da odlok dokončno odstranjuje nevarnost integralne dvojezičnosti, o kateri ni v zakonu ne duha ne sluha? To je naša vrla levica na ves glas vneto zatrjevala, spet pretirano zgrožena, da bi lahko kdo sploh pomislil na kaj drugega, kakor da bi dvojezičnost predstavljala zlo sama po sebi in žalitev za večino. Upravičeno se lahko vprašamo, zakaj je bilo treba vleči na dan integralno dvojezičnost, kateri se je manjšina - v svojem pretiranem upoštevanju dosegljive realnosti - odpovedala že z zaščitnim zakonom. Kar zadeva sam odlok, pa bomo pomirjeni samo, ko bomo lahko brali vladni pripis v celoti, ki je - povdarjamo - nepotreben.

Prav tako nepotrebno pa je povezovati probleme slovenske manjšine v Italiji s tistimi, ki ogrožajo obstoj italijanske manjšine v Sloveniji, saj jih imata - ena in druga - vsaka zase dovolj. Če bi na obeh straneh meje prevladala treznost, bi lahko odpravili vsa trenja in polemike. Probleme obeh manjšin je težko primerjati, še težje je utemeljevati čisto recipročnost, nedopustno pa je kategorično izključevati, da bi obe manjšini lahko uživali podobno zaščito. Tu odpove vsaka logika.

Novoletni sprejem SSk / Palača Lanthieri v Gorici

Usidrani v slovenstvo, odprti Evropi!

FOTO JMP

Minuli petek, 23. t.m., je stranka Slovenska skupnost priredila t.i. novoletni sprejem, na katerem so spregovorili tržaški pisatelj Boris Pahor, zunanji minister RS Dimitrij Rupel ter predsednik deželnega sveta FJ-k Alessandro Tesini. /stran 10

Zunanji minister RS dr. Dimitrij Rupel pri nas

"Uresničitev sanj o Zedinjeni Sloveniji!"

FOTO JMP

Zunanji minister republike Slovenije dr. Dimitrij Rupel je bil minuli petek, 23. t.m., na obisku v Gorici.

V popoldanskem času si je v spremstvu predsednika goriške pokrajine Giorgia Brandolina ogledal Mušičevo razstavo v palači Attems, nakar se je v Kulturnem domu sestal z delegacijo SSO-ja in SKGZ-ja, ki sta jo vodila predsednika Sergij Pahor in Rudi Pavšič. Na srečanju je minister Rupel poudaril izjemno pozornost domovine Slovenije do nas, slovenske narodne manjšine v Italiji.

SKGZ je v Kulturnem domu pripravila debatni večer na temo *Slovenija na pragu EU,* na katerem sta o velikem zbližanju in sodelovanju med državama spregovorila minister Rupel in italijanski podtajnik na zunanjem ministrstvu Roberto Antonione. / stran 10

Prešernova proslava

Letošnja osrednja Prešernova proslava, ki sovpada s slovenskim praznikom kulture, bo: v Kulturnem domu v Trstu v nedeljo, 8. februarja 2004, in v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v ponedeljek, 9. februarja 2004.

Intervju

Predsednik obrtne cone v Zgoniku Dragotin Danev o izzivih. *(stran 3)*

In memoriam

Odšel je naš dragi prijatelj in izjemen sodelavec Marko Vuk. *(stran 7)*

VSEBINA

02 Alojz Tul
IZJAVE MINISTRA GIOVANARDIJA

02 Janez Povše
KJE JE BIL BOG V AUSCHWITZU?

05 Danijel Devetak
SPREJEM KATOLIŠKIH ČASNIKARJAV V LJUBLJANI

06 Jurij Paljk
MONOGRAFIJA O ŠIBKI MISLI DR. BEDNARIKA

08 Igor Gregori
MAGRISOVE KNJIGE V SLOVENŠČINI

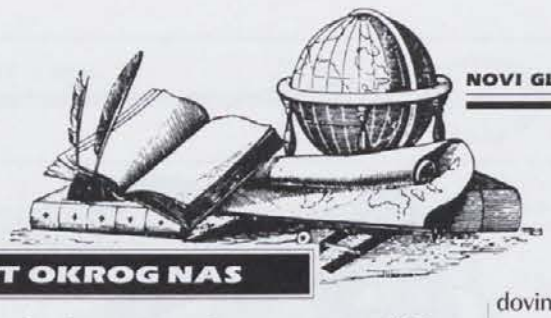

SVET OKROG NAS

Izjave ministra Giovanardija in pravna država

Državni zaščitni zakon št. 38 z dne 23. februarja 2001 določa, da bo paritetni odbor v roku 18 mesecev po svoji ustanovitvi sestavil in poslal vladi v odobritev seznam občin, v katerih naj se uveljavijo zaščitna določila ob pogojih in na načine, ki jih isti zakon predvideva. Paritetni odbor je to nalogo izpolnil in poslal osrednji vladi v Rim seznam 32 občin, da jih odobri v obliki odloka predsednika republike. Po objavi tega dekreta v Uradnem listu bodo lahko zainteresirane občine začele izvajati zaščitna določila. V zvezi s tem pa se je sredi tega meseca nepričakovano oglasil minister za odnose s parlamentom, Giovanardi, ki je minulega decembra obiskal italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem in se tako na lastne oči prepričal o izvajanju dvojezičnosti v Istri. Tržaškemu dnevniku Piccolu je namreč posredoval izjavo, da bi dosledno izvajanje določil zaščitnega zakona v mestnih središčih Trsta, Gorice in Čedada utegnilo naleteti na odpor ter imeti nezaželene posledice. Zato je treba omejiti izvajanje zaščitnega zakona na okoliška naselja in da vlada namerava v tem smislu omejiti uveljavljanje zaščitnega zakona v Trstu.

Istočasno so se oglasili tržaški predstavniki Nacionalnega zavezništva in predložili tržaškemu občinskemu svetu resolucijo, ki jo je nato tudi odobril z glasovi svetovalcev Doma svoboščin in v kateri izražajo odločno nasprotovanje uvajanju "integralne dvojezičnosti" v mestnem središču. Ne glede na brezpredmetnost omenjene zahteve, ker zaščitni zakon ne govori o splošni dvojezičnosti, pa zveni kot bolestno pogrevanje nevarnosti za italijanstvo Trsta, ki se po drugi strani navzven želi predstavljati kot kozmopolitsko mesto in kandidira za Svetovno razstavo 2008. Z vztrajanjem pri zapiranju pred neizogibnimi spremembami, ki se napovedujejo z zgodovinsko širitvijo evropske povezave še v tem letu, del tržaškega mesta dokazuje, da še ni dorasel evropski odprtosti.

Pa vrnimo se k izjavam ministra Giovanardija, da je treba okrniti področje izvajanja zaščitnega zakona, kar zadeva mestna središča, češ da bi dvojezičnost lahko imela nezaželene negativne posledice. Priče smo torej dejstvu, da se visoki vladni predstavnik zavzema za samovoljno omejevanje zaščitnega zakona, kar nasprotuje temeljnemu pravnemu in etičnemu načelu, da je treba zakon vedno spoštovati, tudi če komu ni pogodu. Če se omenjeno načelo krši, se ustvarja pravna zmeda in spodkopuje pravna država. Medtem je osrednja rimska vlada 23. t.m. odobrila odlok s seznamom 32 občin, na ozemlju katerih velja zaščitni zakon. Odloku je dodala pripombo, da se bodo pripadniki slovenske manjšine v centrih Trsta, Gorice in Čedada lahko posluževali svojih pravic preko posebnega urada, ki ga izrecno predvideva sam zaščitni zakon. Čemu toliko prahu v zvezi s tem...?

Alojz Tul

Sestal se je deželni Svet SSO

V Devinu se je v četrtek, 22. januarja, sestal deželni svet SSO, v katerem so zastopane vse članice te krovne organizacije. Po uvodnem posegu predsednice sveta Franke Žgavec je predsednik izvršnega odbora Sergij Pahor podal poročilo o stanju naše skupnosti. Izvajanje zaščitnega zakona je na mrtvem tiru. Rimska vlada dela težave predvsem glede Trsta, Gorice, Čedada in bi rada omejila izvajanje zaščitnega zakona samo na obrobna področja teh mest, čeprav so se, kot predvideva zakon, že o zadevi izrekli pristojni občinski svetovalci in paritetni odbor. Na deželi beležimo sicer naklonjeno vzdušje, vprašanja pa se rešujejo zelo počasi. Z reformo deželne strukture je služba za jezikovne skupnosti izgubila avtonomijo. Tudi Slovenija je Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu znižala institucionalno raven. Programska konferenca je sicer razgibala našo skupnost, treba pa je nadaljevati delo in izdelati primerno strategijo za nadaljnji razvoj. Pahor je pozitivno ocenil sodelovanje med obema krovnima organizacijama in napovedal ustanovitev koordinacijskega telesa vseh slovenskih manjšin. Ta organ bo lahko bolj učinkovito vplival na matično domovino in tudi na državo, v kateri živijo posamezne manjšinske skupnosti.

Svet je nato odobril obračun in proračun SSO-ja.

Obširna razprava številnih prisotnih je izpostavila še nekatera važnejša vprašanja, za katera se mora krovna organizacija zavzeti. Treba je ustanoviti skupno predstavništvo, več pozornosti je treba posvečati članicam in gospodarstvu ter okrepiti stike s civilno družbo v Sloveniji. Dvojezičnost nevarno vdira v naše organizacije in večkrat se podcenjuje vloga manjših medijev, ki bi nasprotno potrebovali večje podpore.

Irak / Po odstopu Davida Kaya

Koliko časa bo boj proti terorizmu še prioriteta ZDA

Vodja ameriške odprave izvedencev, ki so v Iraku iskali orožje za množično uničevanje, je minuli petek odstopil in izjavil, da Sadam Husein v času zavezniškega napada na Irak ni razpolagal z omenjenim orožjem. Po devetih mesecih iskanja je misija, z Davidom Kayjem na čelu, z dokajšnjo mero zanesljivosti ugotovila, da orožja za množično uničevanje (WMD) ni in po vsej verjetnosti ga v državi ni bilo še od vojne leta 1991, ko je iraški diktator opustil programe za izdelavo WMD.

Kay je za presenečenje poskrbel samo nekaj dni po zloglasnem Bushevem govoru, v katerem je - na dan po demokratskih primarnih volitvah v Iowi - Američane prepričeval med drugim tudi o upravičenosti vojaškega posega v Iraku. Istočasno je ameriški pravosodni minister Ashcroft na 33. Svetovnem gospodarskem forumu v švicarskem Davosu s podobnim govorom skušal prepričati predstavnike z vsega sveta o nujnosti boja proti mednarodnemu terorizmu.

Kayeva poteza ni pretirano razburila Busha. Kaya je zamenjal Charles Duefer, medtem je državni sekretar Colin Powell pojasnjeval, da je Sadam predstavljal grožnjo za svetovno varnost z orožjem ali brez njega, saj je razpolagal s sredstvi, da orožje izdela takoj, ko se mu to zljubi.

Bush v vodenju ameriške in svetovne politike torej vztraja s svojimi prioritetami. Te se po 11. septembru 2001 vse vrtijo okrog zagotavljanja varnosti in boja proti mednarodnemu terorizmu. Svetovni gospodarski forum pa je bil za mnoge analitike, pa tudi za gospodarstvenike in državnike, priložnost, da izpostavijo svoje nasprotovanje tem prioritetam in skušajo obrniti stran v mednarodnih odnosih. Že nekaj časa namreč udeleženci različnih mednarodnih srečanj skušajo - v nasprotju s težnjami ZDA - posvetiti svojo pozornost drugim temam in vprašanjem, ki so za svetovno varnost in stabilnost morda še bolj pekoča kot problem terorizma. Gre za vprašanja revščine, bolezni in lakote, ki se v svetu širijo, namesto da bi se ožile, in zahtevajo nujne posege ter rešitve.

Žal komentatorji dvomijo, da bodo manjše - ali celo revne - države s svojimi pogledi in prioritetami prevladale nad Bushevo voljo. ZDA namreč predstavljajo edino svetovno velesilo. In to ne samo zaradi svoje vojaške in politične prednosti, pač pa - s 40-odstotno gospodarsko rastjo med leti 1991 in 2002 (kar je dvakrat več od rasti v evro območju in štirikrat več od Japonske) - predvsem zaradi svoje gospodarske moči.

Iraško vprašanje pa bo kljub vsemu lahko še vplivalo na ravnovesja na mednarodnopolitični sceni. V Veliki Britaniji se je zaradi objave poročila neodvisnega sodnika o samomoru znanstvenika Kellyja stolček premiera Blaira ravno ta teden nevarno zamajal, saj se je moral ponovno zagovarjati zaradi svoje podpore v korist posegu v Iraku. V Združenih državah Amerike samih pa simpatije volilcev prvič po dolgem času začenjajo odtekati z Busheve na stran novopečenega demokratskega kandidata za predsedniške volitve, Johna Kerryja.

Breda Susič

PREJELI SMO

Sprava v Porčinju

Tokrat je bil na obisku sam Violante, bivši predsednik italijanskega parlamenta, ki je v spremstvu deželnega tajnika LD Pegorerja in našega slovenskega senatorja Budina položil venec žrtvam medpartizanskih pobojev. V bistvu je prišel na pomoč Levim demokratom v naši deželi, ki že nekaj časa skušajo pridobiti glasove na zmerni desnici in pozabljajo, kako so še pred nekaj leti rohneli nad vsakim, ki je podvomil v svetost Titove revolucije.

V tem času je Spadarova teorija enačenja nasilja na eni in na drugi strani mirno prebavljena tudi s strani slovensko govorečih Levih demokratov, ki so pragmatično zazrti v prihodnost in počasi opuščajo partizanščino.

Mimo teh ugotovitev pa se danes človek upravičeno sprašuje, do kdaj se bodo še spravljali bivši partizani, ki so se na Porčinju izkazali kot izredno cinični in poslušni centralnim komitejem in se niso ustavili niti pred lastnimi sobojevniki za svobodo proti nacifašizmu.

Epopeja partizanstva je že zdavnaj mimo, zdaj prihajajo na dan hudodelstva in izdaje, kakršnih v prejšnjih desetletjih ni bilo zaslediti, ker je pač veljala edina resnica, kot v filmih z Divjega zahoda.

Že nekaj let prisostvujemo objemavanjem in odpuščanjem, ki so leto za letom epohalna, zgodovinska in neponovljiva. V resnici pa so dejanja slabe vesti, ki nekaterim, danes zelo maloštevilnim, grenijo zadnje ure življenja.

Vsej tej komediji bi lahko že bil narejen konec, če bi borci in njihovi miselni nasledniki priznali napake, zločine in poboje, ki so jih v imenu ljudstva počeli nad političnimi nasprotniki, ne zgolj Italijani, ampak tudi nad lastnimi sobrati, v katerih so videli nevarnost za komunistično diktaturo.

Ta umazana dejanja plačujemo vsi zamejski Slovenci, ko nam očitajo surovost in krvoločnost Titovih partizanov, sami pa se moramo izgovarjati, da je pač fašizem kriv za "povračilne" povojne in medvojne poboje.

Slovenci smo miroljuben in gostoljuben narod, na žalost toliko naiven, da ga tu pa tam voditelji zmaličijo in spremenijo v krvnika, a si tega naslova ne zaslužimo.

Čas je, da si partizani nehajo odpuščati in javno priznajo, da je NOB bila borba za oblast marksizma in komunizma nad ljudskimi množicami, s pretvezo borbe proti okupatorju. Najprej je bilo treba uničiti politične nasprotnike, nato pa zavladati ljudstvu, po Leninovih pravilih.

Če tega ne bodo storili sami, jim bo zgodovina hud sodnik, narod bo pa še naprej plačeval za hudodelstva nekaterih.

Sledi podpis

Pripis uredništva: Podobnih pisem smo prejeli kar nekaj, izbrali smo eno za objavo, pisec nas je prosil, naj njegovega imena ne damo v javnost, kar seveda kaže na to, kako hudo je še vedno o teh hudih dogodkih govoriti tudi danes. Pa vendar smo sami mnenja, da so za resnično spravo potrebni koraki medsebojnega odpuščanja, priznanja in seveda iskrene sprave. NOB ni bil samo pravičen boj za svobodo, na žalost je bila vmes tudi revolucija, ki je prinesla veliko gorja, smrti.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

Kje je bil Bog v Auschwitzu?

Ko se zamislimo, koliko grozot se je zgodilo v drugi svetovni vojni in še posebej v Auschwitzu, ostanemo nemi. Kaj je bilo vse to zares mogoče? Tako strašno se je tega spominjati, ker preprosto ni mogoče verjeti. Ni mogoče verjeti, da se je vse to dogajalo in se je - kot je zapisal pesnik Lojze Krakar - "smrt utrudila do smrti". Tako strašne so vse te zamračitve, ta uničenja in pogrezi v nič, da vso stisko in strah pred brezizhodnostjo res najustrezneje izraža znano vprašanje "Kje je bil Bog v Auschwitzu?"

Kot da ni človekova zgodovina polna pogromov, osvajanj, iztrebljanj, kot da ni ta zgodovina eno samo prebijanje skozi grozote in nasilje, ki se zdaj dvigne v imenu večjega naroda, višje rase, višjega političnega sistema, zdaj v imenu višje civilizacije ter prave vere. Res pa je tudi, da je Auschwitz trnova krona vseh grozot, odtod krik, kje je bil tedaj Bog. Kako da ni preprečil pobijanja svetopisemskih razsežnosti, da ni zaustavil roke krvnikov, strl kamen njihovega srca? Kaj je počel ob pogledu na barake smrti, ob pogledu na žive okostnjake in na prho s strupenimi plini? Kaj ga je zlo res izrinilo iz sveta, v posmeh in porog njegovi želji, naj bo nekega dne na zemlji tako, kot je v nebesih, se pravi le dobro, le dobro, le ljubezen?

S takšnimi pomisleki, kot da je človek prezrl največji in najveličastnejši dar, ki mu ga je prav Bog podelil, namreč dar svobode, dar svobodne volje. Človek je enkratno svoboden in te svobode mu nikoli nihče ne bo odvzel, v nekem smislu je svoboden kot Bog sam, razlika pa je v odločitvah. Bog kot popolno bitje se vedno odloča za dobro in samo za dobro. Človek se ravno tako odloča za dobro, toda lahko se odloča tudi za zlo. Resnica pa je, da bi se lahko vedno odločal za dobro, ker na dnu srca vendar ve, kaj je dobro in kaj ni, kot so to vedeli tudi krvniki v Auschwitzu in povsod, kjer se je izživljalo zlo. Mi vsi točno vemo, kdaj delamo silo drugemu človeku, kot seveda vemo, kdaj mu v njegovo in v svojo korist delamo dobro. Ker smo rojeni s koščkom neba v sebi, se lahko za dobro vedno odločimo in prav zato nam je darovana svoboda, da bi se za to dobro enkrat za vselej odločili.

Zaman je torej spodmikati ugled Bogu, češ, nikakor ne zadostuje tvoja svoboda, ti bi vse ljudi naravnost moral prisiliti v dobro ter s tem preprečiti vsakršno zlo, da to zlo ne bi bilo nikomur več v užitek. V užitek, ker samo tako si lahko pojasnimo neskončnost vseh grozodejstev. Toda s svobodo je človeku podeljena veličastna vloga, da je vse odvisno od njega, in prav to se zdi neverjetno: da je namreč vse odvisno od nas, da gradimo na zemlji nebesa ali da gradimo pekel. To izbiro človek preprosto mora sprejeti nase, nihče drug je ne more, niti Bog ne, saj bi sicer človek kot bitje postal nesmiseln in dokončno odveč.

Zato bi morali - v prepričanju v temeljno poslanstvo človeka in v našo zmožnost umestitve dobrega v svetu - naslovno vprašanje osvetliti z nemara točnejšo mislijo, namreč: "Kje je bil človek v Auschwitzu?"

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO
34170 **GORICA**, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. **0481 550 330**
FAX **0481 548 808**
E-MAIL **gorica@noviglas.it**
34133 **TRST**, ULICA DONIZETTI 3
TEL. **040 365 473**
FAX **040 775 419**
E-MAIL **trst@noviglas.it**

UPRAVA
34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. **0481 533 177**
FAX **0481 548 276**
E-MAIL **uprava@noviglas.it**
www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK
IZDAJATELJ ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA;
PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN,
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949
POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5
TISK TISKARNA BUDIN / GORICA
NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI
IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC
LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,
INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV
POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493
CENA OGLASOV PO DOGOVORU

Intervju / Dragotin Danev

Obrtna področja: elan za naše gospodarstvo

Pred nekaj meseci so v zgoniški občini otvorili novo obrtno cono. O strukturi sami in možnosti razvoja tega obrtnega področja ter o današnjem stanju tržaškega gospodarstva smo se pogovorili s predsednikom novega objekta, gospodom Dragotinom Danevom. V coni je prisotnih preko dvajset podjetij, ki zaposlujejo skupno več kot sto nameščencev. Hale, ki jih je skupno šest za skoraj 9.000 kvadratnih metrov pokrite površine, so zagrajene na območju 27.000 kvadratnih metrov, v okviru katerih je veliko prostora, namenjenega zelenicam in parkiriščem za nameščence in stranke. Vsaka hala meri po 1.500 kvadratnih metrov z modularno strukturo, ki ima kot osnovno enoto 150 dvadratnih metrov površine. Dela so se začela novembra leta 2000, zaključila pa so se 31. decembra 2003.

Ste predsednik obrtne cone, ki so jo pred kratkim odprli v zgoniški občini. Bi nam lahko orisali, kdaj je nastala zamisel za to obrtno področje in kako je sploh prišlo do tega projekta?

O obrtni coni se je porodila zamisel že pred petnajstimi leti. Najprej je bil govor o manjši obrtni coni v repentaborski občini, a do tega ni prišlo zaradi premajhnega zanimanja zadostnega števila obrtnikov. Načrt se je potemtakem ustavil. Nato pa je Občina Zgonik začutila potrebo, da bi lastnim obrtnikom nudila možnost razvoja, a število le-teh je bilo vsekakor premajhno, da bi se projekt uresničil. Slovensko deželno gospodarsko združenje pa si je tudi na podlagi izkušenj, ki si jih je nabralo s takrat rastočo dolinsko obrtno cono, prizadevalo in senzibiliziralo obrtnike v tržaški občini, da so pogoji za razvoj povezani tudi na taka obrtna področja. SDGZ in Servis sta pri našem projektu odigrala veliko vlogo; odgovorno in z veliko zavzetostjo sta spremljala načrt in koordinirala potek gradnje. Konzultivna podpora obeh je bila torej zelo pomembna.

Zgoniška občinska uprava, ki jo je takrat vodil še Miloš Budin - pa tudi uprave, ki so tej sledile, mislim na Blažinovo in Sardočevo -, je pomembnost projekta docela dojela in stekel je postopek za pridobitev nekaterih jusarskih zemljišč, na katerih naj bi nato nastalo obrtno področje. Občina Zgonik je namreč že od vsega začetka privolila na načrt, a le pod pogojem, da bi bilo vsaj 30% obrtnikov iz zgoniške občine. Projekt se je uresničil tudi v sodelovanju s tržaško občino, saj so bila zemljišča v Občini Zgonik last tudi jusarjev s Proseka. Tako smo novembra leta 2000 dejansko štartali s projektom, lani pa smo končno obrtno cono otvorili.

Obrtna cona je strukturirana kot konzorcij, ki je imel le začetni kapital. Ko pa je cona začela nastajati, smo obrtniki sproti financirali gradbena dela.

Bi nam lahko povedali, kako je obrtna cona strukturirana?

Obrtna cona je strukturirana kot konzorcij. Najprej se je zadostna skupina obrtnikov združila v konzorcij in je tako kot pravni subjekt začela obrtno cono graditi za potrebe lastnih članov. Zgoniška obrtna cona šteje 21 obrtnikov in vsak je član konzorcija. Konzorcij torej gradi objekte, v katerih se odvijajo aktivnosti članov. Danes smo statutarni cilj namreč dosegli in pogoji naj bi bili taki, da se konzorcij tudi razpusti, vendar še za nekaj let smo vezani na pogodbe, ki smo jih sklenili z občino Zgonik, ki razpusta še ne predvideva.

Šlo je torej za samofinanciranje?

V glavnem da. Konzorcij je imel le začetni kapital. Ko pa je cona začela nastajati, smo obrtniki sproti financirali vsa gradbena dela. Ko so se ta dokončala, smo dobili tudi podporo s strani Evropske unije za razvojne projekte. Teh podpor niso bili deležni vsi, ampak le tisti, ki so imeli dejavnosti, za katere je program "Objektiv 2" predvideval možnost izplačila nepovratnih sredstev. Kar se tiče velikih hal in parcel, na katerih so bile te zgrajene, bi povedal, da so postale last naših obrtnikov; povezovalne ceste med obrtnimi objekti pa so last občinske uprave. Nam pa je občina poverila nalog, da za te ceste skrbimo; stroške za izgradnjo cest pa je skoraj v celoti kril Sklad za Trst.

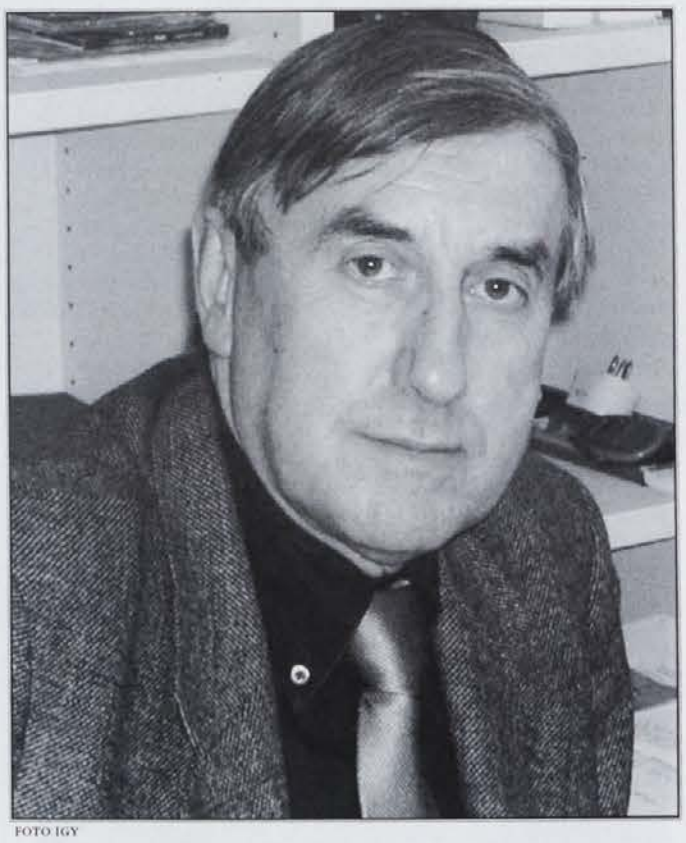

FOTO IGY

Ali se bo vaša obrtna cona še razširila?

Veliko je število obrtnikov v naših krajih, ki poslujejo v slabih logističnih pogojih. Prav gotovo bi dodatna obrtna cona lahko nudila tem obrtnikom veliko boljše pogoje. Prav zato bi bilo primerno, da bi občina in tudi druge javne ustanove - tudi dežela - pomislile za dodelitev še drugih zemljišč, kar bi lahko prispevalo k znatnemu razvoju gospodarstva na teritoriju.

Kakšne so aktivnosti, ki se na tem področju odvijajo? Koliko obrtnikov oziroma gospodarstvenikov delujev tej obrtni coni in s čim se ukvarjajo?

Enaindvajset obrtnikov se ukvarja z zelo široko paleto dejavnosti. V coni so prisotni ekološka zadruga, ki skrbi za urejanje zelenic, servisi za vulkanizerstvo, prevozništvo, obrtna proizvodnja nefiltriranega piva, proizvodnja oblačil, avtokleparski servisi, podjetje za praznjenje greznic in mehansko združenje; nekateri se ukvarjajo z električnimi napeljavami in gradbeništvom, drugi pa z izdelavo oken in vrat; prisotne so še mehanične delavnice, podjetja, ki se ukvarjajo z načrtovanjem in inštalacijo vodovodnih, plinskih in klimatskih naprav in z obdelavo različnih vrst marmorja ter podjetja, ki se posvečajo vzdrževanju strojev za vrtnarstvo, popravljanju smuči in še proizvodnji avdio - in videoposnetkov za televizijo. Skratka veliko podjetij, ki skušajo zadostiti potrebam današnjega specializiranega tržišča. Poleg tega bo v coni deloval še urad Servisa SDGZ z namenom, da bi zadostil potrebam kraških interesentov. Pri nas ni trgovskih dejavnosti, saj je trgovski sektor imel že prej svoje področje v zgoniški občini. Naša cona se skratka posveča le obrnim dejavnostim.

Mislim, da taka področja pripomorejo k razvoju pokrajinskega gospodarstva s samim dejstvom, da se sama razvijejo in rastejo, poleg tega, da črpajo delovno silo, ki na teritoriju živi.

FOTO IGY

Kako taka obrtna področja pripomorejo k razvoju slovensko-zamejskega in italijanskega gospodarstva v tržaški pokrajini?

Mislim, da taka področja pripomorejo k razvoju pokrajinskega gospodarstva s samim dejstvom, da se sama razvijejo in rastejo, poleg tega, da črpajo delovno silo, ki na teritoriju živi. Obenem z razvojem podjetij rastejo tudi druge dejavnosti, povezane s podjetji. Osebno pa ne bi tako strogo ločeval med slovenskimi in italijanskimi gospodarstveniki. Res pa je vsekakor, da je večina podjetnikov v zgoniški obrtni coni slovenskih, in to zato, ker je cona nastala v sklopu organiziranega dela, pri katerem so bili najbolj soudeleženi in angažirani slovenski obrtniki, saj so bili naši obrtniki tisti, ki so imeli največjo potrebo po taki koordinirani ureditvi svojega delovanja. Italijanska podjetja so že itak nameščena v industrijskih conah v Trstu, ki so nastale na pobudo italijanskih strokovnih organizacij.

Delovanje teh podjetij je vezano na naš ožji prostor ali je njihovo delovanje povezano tudi s tujino?

Povedal bi, da so naša podjetja v glavnem vezana na ponudbe in potrebe našega teritorija. Nekatere imajo sicer mednarodni značaj. Taka so predvsem podjetja, ki se ukvarjajo s prevozništvom. Bližina meje pa seveda spodbuja k čezmejnemu sodelovanju.

Kakšni so kratkoročni in dolgoročni načrti Zgoniške obrtne cone?

Glede kratkoročnih načrtov bi povedal, da je za nas prioritetno to, da se usidramo na teritoriju. Kar se tiče dolgoročnega načrtovanja pa bi si želel, da se naša podjetja razvijejo in da predvsem skušajo ohraniti delovna mesta. To želim posebno poudariti, saj za nekatera podjetja ni šlo pravzaprav samo za razvoj, ampak le za preživetje! Dogradite obrtne cone in organizacija podjetij v taki strukturi je namreč najboljša rešitev za nadaljnje delovanje naših gospodarstvenikov.

Kako ocenjujete splošno stanje gospodarstva na Tržaškem?

Splošni izgledi niso najbolj rožnati. Gospodarstveniki gledamo s precejšnjo skrbjo na gospodarski razvoj. Kriza v zadnjih časih je prizadela predvsem trgovski sektor. Upal bi si reči, da je položaj nas gospodarstvenikov, ki se ukvarjamo pretežno s servisi, nekoliko boljši. Ker pa je razvoj gospodarstva vsekakor med seboj povezan, se kriza enega sektorja odraža tudi na drugih. Potemtakem je bolj težko označiti, katero je tisto gospodarsko področje, ki je v boljšem stanju.

Kakšne so zato ugodnosti in prednosti za podjetnike, ki delujejo v tej coni?

Ugodnosti, ki jih danes imajo podjetniki v obrtni coni, so povezane pravzaprav z genezo konzorcijskega povezovanja, in prav to povezovanje je obrodilo zgoniško obrtno področje. Takrat je taka združitev različnih dejavnosti omogočila uporabo določenih finančnih sredstev, predvidenih po zakonu, do katerih bi kot posamezniki le s težavo prišli. Na tak način smo se prepričali, da v določeni meri tudi zakoni ščitijo in pospešujejo razvoj obrtništva in male industrije, ne pa le velikih podjetij. Menim, da je splošni razvoj gospodarstva odvisen od natančnega načrtovanja podpore s strani države tako veliki industriji kot nam obrtnikom.

Dejanska izmenjava izkušenj glede poslovanja s Slovenijo pa bo možna le po 1. maju 2004. Čeprav se danes o tem veliko govori, odkrito povem, da na našem nivoju točnejšega odgovora ne morem posredovati.

Kakšne so danes povezave in gospodarski stiki med tržaško stvarnostjo in Slovenijo in v kakšni meri se bodo ti razvijali po vstopu Slovenije v Evropsko unijo 1. maja 2004?

Menim, da je to odvisno od posameznih sektorjev. Če se omejimo na obrtniški sektor, bi povedal, da še ni povsem jasno, katere bodo nadaljnje razvojne čezmejne možnosti. Pri tem pa lahko vsekakor računamo na pomoč izvedencev, zaposlenih pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju, ki že ureja informativne urade v Sloveniji. Združenje namreč nudi tudi našim malim in srednjim podjetjem informacije v zvezi z bodočim geopolitičnim razvojem, predvsem pa se osredotoča na tiste zakonodajne možnosti - tako v Italiji kot v Sloveniji -, ki bi lahko zagotavljale in pospeševale rast gospodarstva tostran in onkraj meje. Dejanska izmenjava izkušenj pa bo možna le po 1. maju 2004. Čeprav se danes o tem veliko govori, odkrito povem, da vsaj na našem nivoju točnejšega odgovora ne morem posredovati.

Igor Gregori

Aktualno

Kriza in Cerkev

Ne vem, ali ste si kdaj zastavili vprašanje: "Kaj sploh je kriza?" To besedo slišimo tolikokrat, da bi o njej res ne bilo smiselno razpravljati. Prepričan sem, da jo uporabljamo tudi v situacijah, ki sploh niso krizne ali problematične. Z izrazom KRIZA opisujemo stanje, ko je nekdo postavljen pred odločitev, ki je ne sme odrivati ali odlašati, ampak jo mora takoj rešiti ali jo vsaj začeti reševati!

Ena bistvenih kriz, v katero smo vsi zajeti, je kriza sodobne družbe, v kateri živimo. Leta 1967 je nemški teolog Karl Rahner v Novem Forumu zapisal vsaj za tisti čas zelo drzno misel: Sodelovanje kristjanov pri preoblikovanju družbe je v določenem smislu že sodelovanje pri onstranskem svetu, pri "novi zemlji".

Ob tej Rahnerjevi misli spoznamo, da "nova zemlja" ne bo prišla sama od sebe, ampak se bo rodila iz prizadevanja vernih in nevernih za pravičen in miren svet. Pravičnosti in miru pa ne moremo meriti samo s posamezniki, ampak z družbo. To zapažamo zlasti danes, ko se dnevno srečujemo z roparskim kapitalizmom. Slovenci so spoznali divje lastninjenje, drugod pa poznajo načrtne stečaje.

Priče smo pravemu kultu denarja in dobička, na drugi strani pa imamo vedno več revnih in obubožanih, ki so iz družbe odrinjeni in so dnevno v skrbeh za osnovno preživetje. To stanje je v globokem nasprotju s krščanskim oznanilom. Cerkev je v zelo neprijetnem položaju, ko se mora spopadati in se tudi brigati za vse, ki so postali jetniki novih oblik suženjstva, to so vsi tisti, ki so ekonomsko porinjeni na rob družbe, čeprav imamo istočasno na drugi strani sloj z novim kultom denarja in profita, ki so si ga nakopičili na račun obubožanih.

V stanju, kakršno danes vlada na svetu, bi morala biti Cerkev zavetje svobode, najprej v svoji notranjosti, da bo kos prihajajočemu času, ki ga lahko imenujemo čas neliberalnega kapitalizma. Za takšno svobodo pa je potreben pogum, ki izhaja iz vere posameznika, to je iz prepričanega vernika, ki zavestno stopa iz anonimnosti in se ne drži, kot smo bili navajeni, nekje v ozadju, češ, bo že čas pokazal, kaj bo, ali bodo že drugi to uredili, nas se ne tiče ... (Mimogrede: čas bo lahko pokazal samo katastrofo! Če pogledamo sedanje stanje med mladino - velikanski osip glede verske prakse - po dosedanjem načinu oznanjevanja!)

Diakonija ali služenje Cerkve se tokrat vidi v tem, da se ta obrača k človeku, ki je v stiski. S tem zagotavlja potrebnost evangelija tudi za ceno neizbežnih konfliktov, ki bodo na novo nastajali. To naj nas ne zaskrbljuje, če poznamo evangelij. Cerkev, ki služi človeku, je vedno vključevala vero v svet, ki je odprt za božjo prihodnost.

Ambrož Kodelja

SKRIVNOST ZAKONSKE LJUBEZNI

P. MIRKO PELICON

MED DAJANJEM IN PREJEMANJEM

Posledica slabe vzgoje otroka je huda tudi za njegovo versko razsežnost. Kot slabo vzgojo mislim na primer, ki sem ga navedel v prejšnji rubriki, primerek neposrečene vzgoje.

Če se otrok navadi samo na imeti in prejeti, kupovati, na hočem in nočem, kar samo on hoče in noče, seveda posebno v najstniških letih (to obdobje se danes vleče skoraj tja do30 let) kasneje bo težko prebredel težave, ki mu jih bo življenje naprtilo. Boga bo videl samo v luči nekoga, ki mu mora izpolnjevati želje, ker je imel za vzorec take starše. Ker takšnega Boga ni in ker je takšen bog proizvod neke ideje o Bogu, potemtakem se bo sam odločil kako živeti. Pa čeprav neka vera v svojega boga ostane. Otrok bi v hitrem času izgubil okus za preproste stvari. Težko se bo veselil preprostih pobud, iskal bo zmeraj več zase in tako skušal potešiti svojo nepotešenost ljubezni. Ljubezen je namreč zmeraj enačil s prejemanjem, tako da ga je onesposobilo, da bi se za kaj žrtvoval. Nedavno sem opazoval fante in dekleta, ki so se pripravljali na skupno praznovanje. Najprej jih je prevevala neka otopelost, ker se jim ni dalo pripravljati, da ne bi izpadlo, da pripravlja zmeraj eden ali dva za vse. Potem ko so se zmenili, da bodo vsi nekako angažirani (čeprav nihče ni zajamčil svoje pripravljenosti 100%), so se menili, kako naj bi praznovanje pripravili. Bolj in bolj se je debata grela okrog pijače, zakaj ne bi raje imeli taksno pijačo, ali zakaj pa ne močan alkohol. Če ni alkohola, ni prazničnega vdušja itd. Vtis sem imel, da preprosto niso znali priti skupaj zaradi preprostega dejstva, da bodo skupaj. Če si skupaj na kakšen ali drugačen način, si je treba izmisliti, kako "zabiti" čas. Biti skupaj ni več očarljivo. In to so bili že starejši fantje in dekleta. Če imaš vsega na pretek, potem moraš nujno iskati nove formule uživanja, ker preproste formule ne veljajo več. Najbolj preprosti in seveda najzahtevnejši so odnosi, za katere si je treba vzeti čas. Čeprav je razumljivo, da v adolescenci je mlad človek željan svojevrstnih izkušenj, ker išče in najdeva svoje ravnotežje, je tudi res, da edina iztočnica, gotova iztočnica za življenje, to je živeti pravo razmerje prejemanja in dajanja v odnosih, je le možna v družinskem okolju. Potrebno pa je, da so starši sami premostili vse najstniške težave.

Hvalevredna pobuda

Zbiranje oblek in igrač za materinski dom v Ljubljani

V torek, 13.01.2004, so otroci Otroškega vrtca iz Doberdoba skupaj z vzgojiteljicami in postrežnicama nesli v domačo cerkev Svetega Martina kar nekaj zabojev oblek in igrač. V sodelovanju z župnijo so namreč v okviru verske vzgoje organizirali dve nabirki: prvo ob praznovanju svetega Martina, domačega zavetnika, drugo pa ob prihodu svetega Miklavža.

Po zgledu svetega Martina so bili otroci naprošeni, naj vsakdo v vrtec prinese obleko, ki mu ne gre več prav. Prav tako so po prihodu širokogrudnega svetega Miklavža starši poskrbeli, da je v vrtec vsakdo prinesel staro, a ne pokvarjeno igračo.

Vzgojni namen tega zbiranja je bil ta, da se v otroku vzbudi občutljivost za potrebe bližnjega in to še posebno v božičnem času.

V cerkvi so zbrano oddali domačemu župniku g. Ambrožu Kodelji, ki se je malčkom prisrčno zahvalil in jim povedal, da bo vse obleke in igrače nesel v Materinski dom v Ljubljano. Obrazložil jim je, da tu živijo otroci, ki nimajo doma, so brez očeta ali celo brez mamice in da bodo njihovih daril še kako veseli. Radodarnost domačih otrok je nato nagradil s čokolado.

Malčkom iz dobrdobskega vrtca se je ob svojem obisku zahvalil tudi g. nadškof Dino De Antoni za zbiranje denarja

v lanskem šolskem letu 2002/2003 v velikonočnem času. Skupaj z ostalimi vrtci doberdobskega ravnateljstva (Romjan, Rupa, Sovodnje) so namreč nabrali skoraj 140 evrov. Denar je bil oddan Škofijskemu misijonskemu centru v Gorici za zdravljenje bolnih otrok na Slonokoščeni obali.

Še enkrat najlepša hvala vsem, ki so pri zbiranjih sodelovali v upanju, da bi bili še naprej tako radodarni in da bi bilo v srcih otrok vedno prostora tudi za druge.

KF

V nedeljo, 25. t.m.

Goričani obiskali Jaslice sveta v Ljubljani

Več kot 50 oseb iz vse Goriške se je v nedeljo, 25. januarja, udeležilo izleta v Ljubljano. P. Mirko Pelicon, upravitelj goriške duhovnije sv. Ivana, je namreč priredil obisk potujoče razstave Mednarodnega betlehemskega muzeja jaslic, ki je odprta v cerkvi sv. Jožefa na Poljanah v slovenski prestolnici od srede novembra lani do 15. februarja letos.

Izletniki, med katerimi je bilo veliko mlajših družin z otroki iz skupnosti Sočnica, so se peljali prek pravljično

FOTO DPD

zasneženega Črnega vrha. V prvih popoldanskih urah so si pod vodstvom strokovno podkovane vodičke Marije Žabkar ogledali razstavo, ki jo je doslej obiskalo več kot 35.000 ljudi. V cerkvi je na ogled več kot 200 jaslic iz različnih krajev sveta; največ jih je iz italijanskih dežel. Obiskovalec lahko vidi primerke vseh velikosti, tudi miniaturnih, ki zvesto ponazarjajo kulturne značilnosti avtorjevega izvora in tako govorijo o različnih tradicijah umetnosti jasličarstva ter obenem o različnih izkustvih krščanske duhovnosti v svetu. Precej jih je tudi iz južnoameriških držav, zlasti iz Čileja, Bolivije in Peruja, ter Mehike. Izdelane so iz lesa, lepenke, pečene gline, kovine itd.

Po obisku jaslic je p. Albert Bačar prikazal Goričanom projekcijo o nastanku in razvoju sv. Jožefa, te največje ljubljanske cerkve, pa tudi o njeni trpki zgodbi v 20. stol. vse do vrnitve Družbi Jezusovi pred nekaj leti. Danes je Duhovno središče prostor delovanja redovnikov, duhovnikov, društev in organizacij ter številnih posameznikov.

Na poti proti domu je p. Pelicon napovedal v veselje vseh prisotnih novico, da bo v torek po Veliki noči posvečen v diakona še en slovenski Goričan, in sicer p. Ivan Bresciani.

DD

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU A

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE, NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

4. NAVADNA NEDELJA "ZA ŽIVLJENJE"

Jer 1,4-5.17-19; Ps 71,1-6.15.17; 1 Kor 12,31-13,13; Lk 4,21-30

Vsak prerok je podoba Jezusa Kristusa. To velja posebej za preroka Jeremija. Jezus je Beseda ali Govor (dr. J. Zdešar). Bog jo izgovarja od vekomaj (Jn 1,1 ss). Po Božji volji je postala "meso" (Jn 1,14). V Jezusu se je ponižala (Flp 2,6-11). Zato je Jezus kakor mi preizkušan v vsem, vendar brez greha (Heb 4,15). A v njem telesno biva vsa polnost božanstva (Kol 2,9), tako da nastopa vedno z oblastjo (Lk 4,36), čeprav v vsej ponižnosti. Nekateri ga vsaj v začetku navdušeno sprejmejo. Toda kaj kmalu ga besno napadejo. Slepa jeza bi ga najraje pahnila v prepad (Lk 4,29).

Podobno je Jeremija kakih šeststo let pred Kristusom doživljal sovraštvo in prezir. S trpljenjem je pripravljal pot Besedi. Tako tudi drugi preroki, tja do zadnjega preroka Stare zaveze, do Janeza Krstnika namreč.

Vsi preroki so izgovarjali Besedo skritega in skrivnostnega Boga. Kajti Beseda je od vedno imela posebno moč (Heb 4,12-13). Saj se ji noben človek ne more upreti. Beseda-Jezus pa hrani v sebi obljubo, Svetega Duha (Jn 14,15; 16,51), ki nam ga daje. Odpira nam namreč pot, ki nas pelje k Bogu zato, da bi ga gledali takšnega, kakršen je (1 Jn 3,2; Ps 27,8).

Preroško govorjenje, beseda, naleti na gluha ušesa in celo na razkačenost. To se je vse pokazalo, uresničilo na Jezusu. Tudi preroki morajo biti deležni trpljenja. Apostol Pavel govori, da nam je dana milost ne le verovati v Boga, ampak zanj tudi trpeti (Flp 1,29).

Pri krstu nas božji služabnik mazili na temenu s sv. krizmo zato, da postanemo deležni Kristusa velikega duhovnika, preroka in kralja. Sicer nas vse delovanje Cerkve spremlja z besedo odrešenja. Krepi nas z veseljem in pogumom. A od nas pričakuje sodelovanje: Najprej branje in premišljevanje Božje besede. A obenem nas uči hvaležnosti do materine besede ne le v cerkvi, ampak tudi v družini, v šoli, v vsem javnem življenju.

Drugo današnje berilo pa že nakaže cilj vsega: Ljubezen. Saj preroštva se bodo prenehala. Tudi vse naše človeške besede, celo Jezusove, ki se jih je naučil zlasti od matere in krušnega očeta. Kajti vse te besede nam pomagajo gledati, a kakor z ogledalom, v ugibanju, deloma. Kadar pa bo suvereno spregledala ljubezen, sedemkrat prečiščena s trpljenjem in križanjem, tedaj bomo smeli gledati in občudovati Božjo skrivnost v vsej njeni polnosti, v vstajenju (1 Kor 13,4-13). Apostol Jakob nam takole govori: "Postanite uresničevalci besede in ne le poslušalci, ki sami sebe varajo (Jak 1,22-25).

Pri krščevanju se duhovnik dotakne ušes in ust krščenca zato, da bi mogel kmalu dojeti Božjo besedo ne le zasebno, privatno, marveč v skupnosti verujočih. To je vidno zlasti pri sv. maši, ki ves prvi del posveča branju, oznanilu Besede ter premišljevanju o njej.

Dotakne se tudi ust, da poudari, naj krščenec ne skriva besede odrešenja, Jezusa, v svojem srcu, ampak naj jo oznanja, primerno svojemu poklicu. Morda kot poseben služabnik, t.j. kot diakon ali duhovnik ali kot bralec v zboru, zlasti nedeljskem. Sem so vključeni še posebej pevci. V širšem pomenu pa spadajo sem vsi, ki znajo sukati pero, v iskanju resnice, v lepoti, v zavzemanju za Božje kraljestvo (Mt 5,3 nss). Saj Beseda mora postati življenje.

Samo vidno očem in zaznavno čutom nas ne more zadovoljiti. Nazarečani so videli v Jezusu samo človeka, ki naj bi napasel njihovo častihlepnost in lakomnost.

Celo Svečnica (2.2.) nas spominja tudi na sodbo, ki zahteva spreobrnitev. Kajti Bog bo nastopil "kakor livarjev ogenj, kakor lug pralcev. Sedel bo kot topilec in čistilec srebra" (Mal 3,2-3). "Sodila bo Jezusova beseda" (Jn 13,48).

Tudi Mariji v templju je bilo napovedano trpljenje: "In tvojo lastno dušo bo presunil meč" (Lk 2,34-35).

Ljubimo zato življenje, ki ga Bog kot Življenje ljubi, četudi za ceno trdega trpljenja.

Sprejem slovenskih katoliških časnikarjev v Ljubljani ob prazniku sv. Frančiška Saleškega

"Iskanje sočloveka in zvestoba v malem"

"Geopolitično ima in bo imela Goriška pomemben položaj in velik pomen." To misel je izrekel prejšnjo soboto, 24. januarja, ljubljanski nadškof dr. Franc Rode slovenskim katoliškim časnikarjem in delavcem pri sredstvih javnega obveščanja, ki jih je povabil na tradicionalno srečanje ob praznovanju zavetnika sv. Frančiška Saleškega. Verjetno ni slučaj, da je nadškof Rode v letu, ko bo Slovenija polnopravno pridružena drugim evropskim državam, povabil kot govornika našega urednika Jurija Paljka, saj je lep del evropske javnosti uprl oči prav v padec meje med Italijo in Slovenijo na Goriškem, kjer naj bi padla železna zavesa med Vzhodom in Zahodom ter bi iz dveh mest zrastla organska enota.

Cerkev je bila skozi stoletja nosilka kulture in znanosti, ob krščanski umetnosti se je razvijal čut za lepoto. Gutenberg je prinesel tiskane črke, danes pa živimo v civilizaciji podobe: tako je nadškof Rode med homilijo v kapeli na škofijskem ordinariatu začel svoje razmišljanje o poslanstvu katoliških časnikarjev danes. Mediji so za marsikoga glavni vir informacije in izobrazbe. Duhovna situacija pa je res zaskrbljujoča, saj živimo v času hude krize vrednot, bivanjskega nihilizma in triumfa grobosti. Katoliški mediji imajo omejeno moč, ker nimajo dovolj sredstev. Nekateri večji slovenski mediji še izražajo sovražnost do Cerkve, čeprav se marsikaj spreminja. "Človek se mora vrniti k svoji kulturni identiteti," je prisotnim naročil msgr. Rode: "Vaša vloga je, da ranjenemu človeku daste nekaj plemenitega, dobrega, preprosto lepega... Vplivati morate na vzgojo, na šolo, na politiko in kulturo. Vzgajati morate državniški čut in državljanski ponos. Dovoliti moramo, da nas prevzame gorečnost za oznanjevanje."

FOTO DPD

Nato je zbranim slovenskim katoliškim časnikarjem iz matice in zamejstva spregovoril o sedanjem trenutku verskega tiska ter o izzivih našega časa Jurij Paljk. "Naša družba je vse manj krščanska, a brez krščanstva ne more," je začel, saj je "krščanstvo dovolj široka vera, svetovni nazor, način življenja, miselni svet in stvarnost, da nikogar ne izključuje, nasprotno!" Naš čas označuje neznosen ritem življenja, "vsakdanjost je tista, ki pokaže, kdo smo..., če smo sposobni pričevati z besedo, podobo, predvsem pa z življenjem Kristusov nauk, to veselo novico, ki je vesela tudi v tem našem zahodnem svetu, ki na veselje ne prisega več, ampak samo še na tržne zakonitosti potrošništva in trenutnega, minljivega uspeha za vsako ceno."

Časnikarski poklic zahteva celega človeka, je še povedal Paljk. Poklicani smo, da opravljamo ta poklic "za človeka, za drugega, smo v službi bralca, gledalca, poslušalca in zato ni vseeno, kaj mu pišemo, govorimo, kažemo." Zato je pomembno, da vidimo pred sabo obraz svojega bralca, poslušalca oz. gledalca. Tako bomo znali ceniti njegovo dostojanstvo in enkratnost. "Če pred seboj nimamo obraza našega bralca, če ne vemo, da ima lastno dostojanstvo tudi gospa Marija iz Hrušice, gospa Francka iz Murske Sobote in gospa Pepca iz Hrvatinov, prav tako, kot ga ima seveda gospod profesor Hribar iz Ljubljane, ne vemo, zakaj opravljamo naš poklic in ga zato opravljamo slabo." Evangelij je plavanje proti toku sedanje družbe: to pa nam ne sme zamegliti cilja, ki je vedno in samo iskanje človeškega obraza, našega bralca. Tako osmišljamo naše delo. "Težko je, a je obenem tudi lepo, zahtevno početje, to naše delo, mar ne?"

Paljk je nato "posolil" svoje misli z živimi anekdotami iz vsakdanjega življenja, s sebi lastno primorsko širino, ki jo morejo vdihniti le Jadransko morje, vipavska burja, in sončna Primorska, ter s kleno zaraščenostjo v oglejske kulturne in verske korenine. Na tej osnovi je spregovoril o šibki misli, ki ni sposobna odpirati okna v večnost, in relativizmu, ki vodi v razdrobljenost. Tema je postavil nasproti krščanstvo kot osebni in družbeni angažma: "Evangelij je sicer res vesela novica, a od vsakega kristjana zahteva napor, zahteva od njega, da svojega sočloveka ljubi, da samega sebe spremeni, da bo svet spremenil, da se sam zaveda svojih meja, a obenem posega po Brezmejnem, da bi zemeljsko ničevost in ničnost lahko vsak dan znova osmislil."

Omenil je aktualne vozle družbenega življenja v Sloveniji, ki pogosto spravljajo v malodušje. In vendar: "... težko je naše delo, a lepo, zahtevno, a lepo! Kaj je lepšega kot odrinjenemu dati besedo, kaj je lepšega kot v svetu, ki prisega na minljivo, skozi okno, ki je odprto v večnost, uzreti Božje, tisto, kar nas dela ljudi, nam daje smisel in seveda o tem pisati, pričati?"

Odprl je tudi vprašanje razkola med stvarnostjo in sanjami, saj bi bila "največja napaka ta, da bi se predali malodušju, in to ravno v trenutku, ko vstopamo v nove evropske povezave, v katerih bomo kot Slovenci le toliko prepoznavni kot bomo ostali zavezani svojemu izročilu, naši krščanski omiki, ki smo jo prejeli iz bližnjega Ogleja, naši kulturi, jeziku, širini, ki mora označevati naše delo."

Za prihodnost je pomembno, da imamo "vizijo, visoke cilje, da bomo zmogli gaziti v vsakdanjem življenju, da bomo zmogli ostati zvesti tudi v prihodnje tako evangeliju kot našim bralcem... Ostati zvesti... sami sebi, svojemu rodu, našemu jeziku, krščanskemu izročilu, ki nas osmišlja, ostati zvesti v malem, da bomo lahko z Božjo pomočjo naredili veliko!"

V razpravi, ki je sledila, je bil govor o Goriški ter o procesih, ki stojijo pred njo, pa tudi o potrebi po tesnejšem združevanju in sodelovanju med katoliškimi časnikarji v matici in zamejstvu.

Danijel Devetak

Papež nagovoril medije

Papež Janez Pavel II. je na god zavetnika časnikarjev sv. Frančiška Saleškega v soboto, 24. t.m., v posebni poslanici po poročanju Slovenske tiskovne agencije sredstva javnega obvečšanja in medije opozoril, da so prevečkrat odkrito naklonjeni kontracepciji, splavu in homoseksualnosti.

Medije je sveti oče zato pozval, naj podpirajo tradicionalno družinsko življenje. V poslanici, v kateri je spomnil že na cerkveni svetovni dan komunikacij, ki bo maja letos, je papež opomnil, da ima "vsakršna komunikacija moralno dimenzijo".

"Ljudje osebnostno rastejo ali nazadujejo z besedami, ki jih govorijo, in s sporočili, ki jih želijo slišati," je še dejal papež, kot je poročala STA.

Papež je v poslanici z naslovom "Mediji in družina: tveganje in bogastvo" medijem vendarle namenil tudi nekaj pozitivnih besed, čeprav s pomisleki.

"Na eni strani sta poroka in družinsko življenje pogosto opisana zelo občutljivo, realistično in sočutno, tako da povzdigujeta vrednote, kot so ljubezen, zvestoba, odpuščanje in plemenito žrtvovanje za druge, po drugi strani pa sta družina in družinsko življenje vse prepogosto prikazana neustrezno," je dejal sveti oče Janez Pavel II.

"Nezvestoba, spolna aktivnost izven zakona in odsotnost moralne in duhovne vizije zakonske obveze so prikazane nekritično, včasih pa je zaznati tudi pozitivno podporo razvezam, kontracepciji, splavu in homoseksualnosti. Tovrstno opisovanje, ki podpira ideale, nasprotne družini in zakonu, je pogubno za splošno dobro družbe," je še opozoril papež Janez Pavel II.

"Odgovorne poročevalce" je zato pozval, naj vzdržijo pritisk komercializacije in sekularnih ideologij. Hkrati je pozval tudi k pravni ureditvi, ki bi medijem preprečila, da bi delovali proti "dobremu družine", čeprav pa je v isti sapi zavrnil cenzuro.

Poudaril je še, kako pomembno vlogo imajo starši, predvsem pri nadziranju količine in narave medijev, ki se uporabljajo doma.

"Še zelo majhne otroke je moč naučiti pomembne stvari glede medijev: prvič, da jih ustvarjajo ljudje, ki želijo posredovati sporočila, da pa so to pogosto sporočila, naj se naredi nekaj - bodisi kupi nekaj ali pa stori nekaj dvomljivega -, kar ni najboljše za otroka oziroma ni v skladu z moralno resnico; in drugič, da otroci ne smejo nekritično sprejeti oziroma posnemati vsega, kar najdejo v medijih," je še poudaril papež Janez Pavel II.

Predstavitev Novega glasa v Kobaridu

Minulo nedeljo, 25. t.m., je naš odgovorni urednik Jurij Paljk na povabilo kobariškega župnika g. Branka Melinka predaval v župnijski dvorani v Kobaridu. Srečanje je imelo namen predstaviti naš tednik v Kobaridu, Paljk pa je tudi spregovoril o širšem goriškem prostoru v novem evropskem kontekstu, kot tudi o narodnostno mešanih zakonih in seveda o vlogi kristjana ter medijev v novih časih, ki prinašajo nove izzive.

Občni zbor SZSO

Pozitiven obračun lanskoletnega delovanja

Slovenska zamejska skavtska organizacija je v nedeljo, 18. januarja, sklicala redni deželni občni zbor, ki ni bil volilne narave. Skavtski voditelji, pripravniki in pomočniki so se zbrali na Opčinah v Marijanišču, kjer so zasedali ves dan.

Občni zbor je odprla Skavtska pesem in molitev. Besedo sta nato prevzela deželna načelnika Franc Biancuzzi - Zamišljeni nosorog in Katia Tommasi - Srčkana mravlja. Najprej sta pozdravila vse udeležence in goste in po tem podala poročilo o delovanju organizacije v preteklem letu. Načelnika sta podčrtala heterogenost pobud in zamisli, ki so nastale v skavtskem okviru tako na Goriškem kot na Tržaškem. Orisala sta še delo poverjenikov za metodo v posameznih vejah in poudarila pomen osebne rasti voditeljev. SZSO letos šteje 335 članov: to je zelo dobra štartna točka za delovanje v prihodnosti, ki vsem voditeljem vliva novih moči in zagnanosti. Med pobudami skavtske organizacije velja omeniti tudi sklep, da se iz članarine vsakega člana nameni 5 evrov za popravila cerkve v Ukvah. Za "govorniški oder" so po načelnikih stopili številni gosti, predstavniki slovenske skavtske organizacije ZSKSS, Zveze tabornikov Slovenije ter sorodnih italijanskih skavtskih organizacij AGESCI in AMIS.

Uvodnemu delu je sledilo predavanje na temo *Kazenska in civilna odgovornost skavtskih voditeljev*. Zanimive pravne poduke je prisotnim nudil Carlo Chiesa, voditelj v italijanski skavtski organizaciji AGESCI. V približno uri trajajočem posegu je predavatelj popeljal voditelje SZSO-ja in vse goste skozi zapleteno džunglo zakonov, ki urejajo pravni vidik odgovornosti vsakega voditelja pri izvrševanju njegovega vzgojnega dela v okviru skavtske organizacije. Ob tem je seveda omenil, da ne sme zakonska regulacija v nikakršnem primeru spraviti voditelja v malodušje, saj so navsezadnje cilji skavtske vzgoje pomembnejši. Občinstvo je po zaključku posega z vprašanji na predavatelja kar "navalilo". Voditeljem - poslušalcem se je namreč med predavanjem utrnilo veliko vprašanj in dvomov, predvsem takih, ki so izhajali iz njihovih neposrednih izkušenj. Pravno plat skavtizma v Sloveniji je predstavil Bogdan Magajna, voditelj v organizaciji ZSKSS.

S tem se je sklenil dopoldanski del občnega zbora. Po kosilu in kratkem odmoru sta se goriški in tržaški del organizacije posebej sestala na pokrajinskih občnih zborih. Drugi del deželnega zasedanja je bil na sporedu v popoldanskih urah. Na dnevnem redu sta bili poročili tajnika in blagajnika. Slednji je izpostavil proces poenotenja pokrajinskih blagajn v skupno deželno. Ob tem je deželni občni zbor sprejel operativni sklep o spremembi lastništva skavtskega glasila Jambor. Doslej so bile namreč formalne lastnice omenjenega skavtskega časopisa tržaške skavtinje, odslej pa bo novi lastnik organizacija SZSO v svoji deželni razsežnosti. Gre sicer le za formalno spremembo, saj je Jambor že dalj časa glasilo vseh slovenskih skavtov v zamejstvu, tako v Gorici kot v Trstu.

Načelnika sta v večernih urah po celodnevnem plodnem delu sklenila zasedanje. Prisotni so se nato udeležili sv. maše, ki jo je daroval deželni duhovni asistent p. Mirko Pelicon. Mašni obred so s petjem, prošnjami in darovanjem sooblikovali vsi voditelji.

Pred slovesom so se voditelji ustavili še pri dobro založeni mizi in v sproščenem vzdušju izmenjali še nekaj besed.

Navihani tiger

Nova revija / Vattimo in dve novi števiki revije Phainomena

Prikaz "šibke misli" dr. Jana Bednarika v slovenščini

Zbirka Phainomena, ki izhaja pri založbi Nova revija in prinaša na slovensko knjižno tržišče predvsem filozofska dela sodobnikov, je bogatejša z novim izvirnim delom slovenskega filozofa najmlajše generacije, z delom dr. Jana Bednarika, ki nosi povedni naslov Smisel šibkosti - oris filozofske misli Giannija Vattima.

Zajetna knjiga Goričana dr. Jana Bednarika o očetu t.i. "šibke misli", ki velja danes za enega najbolj vplivnih italijanskih in širše evropskih filozofov hermenevtične usmeritve, analizira predvsem njegove pomembnejše strokovne spise in teoretična dela. Kot je na tiskovni konferenci v Klubu Nova revija, minuli torek, 20. t.m., poudaril dr. Jan Bednarik, njegova knjiga ne zajema Vattimovega političnega in kulturnega, javnega dela, polemik in drugih javnih nastopov, po katerih je italijanski filozof tudi znan, ampak se osredotoča predvsem na njegovo utemeljevenje t.i. "šibke misli".

Dr. Jan Bednarik, ki je v Klubu Nove revije svoje delo predstavljal skupaj z urednikom zbirke Phainomena univ. prof. filozofije na ljubljanski univerzi in enim vodilnih slovenskih filozofov z dr. Deanom Komelom, je za svoje knjižno delo povzel predvsem bistvena obeležja, silnice in temelje Vattimove filozofske misli, ki jo po premisleku italijanskega filozofa zaznamuje prav t.i. šibkost misli, šibkost resnice.

Oris Vattimove filozofije, ki ga je avtor podal v svojem delu, noče biti izčrpna zgodovinsko-kritična ali teoretska raziskava, temveč je

FOTO JMP

preskus posebne miselne poti, ki še kako označuje naš čas. Dr. Jan Bednarik je na dobro obiskani tiskovni konferenci razložil bistvene poteze in značilnosti Vattimove "šibke misli" in dejal, da se je v svojem delu, ki prvič podrobneje predstavlja sodobnega italijanskega misleca slovenskim bralcem, osredotočil na analizo sodobnega, novodobnega nihilizma, predvsem pa želel prikazati Vattimovo gledanje na svet, njegovo filozofijo, ki med drugim predlaga tudi drugačno etiko. Bednarik je na predstavitvi tudi opozoril na temeljno vprašanje, če je sploh lahko filozofski diskurz šibak. Spregovoril pa je tudi o znanih razhajanjih med Vattimom in Severinom, med dvema italijanskima sodobnima mislecema, ki še kako označujeta nas čas, saj se oba pojavljata s svojimi zapisi v italijanskem dnevnem tisku državnega in evropskega pomena, oba pa tudi razlagata s svojo filozofijo današnjo družbo in naš razdrobljeni sodobni svet. Vattimova "šibka misel", ki bi jo lahko opredelili tudi tako, da zapišemo, da je po Vattimu vsaka resnica samo resnica časa in zato absolutne resnice ni, označuje nas čas, in je zato še kako pomembno, da je Jan Bednarik pripravil v slovenščini knjižno delo o Vattimovi filozofiji, istočasno pa na tiskovni konferenci v Ljubljani tudi opozoril prisotne na miselna razpotja, tudi nedoslednosti, pred katerimi se vedno znova znajde tudi sam italijanski mislec.

Še ne tridesetletni Jan Bednarik, ki ga pri nas poznamo tudi kot izvrstnega šahista, je diplomiral na tržaški univerzi in študij nadaljeval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je magistriral z nalogo Temeljni koncepti filozofije Giannija Vattima. Bil je mlad raziskovalec za dosego doktorata na oddelku za filozofijo na Filozofski fakulteti in bil promoviran za doktorja znanosti z nalogo Zgodovinski in hermenevtični pomen vprašanja jezika v Vicovi filozofiji. Danes je sodelavec Znanstvenoraziskovalnega središča Univerze na Primorskem v Kopru in poučuje na slovenskih višjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom. V specializiranih revijah in zbornikih objavlja razprave iz fenomenologije, hermenevtike, zgodovine filozofije, kulture in prevaja filozofska besedila v slovenščino in italijanščino.

Novi dve številki revije Phainomena, ki jo tudi izdaja založba Nova revija in je namenjena sodobni filozofski misli na Slovenskem in v svetu, je po predstavitvi knjige Jana Bednarika predstavil univ. prof. Dean Komel, ki je poudaril predvsem dejstvo, da revija Phainomena s svojimi vsebinami že vrsto let smelo posega v evropski intelektualni prostor. Novi številki filozofske revije Phainomena sta tudi tokrat zanimivi, številka 43/44 nosi tematski naslov Začetki, številka 45/46 pa Evropsko sporazumevanje, filozofsko razumevanje.

JUP

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 30.1. DO 5.2.2004)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 30. januarja** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni desert iz diskoteke 103. - Šopek narodnih viž. - Zborovski kotiček. - Obvestila.
- **Ponedeljek, 2. februarja** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.
- **Torek, 3. februarja** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.
- **Sreda, 4. februarja** (v studiu Danilo Čotar): Domneve o življenju na drugih svetovih. - Izbor melodij.
- **Četrtek, 5. januarja** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

Za deželne prispevke prošnje do konca meseca

Služba za jezikovne in kulturne identitete ter za sodeželane v tujini sporoča, da je na podlagi deželnega zakona št. 23/2001 rok za predstavitev prošenj za kulturne dejavnosti in tisk do 31. januarja 2004. Prošnje je treba nasloviti na omenjeno službo pri Deželnem ravnateljstvu za šolstvo, kulturo in solidarnost, ul. S. Francesco 37 Trst.

Celso Macor in Jurij Paljk: "Flun Fiume Reka"

Če se izvir posuši

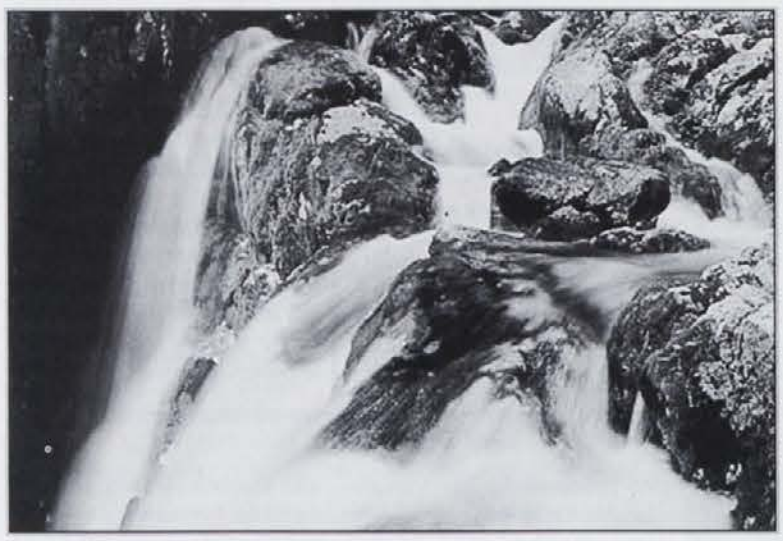

Prve dni decembra je izšla drobna knjižica, ki pa ima za naše kraje posebno vrednost. Posvečena je Soči, reki, ki je "krvava tekla" in od nekdaj namaka zemljo, kjer živijo različni narodi, jeziki in kulture. *Flun Fiume Reka*: to je zbirka nekaterih lirik goriškega pesnika Celsa Macorja in Jurija Paljka, ki jo je izdalo Študijsko središče Sen. Antonio Rizzatti - Revija Nuova iniziativa isontina. Poezije so objavljene v maternih jezikih dveh avtorjev in prevodih; Macorjeve je prevedel v slovenščino Paljk, verze našega urednika pa Daria Betocchi, Jolka Milič, Filibert Benedetič in Anna Bombig v italijanščino oz. furlanščino.

Iz zbranih poezij sevata dve pesniški duši, ki sta si konec koncev v marsičem podobni. Oba pesnika se namreč sprašujeta o smislu našega bivanja in minevanja, oba se ozirata v preteklost, h koreninam, in hkrati zreta predse, sebi in bralcu - tudi s kančkom otožnosti - postavljata vprašanja o tem, kaj nas še čaka, "če se izvir posuši". Oba se tudi obračata proti nebu, zreta v zvezde in oblake - v neskončnost. Zeleno podeželje in življenje na vasi, luči in teme, kruh in spomin, tišina in molitev: te in druge podobe iz intimističnih stihov Celsa Macorja in Jurija Paljka vzbujajo zelo podobne občutke. Predvsem pa izhajata iz verzov njuna klena pripadnost in zvestoba goriški zemlji in njeni usodi skozi stoletja, skratka t.i. goriškemu duhu.

"Različni jeziki in njihova različnost, skupni kulturni in zgodovinski prostor, ki si ga delimo, skupna duhovna podstat, vse to je odlika in bogastvo naše zemlje." Tako je zapisal v predstavitvi knjige predsednik združenja Rizzatti inž. Nicolo' Fornasir in dodal, da izdaja nadaljuje pobudo senatorja Volčiča, ki je pred nekaj leti že izdal Macorjeve furlanske poezije in njihov prevod v slovenščino, za katerega je tudi takrat poskrbel Jurij Paljk. Knjiga *Flun Fiume Reka* je bila predstavljena na odmevnem kulturnem večeru, pravzaprav letnem posvetu, posvečenem liku Celsa Macorja, v avditoriju Fogar v Gorici 2. decembra lani. Glavna tema srečanja je bila - v mednarodnem letu vode - prav voda oz. njena vloga za različna ljudstva.

Na večeru je vzbudila posebno zanimanje zgodba izpod peresa Jurija Paljka o malih ljudeh, Goričanih, ki živijo med Sočo in Vipavo. "Macor je naš pesnik, pesnik naših krajev, naših ljudstev, naše preteklosti in našega življenja... Za vse Goričane mora postati izhodiščna točka pesnik, ki nam ima še veliko povedati," je začel Paljk. Nato je obudil spomin na svoja deda Alojza in Henrika ter očeta Jožefa, ki so mu kot otroku na bregu Vipave s preprostimi besedami pripovedovali svoje izkušnje pod različnimi zastavami v vojskah od Sibirije prek Balkanov do Sicilije in Afrike. Cesarji, Duce in Tito so mimo, njihove ideologije so povzročile veliko zla, ostalo je življenjsko vodilo: "Ne pozabi tega, kar si!" Paljk se tudi spominja, kako je služil vojaški rok v Jugoslaviji in kako so mu manjkali Soča, Vipava in Goriška, "kjer je vse manjše, in vendar lepo". Že sedaj vse to srka tudi Jurijev sinček Luka. Štirje rodovi, ista kultura, isti goriški duh... "To je naša skupna zgodovina, mala zgodovina, ki presega zgodovino lažnih velikih, ki jih ni več, ki so ropali in vedno samo delali škodo." To je rdeča nit zgodbe Jurija Paljka, ki se je vedno čutil Goričana, obenem rdeča nit ljudstev ob Soči: "Lepo je misliti, da lahko ostanemo zvesti v malem, saj to je največ, kar lahko storimo!"

Danijel Devetak

Nov pripomoček za naše pevske zbore

V Novi Gorici predstavili zbirko božičnih pesmi

V Novi Gorici so 19. t.m. časnikarjem predstavili novo zbirko božičnih pesmi, ki sta jo izdala Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta in društvo Zapisi iz Dornberka v spodnji Vipavski dolini. Gre za koristen pripomoček pri oblikovanju božičnih koncertov, ki so zelo priljubljeni v repertoarju slovenskih pevskih zborov v slovenskem zamejstvu v Italiji in tudi v Sloveniji. Samo na Tržaškem božične pesmi sistematično prireja vseh štirideset pevskih zborov z okoli 900 pevci, ki so včlanjeni v Zvezo cerkvenih pevskih zborov, delujejo pa na območju od Trsta do Milj in Štivana. V zbirki z naslovom Čuj, o preljubi sosed moj, je objavljenih skupaj 22 pesmi za mešane, ženske in mladinske zbore. Uglasbil jih je skladatelj in glasbeni umetnik Zorko Harej, sicer tudi predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu, na besedila nekaterih znanih pesnikov, pisateljev in kulturnih delavcev iz Trsta oz. iz Primorske. Med njimi so tudi pesnica Ljubka Šorli, duhovnik Stanko Janežič ter Marij Maver in Saša Martelanc iz Trsta. Ob predstavitvi zbirke je tajnik Zveze cerkvenih pevskih zborov Marko Tavčar tudi zapisal, "da ima Zorko Harej izostren smisel za izbiro besedil in da rad sega predvsem po verzih primorskih pesnic in pesnikov, ki so znali svojim pesmim vdihniti milino in globino verskega sporočila prazničnih dni, a tudi neko čisto primorsko čutenje oz. pričakovanje, da bo Božje rojstvo vendar prispevalo k oblikovanju pravičnejše družbe". Zorko Harej pa je v predstavitvenem prispevku zapisal, "da je pesem *Čuj, o preljubi sosed moj*, po kateri je nova zbirka dobila naslov, napisal po spominu, kakor jo je kot otrok slišal v svoji rojstni vasi, Dornberku. Melodija je bila znana, ljudje v njegovih krajih pa so jo prilagajali različnim razmeram in jezikovnim posebnostim". Zveza cerkvenih pevskih zborov in društvo Zapisi sta koncert pesmi božičnega časa priredila 18. t.m. v stolnici sv. Justa v Trstu, v soboto, 24. t.m., pa še v cerkvi sv. Danijela v Dornberku. V Dornberku so nastopili štirje zbori, ki so skupno predstavili trinajst pesmi iz te pesmarice. Na večeru, ki ga je povezovala Magda Kerševan so nastopili: vokalna skupina Dornberški fantje, mešani pevski zbor Jacobus Gallus, dekliški pevski zbor ZKD Nova Gorica in pevsko društvo Odmev iz Dorberka. Na večeru je prisotne pozdravil in osvetlil lik skladatelja Zorka Hareja predsednik društva Zapisi Rajko Harej. Na koncu večera pa je spregovoriil tudi sam skladatelj, ki se je zahvalil organizatorjem in rojakom za to pobudo.

M.

Umrli so Šeligo, Menart in Marti

Umrli so veliki možje

V Ljubljani in v Zagrebu so na isti dan, 22. t.m., umrli trije veliki kulturni možje: Rudi Šeligo, Janez Menart in Anton Marti, tako da so med dnevnimi poročili v Sloveniji zares lahko upravičeno rekli, da je bil to črn dan za slovensko kulturo.

V 69. letu starosti je umrl **Rudi Šeligo**, bil je velik slovenski pisatelj in dramatik, publicist, urednik in politik. Šeligo se je v slovensko zgodovino poleg svojih izjemnih literarnih del (med drugim Triptih Agate Schwarzkobler) zapisal kot eden izmed ustanoviteljev Slovenske demokratične zveze ter minister za kulturo. Za svoje ustvarjanje je dobil več nagrad, med drugim leta 1989 Prešernovo nagrado za dramska in prozna dela. Rodil se je 14. maja 1935 na Sušaku pri Reki. Leta 1960 je diplomiral iz filozofije in psihologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani in leta 1987 opravil magisterij iz estetike. Sourejal je Revijo 57 in Perspektive, bil glavni urednik Problemov in knjižne zbirke Znamenja pri založbi Obzorja v Mariboru ter sodeloval pri Novi reviji. Kot predsednik Društva slovenskih pisateljev (1987-1991) je pomembno sodeloval pri slovenski demokratizaciji in osamosvajanju. Bil je med ustanovitelji Slovenske demokratične zveze in bil 1990 izvoljen za njenega poslanca v slovensko skupščino. V letih 1990-1992 je vodil parlamentarni odbor za kulturo. V letih 1990-1994 je bil predsednik sveta RTV Slovenije, več let pa je bil tudi predsednik Borštnikovega srečanja. Od junija do novembra 2000 je bil minister za kulturo v t. i. Bajukovi vladi. Leta 1989 je prejel Prešernovo nagrado za dramska in prozna dela, leta 2003 pa je za roman Izgubljeni sveženj prejel nagrado Kresnik za najboljši roman. Od junija leta 2001 je bil izredni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. / stran 12

IN MEMORIAM

Odšel je naš prijatelj in sodelavec Marko Vuk

Ko nas je v ponedeljek zjutraj dohitela vest, da je umrl Marko Vuk, smo ostali dobesedno brez sape in besed. Kaj naj človek reče ob smrti prijatelja, s katerim smo preživeli nešteto ur v živahni, kritični in briljantni razpravi, kaj ob smrti fanta, s katerim si se lahko z največjo vnemo in globino pogovarjal o politiki in družbenih vprašanjih ali o manjšinski problematiki ali o orglah in njihovi mehaniki, o glasbi in o petju ter pevskih zborih ali o zvonovih in zvonarski umetnosti, da ne govorimo o umetnostno-zgodovinskih temah, ki jim je posvetil življenjski študij in delo. Iz vsega, kar je govoril in delal, je žarel nek neverjeten sij ljubezni in srčnega odnosa. Marko je bil človek izjemnih znanj in velikega srca, širokega nasmeha in prodorne misli! Da, tudi o tako občutljivih stvareh, kot je ljubezen, se je človek lahko pogovarjal z Markom Vukom in hvaležni smo mu za vse lepo, kar smo od njega zvedeli in se naučili. Lani je minilo trideset let njegovega dela v Goriškem muzeju, kjer je dolgo bil višji kustos, pred nekaj leti pa je dobil tudi naslov muzejskega svetovalca. Bil je človek, ki je do potankosti poznal primorske umetniške in arhitektonske bisere, predvsem pa je znal vse to postavljati v nazoren in jasen zgodovinski okvir. Ta njegov dar smo cenili vsi, ki smo redno prebirali njegove kritike ali članke, ki jih je pisal za strokovno literaturo, za Zbornik Goriškega muzeja, a tudi za koledar GMD in Primorski slovenski biografski leksikon ter za Enciklopedijo Slovenije in za zamejske liste, predvsem za Novi list in za naš Novi glas. Kako naj pozabimo na intenzivne in duhovno bogate ure, ki smo jih doživljali ob izidu knjige *Umetnost 20. stoletja na Goriškem in v Posočju*, ki je leta 2000 izšla pri GMD s sodelovanjem Goriškega muzeja, in zlasti na predstavitve ter poti tja in nazaj, ko smo se v avtu lahko pogovarjali o vsem mogočem, ali na obiske v uredništvu tržaškega Novega lista in radia, ko je leta '89-'90 obiskoval nepozabnega tržaškega umetnika Milka Bambiča, o katerem je napisal monografijo, in se nato ustavljal na klepetu pri nas, da je nato ob določeni uri pozdravil in šel na vlak! Kako naj pozabimo na njegove obiske v uredništvu Novega glasa in njegove duhovite pripovedi, iz katerih je vela ljubezen do našega prostora, človeka in umetnosti!

V Trstu je bil domač, saj je redno obiskoval svojo teto Zalo, vdovo po dr. Besednjaku, in je bilo zato povsem naravno, da se je zanimal za manjšinsko problematiko ter da je leta redno sodeloval pri Novem listu. Teden za tednom je prihajal s svojimi članki in poročili ter strokovnimi zapisi v Devin, da je pri glavnem in odgovornem uredniku dr. Legiši izročal prispevke. Ti obiski so bili zanj pravi obred, ki jih ni zamudil, kakor tudi ne obiska pri sosedih, pri Brecljevih, kjer je kaj predebatiral in pregledal zamejske in zdomske liste ter se nato vrnil domov. Bili so to časi, ko so ga ti obiski stali tudi sitnosti in teženja s strani nadzornih organov, a se temu sodelovanju ni odpovedal. Z veseljem in navdušenjem je pristopil tudi k Novemu glasu, in dokler je mogel, je vsak teden prispeval kak članek, recenzijo ali drugačen zapis. Njegov zadnji objavljeni članek je izšel minulo jesen prav na teh straneh in že smo se veselili, da je Marko premagal bolezen. Najbrž je bil njegov zadnji javni nastop v zamejstvu konec maja 2002, ko je v štivanski cerkvi ob koncu šmarničnih pobožnosti ob prikazu diapozitivov doživeto in napeto predaval o Podobi Marije skozi stoletja na Primorskem. Po koncu večera pa mi je dolgo v noč pripovedoval, kako lepe stvari doživlja in da je srečen, ker mu je to dano doživeti.

Marko je bil pri 56. letih eden največjih slovenskih poznavalcev likovne umetnosti pri nas in eden tistih redkih posvečencev, katerim je dano nagovarjati učene in preproste ljudi. Svojo ljubezen do lepega je delil z nami in iskreno smo mu hvaležni. Pogrešali ga bomo! Izgubili smo dragega prijatelja in velikega strokovnjaka, plemenitega človeka, ki je živel in delal s srcem.

NOVO PRI GORIŠKI MOHORJEVI DRUŽBI

CIN-CIN-CIN CENE

Franc Černigoj - Silva Karim

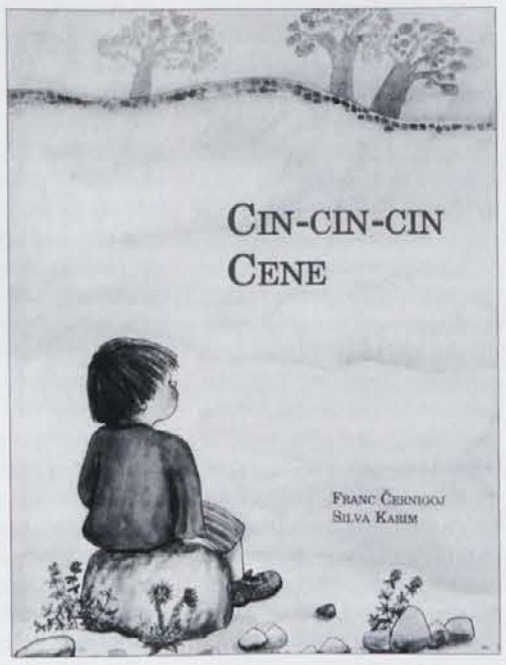

Otroške ljudske 'Od Čavna tja do Nanosa'

Velik dogodek v Rimu

Pismo iz Rima... o srečanju z Borisom Pahorjem

Te dni smo prejeli dopis rojaka, ki že veliko let živi v Rimu in ki se nam ob novem letu prijazno oglaša kot redni bralec našega tednika. Radi objavljamo glavnino tega dopisa, ki nam govori o....

"enkratnem doživetju, ki smo ga bili deležni obiskovalci srečanja s tržaškim pisateljem in kandidatom za Nobelovo nagrado Borisom Pahorjem v petek, 12. decembra popoldne, na sedežu Oddelka za slavistične in vzhodno-evropske vede DISSEUCO rimske univerze La Sapienza. Sam večer pa sta priredili veleposlaništvo Republike Slovenije v Italiji in omenjeno rimsko vseučilišče. Zbralo se je presenetljivo veliko ljudi, ob študentih in dr. Urbaniji, ki je lektor za slovenski jezik v Rimu, še veliko drugih predavateljev na tej univerzi ter ljudi, ki imajo neposredne stike z organizatorji ali, kot mi, tudi drugi Slovenci, ki živimo v Rimu in smo zvedeli za ta dogodek.

Bila je to visoka ura slovenske književnosti, a predvsem slovenske zgodovine, zlasti usode Primorcev, ki so se po prvi svetovni vojni znašli v mejah Italije in so okusili fašistično preganjanje, nato pa grozote vojne in nacističnih strahot. Za italijansko publiko je moral biti vtis naravnost silen. Večer je uvedla prof. Sgambatijeva, ki je predala besedo predavateljici zgodovine slovenskega slovstva na rimski univerzi prof. Tatjani Rojc, ki je z veliko občutljivostjo predstavila Pahorjev opus. Prof. Rojčeva je sploh imela, kot je bilo razumeti, pomembno vlogo pri organizaciji celotnega večera. Presenetila sta naju dva študenta, ki sta najprej v slovenščini prebrala značilen odlomek iz Pahorjevega dela in nato italijanski prevod. Pripomnim naj, da so le redki med rimskimi Slovenci vedeli, da je slavistika na La Sapienzi v zadnjih letih doživela tak razvoj.

Znana tržaška prevajalka, prof. Marija Kacin, ki se je tokrat vrnila na svojo univerzo kot predavateljica, pa je predstavila svoje poglede na prevajanje in na možna pristopa do tega dela.

Višek večera pa je bilo seveda pričevanje pisatelja Borisa Pahorja, ki je odmaknjeno, a učinkovito, kot zna le on, spregovoril o svojih izkušnjah, a je tudi posredno - kot slovenski pisatelj -spregovoril o usodi naše narodne skupnosti in tem, da smo hoteli in hočemo preživeti. Vsaj tako smo doživljali tudi njegove odgovore med razpravo, ki je sledila samim posegom, zlasti besede, ki jih je povedal študentu (in ostalim v dvorani), ko ga je vprašal, ali se čuti poraženca, spričo dejstva, da se take grozote ponavljajo. Dejal je, da se njegov racionalni del prepoznava v tej oznaki, a da je po svojem značaju optimist in da zato veruje v življenje in prihodnost.

Večer pa se ni končal s tem, saj je slovenski veleposlanik v Rimu Vojko Volk, ki ga je na srečanju s pisateljem spremljala tudi gospa kulturni ataše, slavističnemu oddelku rimske univerze predal lep knjižni dar Republike Slovenije.

Večer pa je oplemenitilo tudi slovensko petje, saj je nastopila skupina mladih, ki je ustanovila svoj študentovski zbor. Gre predvsem za študente raznih papeških univerz, ki so navdušeno zapeli tudi ob tej priložnosti in tako lepo zaokrožili to enkratno srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem, ki se je nato nadaljevalo še dolgo na izredno prisrčnem sprejemu, ki ga je priredilo slovensko veleposlaništvo."

Hvaležni smo priložnostnemu rimskemu dopisniku za to lepo pričevanje. Njega in ostale, ki živite po svetu, pa prosimo, da se še oglasite. (Ured.)

DSI / Ponedeljkovi večeri

Tokrat gost Martin Turk

FOTO KROMA

Tokrat je bil gost Društva slovenskih izobražencev mladi Tržačan, absolvent na ljubljanskim AGRFT filmski režiser Martin Turk. Peterlinova dvorana je tako zaživela v pravem filmskem duhu, saj sta povezovalec večera Sergij Pahor in Martin Turk kmalu prekinila pogovor, ko je na zaslonu zaživel Turkov kratki film *Izlet*, s katerim je zaslovel na področju evropskih filmskih festivalov (študentskih, pa tudi drugih). Med občinstvom je bilo veliko zanimanja za stanje slovenskega filma. Gost večera je obrazložil, da je krhkost slovenskega filma odvisna predvsem od pomanjkanja poklicnih scenaristov, "saj je dobra zgodba tista, ki najprej učinkuje na občinstvo", je povedal absolvent. Tudi izbira jezika je bila nekoč problem: ali naj se pri dialogih uporablja knjižni jezik, žargon ali narečje? Danes je vsaj ta uganka nekoliko razvozlana, saj se pri scenarijih najraje uporablja sveža in živa govorica.

IG

S Klubom prijateljstva pri Gospe Sveti in pri sv. Hemi Krški

Po sledeh naših prednikov (7)

Modest je imel svoj škofovski sedež pri Gospe Sveti. Dal je zgraditi prvo cerkev, ki je bila mnogo bolj skromna od današnje. Tu je ostal škofovski sedež do 10. stoletja. V 13. stoletju so postavili namesto cerkve sv. Modesta zidano romansko cerkev. Sedanja lepa in mogočna cerkev v poznogotskem stilu je bila grajena v letih 1430-1459. Je troladijska in je polna čudovitih umetnin in zanimivosti.

Največji in najlepši oltar je v glavni ladji. Tu na srebrnem oblaku sedi Mati Božja z Detetom. To je umetnina iz litega kamna iz leta 1425. Obkrožajo jo zlati žarki in angelčki. Oltar sam je baročen iz l. 1714; lep in mogočen je in se sveti v zlatu. Mariji delajo družbo kipi svetih Petra, Pavla, Gregorja in Ruperta. Na stropu srednje ladje so odkrili freske iz l. 1490, ki kažejo v obočnih poljih Kristusov rodovnik po Mateju. Iz cvetnih čaš rastejo Jezusovi predniki. Tu je še mnogo lepih umetnin, npr. zelo lepa barocna prižnica. Predolgo bi bilo, da bi popisala vse oltarje, umetnine in še kaj. Omeniti pa moram oltar, kjer počivajo ostanki sv. Modesta. Zbrali so jih v otroški grobnici (sarkofagu) iz rimskih časov. Nad njo je kamnita plošča (romanski mizni oltar), na plošči pa kip sv. Modesta z modelom stolnice v roki. Za tem stoji Križev oltar. V cerkvi in na zunanjem zidu vidimo rimske kamne: relief Romula in Rema, voza z dvema konjema itd. Okrog cerkve je bilo nekoč pokopališče.

/ **dalje**

Nada Martelanc

O Gonarsu na Općinah

Letošnji dan spomina je društvo Tabor zaznamovalo s predstavitvijo knjige Alessandre Kersevan *Un campo di concentramento fascista: Gonars 1942-1943*. Kot je uvodoma povedala zgodovinarka, je tematika italijanskih koncentracijskih taborišč med Italijani premalo poznana ali povsem neznana. Prvotno je bilo taborišče v Gonarsu namenjeno ruskim ujetnikom, ker pa so bile ofenzive italijanske vojske na vzhodni fronti bolj malo uspešne, so v taborišče začeli deportirati civiliste s t.i. "Ljubljanske pokrajine".

Avtoričini besedi je sledil recital Voci dall'interno del campo - Glasovi iz taborišča. Igralci so v italijanskem jeziku nazorno in občuteno podali cenzurirane odlomke iz pisem zapornikov, v katerih je prišla do izraza vsa tragika in nečlovečnost koncentracijskega taborišča.

POPRAVEK

V prejšnji številki Novega glasa je prišlo do neljube napake. V članku z naslovom *Da bi spoznali še drugi jezik* smo napačno zapisali priimek enega govornika. Po pomoti smo namreč napisali, da je spregovoril gospod Gerardo Tarantino. V resnici pa je njegov priimek Tolentino. Gospodu Tolentinu in vsem bralcem se opravičujemo.

Zadnji pozdrav / Pokopališče pri Sv. Ani

Profesor Martin Jevnikar počiva na mestnem pokopališču

Pokojnikov lik sta po žalnem obredu obudila Marij Maver in prof. Robert Petaros; deželni svetovalec Mirko Spazzapan se je prof. Jevnikarju poklonil v imenu stranke Slovenske skupnosti in deželnega sveta

Dekan slovenskih šolnikov profesor Martin Jevnikar počiva na mestnem pokopališču pri Sv. Ani. Zadnjega slovesa je bil pokojni profesor deležen v torek, 20. januarja, ko je številna množica njegovih bivših študentov, prijatejev, znancev, kolegov, predstavnikov javnega in kulturnega zamejskega okolja čustveno objela profesorjeve sorodnike na pogrebnem obredu.

Ko so krsto pripeljali v pokopališko cerkev, jo je na mestu že čakala skupina devetih duhovnikov, ki so mašo zadušnico darovali. Žalni obred je vodil g. Dušan Jakomin. V svoji homiliji je g. Jakomin orisal pokojnikov lik in podčrtal predvsem njegovo ponižnost in delo, ki ga je profesor Jevnikar opravil za svoje najbližje, pa tudi za širšo slovensko zamejsko skupnost. "Vzeti bi ga morali kot zgled krščanskega življenja", je dejal škedenjski kaplan. Na žalnem obredu je spregovoril tudi italijanski župnik župnije, v katero je prof. Jevnikar spadal, in povedal, da, kljub temu da ni pokojnega osebno poznal, veliko število udeležencev vsekakor priča o bogati kulturni dediščini, ki jo je prof. Jevnikar zapustil.

Med žalnim obredom je zadonela tudi slovenska pesem, ko je priložnostni zbor zapel pesmi V nebesih sem doma, Marija mati moja; med obhajilom so pevci občuteno zapeli Usmiljeni Jezus. Ob koncu maše pa še zadnja pesem K tebi želim, moj Bog. Pevce je na orglah spremljal profesorjev nečak Milan Jevnikar.

Ob koncu žalnega obreda so spregovorili še trije govorniki. Na prva dva ju je na prof. Jevnikarja vezala še prijateljska vez. Najprej je stopil pred mikrofon predsednik Slovenske prosvete in glavni urednik revije Mladika Marij Maver, ki je na začetku svojega posega najprej omenil vsa področja, na katerih je bil prof. Jevnikar aktiven. Sledili so osebni spomini na dolgoletno prijateljstvo. Pobliže je Marij Maver spoznal lik prof. Jevnikarja na sejah Društva slovenskih izobražencev in na Dragi.

Predsednik slovenske prosvete je pokojnega orisal kot pravega garača, ki je vsako delo temeljito opravljal. Profesorja Jevnikarja je Maver označil kot osebo izredne kulture, kot "živega leksikona", ki je za seboj zapustil globoko praznino, v kateri si bomo morali sami pomagati.

Prof. Robert Petaros pa je bil s pokojnim kolega na videmski fakulteti. Povedal je, da sta bila Jevnikarjev glas in osebnost zelo vplivna, tudi v akademskih krogih. Posebno pa je podčrtal doprinos prof. Jevnikarja na jezikovnem področju, za kar si zasluži pokojni izredno mesto v povojnem času. "Jezik mu je bil vrednota vrednot". Prof. Jevnikar je bil zelo občutljiv tudi do mlajših generacij, saj so preko njegove zavzetosti naši mladi jezik vzljubili. Pokojni je bil tudi izreden organizator dela, kar se tiče Primorskega slovenskega biografskega leksikona, saj je delo v zvezi s tako pomembnim zamejskim založniškim podvigom porazdelil glede na sposobnost posameznega sodelavca. Prof. Petaros se je spomnil tudi številnih trenutkov, ko sta kot kolega razpravljala o žgočih problemih našega zamejstva.

Zadnji je pred mikrofon stopil deželni svetovalec Mirko Spazzapan, ki se je v imenu deželnega sveta in stranke Slovenske skupnosti poklonil profesorjevemu spominu.

IG

ZAHVALA

Nemogoče nam je, da bi se osebno zahvalili vsem, ki ste nam bili ob strani, ko nas je zapustil naš dragi

MARTIN JEVNIKAR

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se ga spomnili z molitvijo, prijazno besedo ali zapisom, darovi in cvetjem, še posebej g. Dušanu Jakominu in somaševalcem Antonu Bedenčiču, Jožetu Kunčiču, Jožetu Markuži, Francu Pohajaču, Oskarju Simčiču, Viljemu Žerjalu, p. Pinu Amigoniju ter diakonu Guidu Traniju za pogrebno mašo in obred, pevcem, govornikom na žalni seji in na pogrebu Sergiju Pahorju, Oskarju Simčiču, Lojzki Bratuž, Borisu Pahorju, Mariju Maverju, Robertu Petarosu in Mirku Špacapanu.

Svojci

Predstavitev knjižnih prevodov v Narodnem domu

Mikrokozmosi in *El Conde* končno v slovenščini

Prostori bivšega Narodnega doma v Trstu so v petek, 23. januarja, zaživeli v pravem srednjeevropskem kulturnem duhu. Skupina 85, ki bo v kratkem doživela svojo jubilejno dvajsetletnico delovanja na kulturnem področju, je v sodelovanju z ZSKD priredila srečanje, na katerem sta predstavnika Založništva tržaškega tiska in Slovenske matice Ace Mermolja in Drago Jančar predstavila slovenske prevode Magrisovih Mikrokozmosov in dela El Conde.

Tržaški pisatelj in germanist Claudio Magris je v zadnjih letih s svojimi knjigami pritegnil evropsko literarno javnost, z nekaj zaostanka pa so njegova dela vse bolj navzoča in priljubljena tudi med slovenskimi bralci.

Kot je pojasnil Ace Mermolja, se je s tema prevodoma - pa tudi s tistim, ki je pred leti privedel preko kiklopskega prevajalskega podviga Ivane Placer do slovenske besede prvo pomembnejše Magrisovo esejistično delo Habsburški mit - zapolnila prevajalska vrzel, obenem je bilo mogoče s to triado docela vstopiti v Magrisov svet, v katerem se esejistika nenehno prepleta s fikcijsko literaturo.

Koliko pa sta si celovita tržaška in slovenska stvarnost blizu in hkrati oddaljeni so pričale besede Draga Jančarja. Predstavnik Slovenske matice, ki je tudi eden naših najpomembnejših sodobnih pisateljev, je povedal, da je Magrisovo literaturo najprej spoznal preko nemškega in hrvaškega prevoda. Jančar je nato segel po Slataperjevem globokem opisu tržaškega življa, na tisto dvojno dušo, ki je sad dveh svetov - italijanskega in slovanskega - ter dodal, da kot Italijani bolj malo vedo o tržaških Slovencih, tako tudi celinski Slovenci malo poznajo kulturo italijanskega Trsta. Zalivsko mesto se je našim rojakom namreč zrcalilo preko osebnosti, kot so Boris Pahor, Srečko Kosovel, Alojz Rebula, Lojze Spacal, Avgust Černigoj.

Trst pa je vsekakor, kljub teži zgodovinskih dogodkov, našim sodobnim književnikom pomenil kraj drugačnosti, ki je presegal ozkost in v katerem se je vedno odražala kozmopolitska preteklost visoke evropske književnosti Sabe, Sveva, Rilkeja in Joyca, čeprav je bilo to obdobje vklesano v preveč oddaljeno preteklost. Prav zaradi vseh teh prvin je Magrisova literatura nadvse zanimiv kolaž raznolikega srednjeevropskega čutenja.

O Mikrokozmosih je spregovoril Vasja Bratina, ki je v sodelovanju z Rado Lečič knjigo prevedel na predlog prof. Marije Pirjevec. Bratino je najprej nadvse impresioniral čisti duh knjige, ki spominja na čas, ki več ne obstaja. To ozračje je specifično za naš severni predel Jadrana, knjiga je potemtakem tudi slovenska, saj je naša država globoko usidrana v to področje. Prevajalca so Magrisovi Mikrokozmosi najbolj presenetili za način, kako je tržaški pisatelj obdelal posamezna področja, ki so v knjigi opisana. Magrisu je uspelo na lirični način zajeti duh posameznih pokrajin. Večplastno knjigo je izenačil Bratina z "življenjepisom zakrite osebe", ki v teh krajih živi. Še več: vsakdo, ki tu živi, dobi del sebe v knjigi, knjiga je zato last vseh, ki so v njej opisani. Velika Magrisova ljubezen in naklonjenost do ljudi, ki jih v knjigi opisuje, privede do tega, da se mikrokozmosi spremenijo v neke vrste makrokozmose spoštovanja zgodovine posameznika. Prav v tem dejstvu je videti univerzalnost knjige.

Tudi prevajalka El Conda Veronika Brecelj, ki je knjigo najprej spoznala preko nemškega prevoda, je zatrdila, da je zgodba, s katero je prišla v stik, izrazito "Magrisova". Magrisovi junaki so namreč zastopniki minimalnih osebnih dogodivščin. Majhne so njihove življenjske zgodbe, nikakor pa niso one majhne osebe. Junaki tržaškega profesorja so ljudje, ki so bili deležni hudega udarca, a vedno vstrajajo na poti dostojanstva. Magris je po mnenju Brecljeve ustvarjalec fenomenologije malega človeka in se zato njegova literatura tesno navezuje na moderno književnost, ki je dosegla v obdobju zatona avstrijskega cesarstva svoj najvišji vrh.

Germanist se je z analizo Brecljeve in s posegom Vasje Bratine v celoti strinjal in povedal, da ima prevedena knjiga ne več enega avtorja, ampak dva. Navezujoč se na tematiko majhnih junakov, je pisatelj še dodal, da so ga ti vedno bolj očarali kot pa velike osebnosti: majhne eksistence niso majhne, v kolikor take, a ker so paradigma življenja samega.

Igor Gregori

Alpe Adria cinema

Trst film festival tudi letos razveselil ljubitelje kinematografskega sveta

Tudi letos se je vzhodna in srednjeevropska filmska stvarnost ustavila v Trstu, saj je med 15. in 22. januarjem potekal Tržaški film festival, ki ga že petnajsto leto uspešno prireja združenje Alpe Adria Cinema.

Kot je izjavila umetniški vodja združenja Anna Maria Percavassi na predstavitveni tiskovni konferenci, je festival v zadnjih letih zaznamoval nenehen vzpon, tako s kulturno kreativnega vidika kot tudi z vidika vedno večjega števila kinematografskih produkotv, ki jih organizatorji razvrščajo v razne sekcije. Tako širok rezervoar filmske dediščine in novih idej je bil v zadnjih časih deležen večje pozornoti s strani javnih ustanov, saj je v prvi vrsti Dežela v svojem proračunu namenila filmski manifestaciji znatnejšo finančno podporo kot nekoč.

Alpe Adria cinema je bil že od samega začetka festival take kinematografije, ki so ji bili običajni komercialni tokovi v glavnem - če ne povsem - tuji. Petnajstletna tržaška filmska manifestacija je namreč vedno upirala pogled v bogato zakladnico širokega geografskega področja, ki se od Srednje Evrope širi do azijskih republik, ki so nastale po razpadu Sovjetske zveze.

Med številnimi odseki sta seveda bili najvažnejši tekmovalni sekciji, namenjeni dolgim in kratkim filmom. Dvanajst celovečercev, ki so sad enajstih kinematografij srednjeevropskih držav, se je potegovalo za glavno nagrado "Trst"; triindvajset kratkih filmov pa je tekmovalo za nagrado "Laboratorio Mediterraneo".

Glavno nagrado Trst je žirija izvedencev podelila dolgometražniku "Uzak" turškega režiserja Nurija Bilgeja Ceylana z utemeljitvijo, da film s poetično nianso jema v pretres določeno socialno stvarnost, ki nima rešitve, in tudi za formalno spretnost, ki s posebno uporabo prostora in časa razglablja o globinah zavesti dveh junakov. Posebno nagrado pa si je priboril film našega rojaka Damjana Kozoleta "Rezervni deli". Film namreč z veliko močjo in vnemo, pa tudi z intelektualno poštenostjo na nekonvencionalen način pripoveduje o človeški drami beguncev in kako so ti tarča človeškega barbarstva. V filmu je pa vsekakor na nežen način prikazan preobrat, ki ga je deležna duša tudi brezbrižnih kriminalcev. V kategoriji kratkih filmov pa je osrednjo nagrado Laboratorio Mediterraneo zmagal nemški "Am See" Ulrika Von Ribbeka; hrvaška produkcija "Suša" Daliborja Matanića in francosko libanonska koprodukcija "Ramad" Khalila Joreigeja in Joana Hadjithomasa pa sta si zaslužila posebno priznanje.

Tržaški film festival je bil kot vsaka tovrstna manifestacija tudi priložnost, da se v pretres vzamejo najnovejši produkti, ki stojijo fikcijskemu filmskemu ustvarjanju ob robu: dokumentarci, dokufikcijski poizkusi, video posnetki, skratka vsa možna izrazna sredstva snemalne kamere v najširšem pomenu besede, ki preko različnih slogovnih izbir dokumentira svarnost, ki nas obdaja. Take posnetke je zaobjela sekcija "Immagini". Kot običajno se je tudi letos festival posvetil filmskim šolam ene izmed evropskih držav: organizatorji so se odločili, da ponudijo gledalcem bogato švicarsko filmsko šolsko dediščino. Osebnega poklona sta bila letos deležna iraško-švicarski režiser Samir in srbski mednarodno priznani igralec, glasbenik in ne nazadnje tudi pesnik Rade Šerbedžija, ki je sklenil manifestacijo v četrtek, 22. januarja, s posebnim koncertom v gledališču Miela. Monografsko sekcijo so prireditelji letos posvetili kinematografskemu svetu češkega režiserja Jana Nemeca. Posebno pozornost so organizatorji namenili drugo leto zaporedoma filmografiji držav bivše Sovjetske zveze.

V okviru festivala so organizatorji v sodelovanju s tržaško univerzo priredili okroglo mizo "Od knjige do filma", na kateri so razpravljali o razmerju med pisano besedo in filmom ob prisotnosti priznanega italijanskega pisatelja Niccoloja Ammanitija in režiserja Emmanuela Carrereja.

Igor Gregori

OBVESTILA

VABIMO VAS na potovanje z Novim glasom v Santiago de Compostela in Kastilijo od 20. do 28. aprila 2004. Potovali bomo z letalom do Madrida in nato nadaljevali pot po severozahodni Španiji z avtobusom. Pohitite z vpisom, ker se vpisovanje zaključi 16. februarja. Za informacije se lahko zglasite na naših uredništvih v Gorici, tel. 0481 533177, in v Trstu, tel. 040 365473.

SKD BARKOVLJE vabi na praznovanje Dneva slovenske kulture v soboto, 31. t.m., v ul. Bonafata 6 z začetkom ob 20.30.

PRI KLUBU prijateljstva v ul. Donizetti 3 bomo praznovali Dan slovenske kulture v četrtek, 5. februarja, z začetkom ob 16. uri. V gosteh bomo imeli pesnico in pistateljico prof. Bruno Pertot, ki bo imela priložnostni govor. Dan bodo obogatile različne recitacije, pridite!

DAROVI

V SPOMIN na svoje pokojne daruje Marija Smotlak 50,00 € za cerkev v Bazovici.

V SPOMIN na pokojno Marijo Kalc Gospudovo daruje Tončka Komarnova 15,00 € za cerkev v Gropadi.

V SPOMIN na pokojno Marijo Kalc Gospudovo darujeta Sonja in Nada 20,00 € za cerkev v Gropadi.

V SPOMIN na Ivanko Lenardon darujejo Luciano, Arianna in Marija Teresa 50,00 € za Sklad Mitja Čuk.

POKOJNA MATILDA Munih daruje po sestri Zofiji 25,00 € za Novi glas.

V SPOMIN na prof. Jevnikarja daruje Graziella Nachich 50,00 € za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu.

ČLANI ODBORA Slovenske Vincencijeve konference v Trstu darujejo 120,00 € za reveže.

V soboto, 24. t.m. / Glasbeni koncert

Vlado Kreslin navdušil polno dvorano gledališča Miela

FOTO KROMA

Vlado Kreslin spada med najboljše slovenske kantavtorje, tega se je marsikdo že od nekdaj zavedal. Kako profesionalno raznoliko opravlja svoje delo, pa je morda manj razvidno, vsaj širši publiki. Ob tej misli vzamemo v poštev ne samo sobotni koncert v gledališču Miela, ampak tudi večer, kateremu smo prisluhnili v zgoniški telovadnici junija 2003. Postavitev je bila delno podobna: Kreslin z "našimi" glasbeniki. V poletni izvedbi smo že uživali ob njegovi glasbi v včasih intimnejšem duhu (nekaj pesmi je odpel sam s kitaro) in smo se veselili sposobnosti vseh zamejcev, ki so z njim peli in igrali. Tokrat se je spored spremenil v bolj vitko in hitro predstavo za reklamiziranje izida novega cd-ja z naslovom *Generacija*; manj je bilo domačih glasbenikov in torej tudi manj izmenjav na odru bodisi teh bodisi inštrumentacije; v zameno pa smo dobili Male Bogove, odlično, izvrstno rock skupino, ki je ne samo spremljala Kreslina, ampak tudi valorizirala njegovo glasbo.

Organizatorji koncerta, ZSKD in Slovensko pevsko društvo Primorec-Tabor s podporo Zadružne Kraške Banke in pod pokroviteljstvom Ministrstva za Zunanje Zadeve Republike Slovenije (Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu), so s to pobudo napolnili Mielo do zadnjega sedeža in nam ponudili enkraten koncert.

Najprej se je Kreslin predstavil z Malimi Bogovi in z njimi oblikoval z odličnimi aranžmaji in nenavadno dinamiko, nekaj znanih komadov svojega repertoarja. Nato so se na odru v različnih kombinacijah vrstili zbrani glasbeniki iz zamejstva: virtuoz Iztok Cergol s svojo violino (nato tudi s kontrabasom in saxofonom), odlična kitarista Marko Feri in Paolo Bembi (slednji je tudi izvrstno odigral eno skladbo z mandolino) in seveda nezmotljivi Alexander Ipavec na harmoniki in kontrabasu. Posebno prijetna je bila tudi prisotnost otroškega zbora in "devojk" - priložnostnega ženskega zbora - ki so še bolj obogatili spored. Posebej moramo omeniti še Martino Feri, ki je v duetu s Kreslinom s svojim žametnim glasom očarala poslusalce - morda najbolj čustveni del koncerta.

Takih večerov se zamejci veselijo in navdušeno napolnijo katerokoli dvorano, ko se jim seveda nudi kvalitetna glasba. Upamo, da bo takih ponudb vedno več, kajti tudi slovenska lahka glasba je del naše kulture in kot tako je pravilno da jo ovrednotimo in spoznavamo tudi tostran meje.

Marko Sancin

Peterlinova dvorana / V nedeljo, 1. februarja

Odprtje razstave treh mladih likovnih ustvarjalcev

Mladi v odkrivanju skupnih poti vabijo v nedeljo, 1. februarja, na odprtje likovne razstave treh mladih umetnikov. Stene Peterlinove dvorane v ulici Donizetti 3 bodo polepšala olja Dimitrija Brajnika, akvareli Mateja Susiča in plastike oz. skulpture Charlesa Gustava Škapina. Gre za tri ustvarjalce, ki so stari okrog 30 let.

Dimitri Brajnik prihaja iz Štandreža in je kljub še mladim letom v širši skupnosti poznan in cenjen zaradi svojega kulturno-političnega udejstvovanja, v zadnjih časih pa se uveljavlja tudi kot likovnik. Ustvarja sicer že več let, samostojno razstavo pa je imel lani poleti v Nabrežini. Na tokratni razstavi bo predstavil olja, ki prikazujejo bukovje.

Matej Susič je na svoj slikarski talent začel opozarjati že, ko je kot višješolec sodeloval in večkrat zmagal na likovnih natečajih Slovenskega kulturnega kluba. Nato je razstavljal na več skupinskih razstavah predvsem na Občinah, od koder je doma. S svojimi akvareli je lani obogatil Koledar Goriške Mohorjeve družbe, ki ga je tudi grafično oblikoval.

Charles Gustavo Škapin živi in deluje v Kopru. Svoje umetnine sestavlja iz recikliranega materiala. Temu vdahne novo življenje, ko iz njega sestavi nove skulpture, plastike, svečnike in druge predmete. Pred dvema letoma je pod pokroviteljstvom italijanske skupnosti postavil samostojno razstavo v Kopru.

V nedeljo bo odprtje razstave obogatila glasbena točka, umetnike pa bo predstavil Štefan Pahor. Kulturnemu programu bo sledilo družabno srečanje.

Obenem Mosp in SKK razpisujeta likovni, fotografski in literarni natečaj za mlade do 30. leta starosti. Tema in tehnika sta prosti za vse tri natečaje, kdor želi, pa lahko ustvarja na temo: "A od kod vso to listje in barve, če je zemlja prekleta" (Alojz Rebula - Snegovi Edena). Rok za oddajo del je nedelja, 7. marca 2004. Razglasitev zmagovalcev in nagrajevanje bosta v nedeljo, 14. marca.

BS

Veliko slavje pri Sv. Ivanu

Zakonca Johana in Matija Hrvatin praznovala visok zakonski jubilej

FOTO KROMA

Na vprašanje, kaj pomeni preživeti celih petinsedemdeset let z isto osebo, bi lahko brez pomisleka odgovorila zakonca Johana in Matija Hrvatin, ki sta prejšnjo nedeljo praznovala z vso svetoivansko skupnostjo svoj visoki "zakonski jubilej".

Poročila sta se namreč 27. januarja 1929, ko je v domači vasi Šmarje pri Kopru razsajala huda zima. V dolgem skupnem življenjskem razdobju sta okusila tako lepe kot tudi boleče trenutke. Slednji so bili povezani pretežno z obdobjem fašističnega nasilja in drugo svetovno vojno, ko je bil Matija Hrvatin hudo ranjen, ko se je boril proti okupatorju v vrstah partizanske brigade Matije Gubca.

Tudi povojni ustroj nove jugoslovanske države je Matijo, ki je že kot otrok gojil svojo ljubezen do cerkvenega petja in do vodenja cerkvenega zbora, preganjal, tako da je iz domače vasi z ženo Johano prišel v Trst, kamor sta se bili prej že preselili hčerki.

Naselila sta se pri Sv. Ivanu, točneje v okraju Breh. Gospod Matija se je zaposlil v kuhinji pri svetoivanski policijski kasarni, njegova soproga pa je službovala pri družinah. Svetoivanska soseščina je zakonca Hrvatin dobro sprejela in tudi onadva so se vanjo kmalu vključila. Še danes se gospod Matija z veseljem udejstvuje v svetoivanskem cerkvenem zboru. K maši se večinoma odpravlja peš, na druge koncerte pa ga pospremlja sosed Anton.

Zakonca Hrvatin sta dočakala tudi visoko starost (on je star devetindevetdeset, ona pa osemindevetdeset let) in to še kar ob dobrem zdravsju. K temu so veliko pripomogli stara zdrava domača prehrana, dnevna dva kozarca žlahtne kapljice, občasno pa tudi kanček žganja.

Prejšnjo nedeljo je bilo zato veselo ne le za zakonca, ampak tudi za vso svetoivansko skupnost. Johanin in Matijev jubilej je najprej blagoslovil domači župnik g. Milan Nemac. V imenu svetoivanskega cerkvenega zbora je zakonca nagovoril Igor Merku', Franc Biancuzzi pa je jubilanta pozdravil v imenu krajanov. Nepozabljiv dan pa je sklenila veselica z bogato zakusko, ki so jo domačini pripravili v Marijinem domu vedno pri Sv. Ivanu. Matijo in Johano, njune sorodnike in znance pa je nato razveselila harmonika Andreja Pegama.

Zakoncema čestitamo tudi mi in jima želimo še veliko skupnih trenutkov in medsebojne ljubezni ter zdravja.

IG

Minister Rupel v Kulturnem domu in na sprejemu SSk

"Manjšina je 'dodana vrednost', je bogastvo!"

Ministra Rupla so v Gorici spremljali direktorica Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu Jadranka Šturm Kocjan, generalni konzul RS v Trstu Črtomir Špacapan in konzul RS v Trstu Zorko Pelikan.

FOTO BUMBACA

Med srečanjem med ministrom Ruplom in predstavniki SSO in SKGZ (Rudi Pavšič, Sergij Pahor, Janez Povše in Livio Semolič) je prišla vest, da je Berlusconijeva vlada z odlokom določila, da se bodo izvajala določila zaščitnega zakona za slovensko manjino v Italiji in s tem tudi določila odprtje okenc, posebnih uradov, za slovensko manjšino v Italiji tudi v središču mest Gorica, Trst in Čedad. Ker se prave vsebine dekreta še ni poznalo, so na sestanku, na katerem je bil predvsem govor o tesnejšem povezovanju Slovenije z zamejstvom, o izvajanju zaščitnega zakona in o bližnjem vstopu Slovenije v EU, sklenili, da bosta tako manjšina kot Slovenija počakali na uradne odgovore in izjave. Minister Rupel je v Gorici potrdil zavzemanje Slovenije za naše pravice, ponovil, da se bo v primeru, da bo to potrebno, Slovenija gotovo zavzela za slovensko manjšino.

Minister Rupel je označil vstop Slovenije kot izpolnitev sanj o Zedinjeni Sloveniji.

Po srečanju s predstavniki Slovencev v Italiji se je minister Rupel v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici udeležil okrogle mize z naslovom **Na pragu nove Evrope: Slovenija v EU**, ki ga je organizirala SKGZ v sodelovanju s Kulturnim domom. Na posvetu, ki se ga je udeležilo veliko ljudi, predvsem pa domala vsi goriški politični in javni delavci ter goriški župani z obeh strani državne meje, je poleg Rupla o čezmejnem sodelovanju in vključevanju RS v EU spregovoril italijanski državni podsekretar za zunanje zadeve Roberto Antonione. Večer, ki je minil v skoraj idiličnem vzdušju prijateljstva, je povezoval predsednik SKGZ za Goriško Livio Semolič. Tako Antonione kot Rupel sta izpostavila izjemno dobro sodelovanje med Slovenijo in Italijo v sedanjem trenutku in predvsem pa prepričanje, da bo širitev Evropske unije in bližnji vstop Slovenije v EU pomenil za ves sedanji obmejni prostor in za vso Evropo obogatitev.

FOTO JMP

FOTO JMP

Sprejem stranke Slovenska skupnost v palači Lanthieri v Gorici je bil kot vedno dogodek zase, saj se na njem zbere vsako leto politična in kulturna elita iz vse dežele. Pisatelj Boris Pahor je spregovoril o temeljnih zadevah, ki označujejo in bodo označevale tudi v prihodnje slovenski jezik in tudi našo manjšino: slovenska identiteta, jezik, ponos in samozavedanje lastnih zmogljivosti. Tako minister Rupel, ki je stranki čestital za vse njene odmevne uspehe, kot predsednik deželnega sveta F-Jk Alessandro Tesini sta podčrtala dobro sodelovanje med Slovenijo in Italijo in predvsem pa veliko dragocenost, ki jo pomeni naša narodna manjšina.

Prav gotovo bi z besedami državnega podtajnika Antonioneja najlepše lahko uokvirili lep minuli petek, saj je v Kulturnem domu dejal: "Veliko časa smo potrebovali, a razumeli smo, da danes lahko rečemo, da so narodne manjšine tista 'dodana vrednost', tisto bogastvo, ki ga gre izkoristiti in se z njo ponašati!"

JUP

Sprejem pokrajinskega predsednika SSO

Janez Povše pri novem goriškem prefektu

Spodbudno je dejstvo, da na Goriškem lahko dihamo kolikor toliko sproščeno vzdušje, ki omogoča plodno soočanje in sodelovanje na več ravneh. To nam daje upanje, da bomo le mogli goriški Slovenci kot skupnost - tudi spričo izzivov, ki nas čakajo v bližnji prihodnosti - zaživeti kot polnopraven in priznan subjekt.

Dne 30. decembra lani je bil uradno umeščen nov goriški prefekt Pasquale Vergone, ki je prejšnji teden, 21. t.m., na sedežu prefekture na Travniku sprejel vljudnostni obisk pokrajinskega predsednika Sveta slovenskih organizacij Janeza Povšeta. Le-ta je vladnemu funkcionarju prikazal stvarnost Slovencev v Gorici, še zlasti delovanje ustanov in organizacij, ki delujejo v stavbi nad Katoliško knjigarno na Travniku in pa v sklopu Kulturnega centra Lojze Bratuž na Drevoredu 20. septembra. Povedal je tudi, kako je približevanje Slovenije Evropski uniji pospešilo prijetnejše in spravljivejše vzdušje v Gorici. "Odpirajo se zanimive perspektive sodelovanja," je rekel, saj smo lahko svojevrsten evropski laboratorij. "Konkretno moramo ustvariti kaj skupnega." Omenil je tudi željo po vse večjem in doslednejšem izvajanju določil zaščitnega zakona 38/2001 kot po uresničenju doma vseh goriških kultur v Trgovskem domu. Prefekt, ki mu je Povše podaril knjigo Goriške Mohorjeve družbe *Gorizia nella letteratura slovena*, se je za obisk iskreno zahvalil. Povedal je, da počasi spoznava novo stvarnost, čeprav o njej - in tudi o zaščitnem zakonu - že marsikaj ve. Izrazil je tudi popolno razpoložljivost in pripravljenost narediti vse, kar je v njegovi moči, da bi se ljudje na tem področju čutili pod isto evropsko streho.

FOTO BUMBACA

DD

Nenavadno in nevarno

Merjasci v Podgori

Deželni svetovalec SSk Mirko Spazzapan je nastopil pri odgovornih za lov v goriški pokrajini in na deželni ravni glede nerešenega problema divjih prašičev, ki vedno bolj pogosto in vedno bolj od blizu ogrožajo ne samo imovino in poljske pridelke naših kmetov, ampak tudi že sama človeška bitja.

FOTO BUMBACA

Novica teh dni je, da ja sam predsednik podgorske krajevne skupnosti Walter Bandelli moral bežati pred nemirnimi in lačnimi prašiči po asfaltirani ulici Calvario, v poznih večernih urah, ko je raznašal letake.

Spazzapan je pri deželnem ravnatelju Violi in pokrajinskem odgovornem za lov De Monteju zahteval konkretne korake, da se onemogoči nemoteni pohod divjadi, ki tudi v Podgori, na primer v domačiji Vogrič, vsak dan povzroča škodo, ki jo potem pokrajina niti ne zna povrniti, ker nima ustreznega osebja, da bi preverjala učinke nočnega razsajanja prašičev.

Rešitev problema je lahko dvojna: ali vzpostavitev posebnih pogojev za lov na divje prašiče v posameznih krajih (podaljšanje ur nočnega lova in mesecev v letu, v katerih se lahko lovi merjasec), zmanjšanje razdalje od hiš in cest, v mejah katere se lahko strelja) ali pa mandat Pokrajinam, naj se opremijo z ustreznimi lovskimi ekipami in poskrbijo za zakonito obliko omejevanja prekomernega razmnoževanja nekaterih živalskih vrst.

Deželni svetovalec Spazzapan bo v prihodnjih dneh sklical sestanek z odgovornimi na goriški pokrajini.

Seja predsednikov krajevnih skupnosti

V ponedeljek, 19. t.m., je bila v prostorih "bele dvorane" goriške občinske stavbe ob prisotnosti vseh predsednikov krajevnih skupnosti, med njimi tudi naših slovenskih predstavnikov Marjana Breščaka, Lovrenca Peršolje in Walterja Bandellija, mesečna seja o točkah, ki so bile navedene na dnevnem redu. Ob prisotnosti podžupana Alessandra Bona in odbornika Maurizia Di Mattea, ki je tudi celotno sejo vodil, prikazali in predstavili projekt "Agenda 21". "Projekt izraža nov sistem dela s tem, da se ga bodo vse organizacije, bodisi kulturne, športne ali trgovinske ipd., posluževale za probleme, ki jih lahko ima mestna občina. S tem projektom se bo občina posluževala forumov, na katere se vsaka včlanjena oseba oz. organizacija lahko obrne za katerikoli skupni problem in program." Tako je obrazložil podžupan. Po projekciji projekta "Agenda 21" se je seja nadaljevala z obravnavo pustnega programa, ki ga ima namen goriška uprava prirediti. Ob koncu večera se je odbornik Di Matteo dotaknil perečega problema znižanja skladov krajevnih skupnosti, ki ga je uprava v lanskem letu odobrila.

Dokončni sedež za šolo Trinko

Goriška občinska uprava je sklenila, da bo dokončni sedež nižje srednje šole Ivan Trinko v stavbi v Kapucinski ulici. Ta stavba je bila pred leti že namenjena tej šoli. Potrebna so temeljita obnovitvena dela, kar bo trajalo kar nekaj let. Goriška občina načrtuje tudi obnovo bližnje telovadnice zavoda Lenassi, ki bo služila slovenski šoli.

Čezmejna projekta

VEČKULTURNO NOVINARSTVO

MEDNARODNO SODELOVANJE ZA RAZVOJ

- *brezplačna tečaja za nezaposlene, ki dokončujejo univerzitetni študij*
- *400 ur z delovno prakso*

Program evropske pobude
Interreg III A Italija-Slovenija
2000-2006 – sklop/ukrep 3.1.3
Čezmejno poklicno izobraževanje

Informacije in vpisovanja:
TRST, ul. Ginnastica 72
tel. 040 566360, fax 040 579010
e-mail: ts@sdzpi-irsip.it
GORICA, Korzo Verdi 51 int.
tel./fax 0481 81826
e-mail: go@sdzpi-irsip.it

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Tečaj je financiran s sredstvi ESRR, Rotacijskega sklada, Dežele Furlanije-Julijske krajine

Slovenska filharmonija v gledališču Verdi v Gorici

Koncert na koncertu

FOTO BUMBACA

V petek, 23. januarja, je v organizaciji goriške občine in Kulturnega centra Lojze Bratuž dvorana Verdi v Gorici gostila Slovensko filharmonijo. Kot solist naj bi nastopil tudi ruski pianist Sijavuš Gadžijev, ki že vrsto let živi in poučuje na Goriškem, zaradi bolezni pa je nastop odpovedal. Na njegovo mesto je v zadnjem trenutku "vskočil" harmonikar Efim Jourist, ki je navdušil predvsem z virtuoznostjo in profilirano tehniko.

Filharmoniki tudi tokrat niso razočarali. Nekaj nesrečnih spodrsljajev in slabih trenutkov smo opazili le pri trobilcih, sicer pa je to zanesljiv orkester, ki se pusti voditi različnim dirigentskim pogledom. Tokrat ruskega dirigenta Pavla Kogana (pred leti smo ga spoznali tudi kot violinista), ki je glasbenike popeljal po romantičnih stezicah na način izrazitega dinamičnega kontrastiranja, pač v skladu z razpoloženjem, ki sta ga za potrebe časa ustvarjala Charles Gounod in Georges Bizet. Posebno slednji je z opero Carmen popolno nasprotje wagnerjanskega principa glasbene drame in se že približuje opereti. Tako jo je podal tudi ruski virtuoz na gumbni harmoniki Efim Jourist. V meso vtisnjena duša, v telo ujeto hrepenenje, sladkost svetobolja, ljubezen, opoj erosa, dvojni koncentrat tistega vzgiba, ki mu z eno besedo rečemo - strast. Harmonikar se je v celoti podredil ekstatičnemu načinu reprodukcije in z najfinejšo tehniko poživel obdobje, kjer je imela melodija (arija) "zakonodajno" moč ter navdušil ne preveč polno dvorano poslušalcev. Ta del koncerta je bil zanimiv sam po sebi: simfonični orkester in ruska gumbna harmonika, ubranost zvočnih odtenkov in elementaren zven "ljudskega" glasbila, nadzorovana mehanika ansambla in silna inventivnost solista. Nekakšen koncert znotraj koncerta, sploh v dodatku, ko so tudi filharmoniki "onemeli" in se je Efim Jourist znašel sam v središču dogajanja. Vsekakor za mnoge nenavadno, a za večino osvežujoče.

V drugem delu so *Slike z razstave* Modesta Musorgskega dogodku povrnile sijaj predvidljivega in znanega. Ravelova orkestracija je bleščeča nadgradnja originala. Zdi se, da skladba polno zaživi le v tej obliki, saj zgolj izvirna pianistična podoba nima prave slojevitosti in barvne globine. Sploh, odkar se je v delo "vtaknil" Ravel. Orkestralni nanosi so gosti, izrazni, pomenljivi in realistični. Slike se dvigujejo v eter in s ščepcem domišljije zlahka postanejo vizualno dejstvo. Kogan je skladbo oblikoval nekako v mejah standardov, ki smo jih vajeni s posnetkov drugih znamenitih orkestrov. Plastične slike, jasno kontrastiranje in popolno podrejanje vsebini. Na trenutke se je zazdelo le, da je kohezivna vez med slikami rahlo "natrgana", da so prehodi namerno podčrtani s pavzami, promenadni del, iz katerega sije skladateljev ego, pa je bil nekoliko hitrejši kot običajno.

Jože Štucin

DAROVI

ZA NOVI glas: N.N. 10,00; Marinka Terčon 52,00; Vera Trampuž 17,00; Aldo Jovan 2,00; Tatjana Rejec 2,00 €.

OBVESTILA

VABIMO VAS na potovanje z Novim glasom v Santiago de Compostela in Kastilijo od 20. do 28. aprila 2004. Potovali bomo z letalom do Madrida in nato nadaljevali pot po severozahodni Španiji z avtobusom. Pohitite z vpisom, ker se vpisovanje zaključi 16. februarja. Za informacije se lahko zglasite na naših uredništvih v Gorici, tel. 0481 533177, in v Trstu, tel. 040 365473.

PASTORALNO SREDIŠČE sv. Ivana v Gorici vljudno vabi na sklop predavanj v Močnikovem domu p. Marijana Šefa *Kristus ozdravlja naše notranje rane*. Prvo srečanje bo v 30. t.m. ob 20. uri, drugo pa 31. t.m. ob 20. uri.

DRUŠTVO SLOVENSKIH upokojencev za Goriško prireja na dan žena (8. marca 2004) celodnevni izlet v Padovo in vilo Contarini ob Brenti. Vpisovanje na sedežu v Križni ulici 3 ob sredah, pri poverjenikih ali na tel. št. 0481 882024.

SOŽALJE

Goriška Mohorjeva družba se z globoko žalostjo klanja spominu svojega dragocenega in zvestega sodelavca **prof. Marka Vuka** *in izreka njegovim najdražjim iskreno krščansko sožalje.*

Svojcem in sodelavcem našega cenjenega in dragega prijatelja ter odličnega sodelavca, umetnostnega zgodovinarja **Marka Vuka** *izražamo globoko sožalje. Ohranili ga bomo v toplem in svetlem spominu! Uredništvo Novega glasa*

Kulturni center Lojze Bratuž izraža svojcem **Marka Vuka**, *ki je bil naš cenjen in dragocen sodelavec ter prijatelj, iskreno sožalje.*

Dramski odsek PD Štandrež / Premiera komedije Pižama za šest

Duhovito preigravanje besed ob prikrivanju skokov čez plot

FOTO DF

Sloves učinkovitega izvajalca komedijskega žanra, ki si ga je prislužil Dramski odsek PD Štandrež so v letošnji, devetintrideseti, sezoni neprekinjenega delovanja potrdili mlajši člani. Vanjo so prešerno zakorakali s postavitvijo komedije *Pižama za šest* sodobnega francoskega avtorja Marca Camolettija. Premierno je zaživela pod režijsko paličico Emila Aberška v soboto, 24. t. m., v polnozasedeni župnijski dvorani A. Gregorčič v Štandrežu, v iskrivem prevodu Mateta Dolenca. Na režiserjevo branje in interpretacijo komedijske štrene je očitno vplivala mladostna svežina šestih igralcev, ki so bili izjemno dobri. Besedilo je kar drselo iz njihovih ust in le nekajkrat se je narečna sintaksa vrinila vanj. Upoštevaje režiserjeve nasvete, so natančno razčlenili neverjetne komične situacije, ki vzklijejo ob zamisli protagonista, navidez ljubečega zakonskega moža, preživeti konec tedna z ljubico v domači hiši, ob ženini odsotnosti, in se neverjetno zamotajo, ko tudi žena ostane doma zaradi nenadnega prihoda njenega ljubimca. Ko se gledalcu zdi, da je le razumel, kako se vse suče, se komična slika, zaradi besednih iger, ki prikrivajo spretno izmišljene laži, bliskovito spet zasuče in novo presenečenje je na dlani. Temina noči pa ob koncu vse prekrije, tako da lahko vsak smukne... k svoji ljubici!

V šest komičnih likov so se živahno preobrazili Cristian Benedetti (Bernard), Danjela Puia (Jacqueline, Bernardova žena), David Vižintin (Robert, Bernardov prijatelj), Verena Brajnik (Suzanne, Bernardova ljubica), Vanja Bastiani (Suzette, kuharica) in Peter Povšič (Ferruccio, Suzettin mož), ki se je kot debitant prvič vključil v štandreški dramski odsek. Krivično bi bilo, da bi izpostavljali prednosti ali morebitne spodrsljaje vsakega izmed igralcev, kajti vsi so se zelo potrudili. Kot dobro uigrana ekipa so se tudi pri tokratni uprizoritvi izkazali zakulisni mojstri, Snežica Černic z odbranimi kostumi s kančkom ironije, Franko in Joško Kogoj z realizacijo bistvene scenske podobe, Danjel Nanut in Martin Tonsig z upravljanjem luči in novopečena šepetalka Erika Lavrenčič. Omenimo še Božidarja Tabaja ne samo kot asistenta režije, ampak kot gonilno silo, spodbujevalca mladih štandreških komedijantov ter iskalca novih odrskih obrazov. Ponovitev komedije Pižama za šest je bila v nedeljo, 25. t. m., druga pa bo 1.2. v centru Bratuž kot tretja predstava letošnjega niza veseloiger ljubiteljskih odrov Iskrivi smeh na ustih vseh.

Iva Koršič

V soboto nastop slovenske gledališke skupine iz Argentine

Kot je bilo že napovedano v prejšnji številki našega tednika, bodo v soboto, 31. t.m., zvečer nastopili v župnijski dvorani A. Gregorčič v Štandrežu mladi igralci ljubiteljske gledališke skupine društva Slovenska vas iz Buenos Airesa, ki ima že nad petdesetletno gledališko tradicijo. V režiji Martina Sušnika bodo predstavniki tretjega rodu slovenskih izseljencev prikazali dramo španskega pisca Alejandra Casona Barka brez ribiča v prevodu Marije Kutnar. V drami sta v ospredju dva nasprotujoča si svetova, bogati finančni svet sodobne potrošniške družbe in preprosti, z naravo tesno povezani svet ribičev. S tem delom bodo pri nas začeli vrsto gostovanj, ki se bodo nadaljevala v Sloveniji. Med drugim bodo že v nedeljo, 1. februarja, ob 18. uri gostje SNG Nova Gorica, v četrtek, 5. februarja, pa v Ljubljani v Šentjakobskem gledališču ob 19. uri. Gostovanja in njihovo organizacijo je omogočilo društvo Slovenija v svetu (SVS), katerega predsednik je Boštjan Kocmur.

Da se bodo mladi izvajalci, ki trenutno ne preživljajo rožnate čase v svoji drugi domovini, dobro počutili v naši sredi, poskrbimo, da bo dvorana dobro zasedena in da bo aplavz čim iskrenejši in topel!

Abonmajska sezona SSG v Gorici

Zadnjim lunam zaploskali goriški gledalci

V ponedeljek, 19., in torek, 20. t. m., je v Kulturnem centru Lojze Bratuž Slovensko stalno gledališče predstavilo goriškim abonentom slovensko praizvedbo drame *Zadnje lune* tržaškega avtorja Furia Bordona. V njej, kot je bilo že zapisano, nastopa Adrijan Rustja kot glavni protagonist in režiser predstave, ki si jo je izbral za proslavitev svojega nad štiridesetletnega umetniškega snovanja v SSG, edinem slovenskem poklicnem gledališkem hramu v Italiji. Pretresljiva tema osamljenosti starega očeta v domu ostarelih je ganila tudi goriške gledalce, ki so Rustji toplo zaploskali in mu tako kar najlepše zaželeli še veliko ustvarjalnih let. Publiko je ob koncu igre še sam nagovoril in poudaril, da je bila ponedeljkova predstava pravzaprav premierna za goriške gledalce, ki pač ne zahajajo na premiere v Trst. Naslednji dan, v sredo, 21. t. m., so *Zadnje lune* s svojo trpkostjo grenko odjeknile tudi v abonmaju Moje gledališče za naše višješolce, ki ga v okviru Goriškega vrtiljaka pripravlja KC Lojze Bratuž s pomočjo SNG Nova Gorica in v sodelovanju s SSG in z goriškim Kulturnim domom. Tudi po sredini ponovitvi se je Rustja obrnil do gledalcev, a tokrat z očitkom, da niso bili vsi dijaki dovolj pazljivi med predstavo. Šušljanje v dvorani in odhajanje iz nje gotovo ne prispevata k izvajalčevi koncentraciji. To naj "si zapišejo za uho" višješolci, pa tudi njihovi spremljevalci!

IK

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
vabi na ogled predstave
španskega avtorja
Alejandra Casoneja
BARKA BREZ RIBIČA
v izvedbi mladinske gledališke skupine
društva **Slovenska vas** iz Buenos Airesa
Župnijska dvorana Anton Gregorčič v Štandrežu
Sobota, 31. januarja 2004, ob 20.30
SOORGANIZATOR PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH
NIZ VESELOIGER LJUBITELJSKIH ODROV
Marc Camoletti
PIŽAMA ZA ŠEST
REŽIJA Emil Aberšek
DRAMSKI ODSEK PD ŠTANDREŽ
- **Nedelja, 1. februarja 2004, ob 17. uri**

Natečaj Mladi oder – nagrajevanje
ČAU, ČAU, REX!
REŽIJA Janez Starina
DRAMSKI ODSEK PD ŠTANDREŽ
- **Torek, 3. februarja 2004, ob 20. uri**

Aldo Nicolai
STARA GARDA
REŽIJA Janez Starina
DRAMSKI ODSEK
PD ŠTANDREŽ
- **Četrtek, 12. februarja 2004, ob 20.30**

PREDSTAVE bodo **v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž**

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ
DRAMSKI ODSEK
ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN
ŠTANDREŽ 2003
Aldo Nicolai
STARA GARDA
PREMIERA: sobota, 7. februarja 2004, ob 20.30
ABONMAJSKA PREDSTAVA: nedelja, 8. februarja 2004, ob 18. uri
Ob Dnevu slovenske kulture
Župnijska dvorana Anton Gregorčič v Štandrežu
REZERVACIJE IN INFORMACIJE: tel. 0481 20678 od 12. do 14. ure
POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

KOROŠKA

V petek, 23. januarja

Podelitev XXV. Tischlerjeve nagrade v Celovcu

Leto se je spet obrnilo naokrog in kot že 24. let doslej, sta tudi tokrat NSKS in KKZ vabila v Slomškov dom na podelitev spominske, Tischlerjeve nagrade.

25 let je minilo, odkar je v 77. letu starosti zemeljsko potovanje zaključil dr. Joško Tischler, ustanovni predsednik NSKS in oče Slovenske gimnazije v Celovcu. Še veliko več je pokojni storil za slovenski življenj na Koroškem in kar malo sramotno je (besede govornika prof. Jožeta Wakouniga), da mnogi mladi, ki se zdaj šolajo na tej ugledni šoli, sploh ne vedo ničesar o njem. Morda bo to spremenil simpozij, ki ga nameravajo prirediti ob 25-letnici smrti in z njim obuditi spomin na velikega Korošca.

Letošnje, jubilejno priznanje je v petek, 23. januarja, ob navzočnosti številnih Koroščev (med častnimi gosti so med drugimi bili škofijski kancler Krištof, škofov vikar dr. Čegovnik in predstavniki raznih gospodarskih, kulturnih in političnih organizacij) in Slovencev iz matične domovine (Jože Jeraj-nekdanji konzul in sedanji predsednik Slovensko-avstrijskega prijateljstva, konzul Jovan, Peter Vencelj, predstavniki ljubljanske univerze in drugih organizacij) ter članov Tischlerjeve družine in prejšnjih prejemnikov te nagrade, prejel upokojeni univ. prof. dr. Vladimir Klemenčič (Primorcem poznan kot soustanovitelj Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu).

Na številnih področjih poznan 77-letni profesor (zaključil je študij geografije, etnologije in zgodovine na lj. Univerzi in vodil tako Oddelek za geografijo Filozofske fakultete kot katedro za družbeno geografijo ali Inštitut za geografijo in predsedoval Inštitutu za narodnostna vprašanja, poleg tega pa napisal več kot 300 prispevkov v raznih domačih in tujih znanstvenih revijah, in še in še...) se je v srca koroških Slovencev (poleg tega, da je tu našel svojo ženo) zapisal predvsem kot pripravljalec maturantskih potovanj dijakov Slov. gimnazije po krajih bivše Jugoslavije, bil pa je tudi med iniciatorji koroških kulturnih dnevov in pripravil prvi dvojezični zemljevid južne Koroške (zato je poleg listine za nagrado prejel zemljevid južne Koroške iz leta 1730). Pri tem delu sta se spoprijateljila s pok. dr. Tischlerjem, zato mu je ta jubilejna nagrada še posebno dragocena in poleg številnih drugih ena najžlahtnejših. O vseh teh zaslugah je na slovesnosti (poleg predsednikov obeh organizacij) spregovoril nagrajenčev učenec doc. dr. Jerneh Zupančič.

Prireditev je popestrila tudi zmagovalka govorniškega natečaja (ki so ga uvedli ob 10-letnici Tischlerjeve smrti, ko je priznanje prejela Slovenska gimnazija) Tanja Glogovič, sicer doma na Prevaljah in dijakinja 6. razreda Slovenske gimnazije, ki je med tremi temami (o padcu mej med Avstrijo, Italijo in Slovenije; o tem, ali starši znajo oceniti položaj mladine in ali je zabava res edini interes današnje mladine oz. Fun generation?) izbrala zadnjo in svoje razmišljanje, ki so se mu morali mnogi v dvorani prav nasmejati, zaključila z besedami "Uživaj vsak dan, kot da je tvoj zadnji!".

Dobro uro trajajočo slovesnost sta olepšala Mladinski zbor Slovenske gimnazije in moški zbor "Vaščani pojo", ki je z zadnjo pesmijo "Ob reki Dravci" v petje zazibal vso dvorano. Prijeten večer se je seveda nadaljeval še ob klepetu in dobri kapljici ter jedači.

RB

BENEČIJA

Izšla pesniška zbirka rezijanske pesnice Silvie Paletti

Rezijanska srčna govorica

Pod rožnatim motivom na rdeči platnici najnovejše knjižne izdaje založbe ZRC (Znanstveni raziskovalni center) je trojezični naslov: *Rozajanski serčni romonenj / La lingua resiana del cuore / Rezijanska srčna govorica.*

Rezijanska pesnica Silvana Paletti po poročanju Slovenske tiskovne agencije na dobrih 130 straneh objavlja svojo izbrano poezijo, pisano v rezijanščini. Da njena ustvarjalnost ne bi bila dostopna le tistim redkim, ki izhajajo iz tega skrajno malega jezikovnega okolja, je vsaka pesem prevedena še v italijanski in slovenski jezik. V italijanščino je pesmi prevedel Roberto Dapit, ki je opravil izbor pesmi in je zbirko tudi uredil, za slovenski prevode je zaslužna tržaška univ. prof. Marija Pirjevec.

Pri izboru je dal Dapit prednost izrazito liričnim pesmim. Uredil jih je v pet sklopov, v katerih je Palettijeva izrazila svoj odnos do rezijanske zemlje, razmislek o človeku in družbi, zatem pesnica bralca skozi stihe vabi v svoj intimni svet, sledi še sklop, v katerem so zbrane pesmi, ki se izmikajo navedenim razvrstitvam.

Na predstavitvi v Ljubljani, ki je bila pred dobrima dvema tednoma, je Dapit po poročanju STA povedal, da se Palettijeva z močjo ustvarjanja estetskih in pomenskih učinkov izraža neposredno. Njen verz je pogosto kratek, njena poezija poudarjeno sporoča skrb za obstoj rezijanske družbe in njenih posebnosti. Zato je pesnica izrazila zadovoljstvo, da je zbirka Rezijanska srčna govorica izšla v treh jezikih, s čimer bo prevod lahko dosegel širši krog bralcev. Knjiga nosi etnološko vrednost, saj je Palettijeva podedovala bogato kulturno dediščino okolja v senci Kanina. Silvana Paletti je bila rojena leta 1947 v Reziji. Sodeluje z Radiom Trst A, prevaja in je pogosto sogovornica znanstvenikov, ki se ukvarjajo z rezijanskimi vprašanji. Za videmsko univerzo je prevedla več publikacij. Njena poezija je prevedena v slovenščino, italijanščino, furlanščino in angleščino. Leta 2000 je bila gostja srečanja pesnikov v Vilenici. Zbirka njenih 50 pesmi je izšla v sodelovanju Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Mednarodnega centra za večjezičnost videmske univerze. Sodelovanje videmskega centra in ljubljanskega inštituta poteka od leta 1999, odkar skupaj urejata in pridobivata etnološki material slovensko govorečih skupnosti v Rezijanski, Terski in Nadiški dolini, ki ga je doslej v veliki meri arhiviral Milko Matičetov.

S 7. STRANI

Odšli so...

Literarna dela Rudija Šeligo, ki jih literarni teoretiki največkrat umeščajo v modernizem, so v petdesetih in šestdesetih letih prinesla v slovensko literaturo odločilne inovacije. Z vrsto novel, zlasti pa s kratkim romanom Triptih Agate Schwarzkobler (1968), je Šeligo uveljavil nove standarde slovenske proze. Rudi Šeligo je vedno poudarjal vlogo pisatelja v svetu, ki bi moral biti vest družbe, a ne v smislu strankarske angažiranosti, pa čeprav se je sam tudi strankarsko opredelil, ko je šlo za velike izzive. Kot minister za kulturo v Bajukovi vladi je pripravil izjemno dobro zasnovan kulturni program za ves slovenski narod in je v njem dal veliko prostora tudi vsem tistim Slovencem, ki živimo za mejami domovine Slovenije ali širše v svetu. Šeligo je s svojim obsežnim opusom vsekakor večkrat postavil ogledalo slovenski družbi. Med njegova najpomembnejša dela sodijo drame Čarovnica iz Zgornje Davče, Lepa Vida, Svatba, Ana in Volčji čas ljubezni, med proznimi deli pa poleg Triptiha Agate Schwarzkobler in izgubljenega svežnja še roman Rahel stik, Demoni slavja, črtice in legende Molčanja in številna druga.

Slovenski pesnik **Janez Menart** je umrl v Ljubljani po daljši bolezni v 75. letu starosti. Z Zlobcem, Pavčkom in Kovičem je leta 1953 objavil pesniško zbirko Pesmi štirih. Rodil se je 29. septembra 1929 v Mariboru. V Ljubljani je diplomiral iz slovenskega jezika in primerjalne književnosti. Kot lektor, dramaturg in vodja lutkovnega oddelka se je najprej zaposlil pri Triglav filmu, kasneje pa na RTV Ljubljana. Med letoma 1966 in 1968 je predsedoval Društvu slovenskih pisateljev, nato je bil dolga leta dramaturg na televiziji Ljubljana in v letih od 1979 do 1991 urednik v Mladinski knjigi. Leta 1983 je bil izvoljen član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Pisal je tradicionalno izpovedno, pripovedno in satirično poezijo. Ukvarjal se je tudi s prevajanjem in pisal scenarije za lutkovne in dokumentarne filme ter televizijske igre. Izdal je vrsto samostojnih pesniških zbirk, med njimi so Prva jesen, Časopisni stihi, Bela pravljica, Semafori mladosti, Srednjeveške balade, Pod kužnim znamenjem, Srednjeveške pridige in balade. Od prevodov poezije je v samostojnih knjigah izdal izbore iz pesniških del lorda Byrona, Grigorja Viteza, T.S. Colergidgea, Williama Shakespearea, Roberta Burnsa, Alfreda de Musseta, Jacquesa Preverta, Francoisa Villona, Victorja Hugoja, Alphonsa de Lamartina, poleg tega drame angleške renesanse. Za svoje delo je bil Menart večkrat nagrajen, leta 1979 s Prešernovo nagrado. Za prevodno delo je dvakrat prejel Sovretovo nagrado - leta 1975 za prepesnitve Burnsa in Byrona in leta 1988 za Zbrano delo Francoisa Villona. Leta 1978 je prejel Župančičevo nagrado za zbirko Pod kužnim znamenjem.

Anton Marti je bil pri nas manj znan, a velja za očeta slovenske televizije, saj je v težkih časih pripravljal lahkotne TV oddaje, ki so danes pojem dobrega televizijskega dela. V 81. letu starosti je Marti umrl v Zagrebu. Bil je legendarni jugoslovanski televizijski in gledališki režiser in igralec. Na TV Slovenija je Marti posnel precej zabavnih oddaj, kot so Naročnik 13-13, Deset zadetkov, Malo za šalo, malo za res in Viktor, luč!, režiral pa je tudi veliko TV-dram. Marti, s pravim imenom Anton Martinčič, se je rodil 10. aprila 1923 v Labinu v Istri. Igralsko šolo je obiskoval v Trstu, v Rimu pa je končal gledališko akademijo. V italijanskih gledaliških družinah je igral do leta 1949, ko je prišel v Koper, kjer je igral, režiral in sodeloval v teatru, radiodramskih in drugih oddajah Radia Koper. V tem obdobju je režiral tudi za Slovensko stalno gledališče v Trstu, za katero je postavil na oder Fojeve Arhangele in Avtomate.

(po STA pripravil JUP)

SLOVENIJA

V premislek

Narodnostne manjšine in asimilacija

Šok, ki smo ga doživeli ob nedavnem statističnem osipu italijanske manjšine, in spremljajoče nekritično proglašanje slovenske države za njegovega glavnega krivca so me spodbudili k razmisleku o nekaterih globljih vzrokih tega, sicer kompleksnega pojava.

Za uvod pa bi želel ponovno poudariti, da ne vidim nobenega razloga, da ne bi neka raziskovalna ustanova, ob sodelovanju italijanske skupnosti, opravila ustrezno raziskavo tako zadnjega statističnega osipa pripadnikov italijanske skupnosti (2002) kot tudi njenega predhodnega velikega statističnega skoka (1991), ki je tudi ostal neraziskan. Brez tega je sleherna sodba teh pojavov tvegana, lahko tudi krivična in škodljiva.

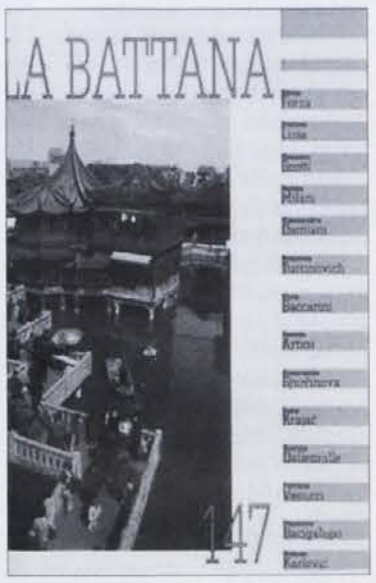

V zvezi z asimilacijo (kot stapljanjem enega naroda z drugim) pa so bile opravljene že različne raziskave in objavljene številne študije, ki soglasno vidijo enega osrednjih vzrokov asimilacije v vse številnejših mešanih zakonih pripadnikov manjšine (v primeru Istre npr. okrog 80%). Otroci iz teh zakonov se, prvič, pogosto ne želijo enostransko narodnostno izrekati, da ne bi s tem prizadeli katerega izmed staršev. V študiji, ki jo je pred leti pripravil Slori (D. Sedmak in E.Susič, Tiha asimilacija), pa avtorja še ugotavljata, da ob trčenju dveh kultur v mešanih zakonih najpogosteje prevladata večinski jezik in kultura, ki sta praviloma tudi pot do družbene promocije. Getizacija kot pogosta obrambna drža manjšine, še pravita avtorja, "ni rešitev, ker povzroča več negativnih posledic kot pozitivnih". Tudi če poteka socializacija (vključevanje človeka v družbo) v začetni fazi, t.j. v šoli in družini, dokaj uravnovešeno v obeh jezikih, prevladajo kasneje socializacijski dejavniki (okolje, prijateljstva, delovna mesta, mediji idr.), pri katerih so dominantni kulturni vzorci in jezik večinskega naroda. Do podobnih ugotovitev je prišla tudi prof. Nelida Milani s puljske Pedagoške fakultete, ki v svoji študiji (La Battana, 147/2003) pravi, "da ustvarja krizno stanje identitete pri manjšini vse bolj pogost pojav mešanih zakonov", v katerih prevladuje večinski jezik. Zraven tega opozarja, da "tradicionalni dejavniki pri oblikovanju identitete, kot so družina, šola, manjšinske ustanove idr., zgubljajo sposobnost nadzora nad mladimi." Kajti že v mladosti začenjajo prevladovati kot pomembni identifikacijski dejavniki način in kraj preživljanja prostega časa, skupine, v katere se mladi povezujejo ipd., ter si mladi iščejo svoj svet, svoj slog življenja, svoj način in jezik izražanja in svoje kriterije pripadnosti in identifikacije, pri čemer pripadnost narodnostni skupini ni več tako pomembna. Tudi Milanijeva meni, da je "vztrajanje pri čisti etnični identiteti" in zaprtost kot tradicionalna manjšinska obrambna drža nesrečna izbira, "ki pušča za sabo največje razdejanje". Tudi ona vidi rešitev v družbeni integraciji manjšine oz. v sodobnem, a zahtevnem pojavu "dvojne identitete", ki sicer tudi prinaša s seboj svoje nevarnosti in lahko uspe le, če prevlada v družbi kultura sožitja in če je tak projekt zavestno podprt z ustreznimi družbenimi instrumenti.

Tudi sicer primer tihe asimilacije ni značilen samo za italijansko manjšino, ampak potekajo ti procesi tudi na Južnem Tirolskem, v Dolini Aosta, pa v F-Jk, kjer je npr. število Slovencev v nekaj deset letih padlo z okrog 120.000 (1945) na 60.000 (1971), ali na Koroškem, kjer so bili Slovenci ob plebiscitu (1921) v večini (okrog 70%), danes pa predstavljajo komaj še kakih 10%. Da ne omenjamo Beneške Slovenije, kjer se je, tudi po zaslugi ustrahovanja, nekaj desettisočglavo slovensko prebivalstvo v povojnem času dobesedno sesulo in predstavlja danes le še prestrašeno in molčečo skupnost nekaj tisoč ljudi, ki si ne upajo uporabljati svojega jezika. Ravno zaradi te njihove ranljivosti se manjšine imajo kot neke vrste tragedija in je zato nesmiselno stresati žolč na državo kot domnevnega krivca za njihovo nesrečo. Država lahko postavi ustrezne zaščitne mehanizme, manjšino ekonomsko podpre in spodbuja ozračje sožitja in nič več. In slovenska država je v tem oziru veliko storila, tudi na področju družbene klime, ki je, kljub njeni nepopolnosti, povsem neprimerljiva s pogromskim ozračjem, v katerem npr. že prek pol stoletja živijo Slovenci v Italiji in Avstriji.

Milan Gregorič

O izbrisanih izredno zasedanje državnega zbora

Slovenija uvaja evropske vzorce življenja in razvoja

Potrditev (ratifikacija) pristopne pogodbe k EU in t.i. vatikanskega sporazuma

Minister za evropske zadeve dr. Janez Potočnik **(na sliki)** je v sredo, 21. t.m., med več kot uro trajajočim pogovorom z dopisnikom Novega glasa povedal, da zadnje priprave za vstop Slovenije v EU, prihodnjega 1. maja, potekajo brez ovir in težav; menil je, da bo članstvo v povezavi lahko zelo pospešilo družbenogospodarski napredek obmejnih območij z Italijo in Avstrijo; z navajanjem primerov in podrobnosti je zatrjeval, da Slovenija že uspešno uvaja evropske vzorce (standarde) življenja in razvoja. Med pogovorom je ministra dr. Janeza Potočnika, ki je vodil najpomembnejši del pogajanj za vstop Slovenije v evropsko povezavo, premier Anton Rop obvestil, da ga je predlagal za prvega komisarja (ministra) iz Slovenije v evropski komisiji (vladi).

V politiki, vladi in na drugih področjih življenja in odločanja v Sloveniji je sicer res zaznati prvine in značilnosti evropskega duha, a tudi stališč, ki evropskim stremljenjem nasprotujejo. Vstop v EU je, denimo, zagotovljen, zato je za politične stranke pomembnejša kampanja za uspehe in rezultate letošnjih evropskih in državnozborskih volitev. Najbrž se bo zgodilo, da bo Državni zbor, kot je sklenil kolegij predsednika parlamenta Boruta Pahorja, v sredo, 28. januarja, potrdil pristopno pogodbo k EU in tudi t.i. vatikanski sporazum o odnosih med Slovenijo in Svetim sedežem. Z njim bo ustvarjena pravna osnova za nadaljnja pogajanja o nerešenih vprašanjih oz. zadevah rimskokatoliške cerkve v Sloveniji. Sporazum naj bi kmalu potrdil tudi Sveti sedež. Predsednik komisije Pravičnost in mir, ki deluje pri Slovenski škofovski konferenci in pomožni mariborski škof, dr. Anton Stres, je v dolgem intervjuju, ki je bil 24. t.m. objavljen v Zeleni piki, sobotni prilogi ljubljanskega časnika *Dnevnik*, izrazil pričakovanje, "da bo ozračje bolj naklonjeno sporazumevanju s Cerkvijo. In to se že dogaja. Vlada kaže resno pripravljenost, da bi nekatera odprta vprašanja vendarle uredili. Novi zakon o dohodnini, kolikor smo lahko razbrali iz parlamentarnega Poročevalca, pa upošteva posebnosti duhovniškega poklica in bolje ureja probleme, ki smo jih imeli duhovniki pri plačevanju dohodnine doslej. Duhovniki bodo, če bo ta predlog obveljal, plačevali neki

pavšal, ki bo glede na nizke dohodke duhovnikov ustrezen. Tudi odvečnega administriranja bo manj. Posebno težavno je vzdrževanje cerkva. V Sloveniji imamo 3.000 cerkva in večina med njimi je kulturnih spomenikov. Vseh za bogoslužne namene ne potrebujemo, toda ali naj jih pustimo propasti? Veste, nič ne bi imeli proti, če bi država postala lastnica cerkva, tako kot je to v Franciji, in bi sama skrbela zanje."

DUHOVNIKI POKLICNI SLOJ, KI GA KRIMINAL OGROŽA BOLJ KOT PREOSTALE DRŽAVLJANE

V Sloveniji so še zmerom osrednja politična tema t.i. izbrisani. Politične stranke iz vladne koalicije in iz opozicije se niso mogle sporazumeti o ustavnem zakonu, s katerim bi rešili celoten zaplet s tujci iz območij v nekdanji Jugoslaviji, ki zatrjujejo, da jih je država nezakonito izbrisala iz registra tujcev s stalnim prebivališčem v Sloveniji. Ustavno sodišče bo odločilo o tem, ali bodo o zadevi lahko izvedli referendum, kot je to zahtevala skupina opozicijskih poslancev. V torek, 3. februarja, pa bodo o izbrisanih razpravljali na izrednem zasedanju državnega zbora. Sprejeli naj bi t.i. sistemski zakon, in to v drugem branju. Za opozicijo, ki jo je poosebljal predvsem Janez Janša, predsednik SDS, pomeni velik uspeh popravek zakona, ki ga je morala vložiti vlada, da bodo namreč lahko vsak primer izbrisanega posebej preverili in bistveno omejili odškodnine, ki jih zaradi domnevno povzročene škode in trpljenja zahtevajo posamezniki iz kategorije izbrisanih.

Po umoru župnika in dobrotnika 78-letnega Antona Gosarja, ki se je zgodil 17. t.m. v župnišču Marijinega vnebovzetja v Mekinjah pri Kamniku, je časnik *Dnevnik* v soboto, 24. t.m., objavil komentar s pomenljivim naslovom *Družba brez milosti in sočutja*. Njegov avtor, dr. Miha Kovač, opozarja, "da so v Sloveniji v zadnjih petnajstih letih umorili štiri župnike. Ne verjamem, da v Sloveniji obstaja primerljivo velika poklicna skupina, ki bi bila v času po razpadu socializma tako pogosto žrtev morilcev. Duhovniki so postali tisti poklicni sloj, ki ga kriminal ogroža bolj kot preostale državljane. Več kot očitno je, da je državi pri iskanju storilcev najhujših kaznivih dejanj nad župniki to spodletelo."

Marjan Drobež

Po mnenju skupine strokovnjakov na ministrstvu za notranje zadeve

Slovenijo je najbolje razdeliti na osem pokrajin

Središča novih pokrajin bi se lahko primerjala in soočala z območnimi centri v sosednjih državah

V Sloveniji že dalj časa potekajo razprave o nadaljnji upravni členitvi države. Ob občinah, ki so temeljna oblika lokalne samouprave, bi pokrajine tvorile drugo stopnjo take samouprave, ki bi lokalne skupnosti povezovale z državo. Pokrajine pa snujejo tudi zaradi prilagoditve ureditvi v državah članicah EU, kjer so pokrajine že dolgo važen del lokalne uprave. Sedaj v Sloveniji razpravljajo o spremembah nekaterih členov ustave, s čimer bi omogočili ustanovitev pokrajin z zakonom. Predlog zakona je skupaj s tezami za normativno ureditev že pripravljen. Organi pokrajin bodo voljeni neposredno, pokrajina pa ne bo podaljšek občin, pa tudi podrejena jim ne bo.

Po sedanjih predlogih bodo pokrajine v Sloveniji pravne osebe z lastnim premoženjem in lastnimi finančnimi sredstvi. Njihove pristojnosti bodo določene z zakonom. Pokrajine bi v prostoru med občinami in državo opravljale tri kategorije nalog v korist svojega območja. To so po eni strani lokalne zadeve širšega pomena, po drugi strani pa vprašanja območnega (regionalnega) pomena, ki bi jih določala država z zakonom. Opravljale bodo tudi določen del nalog državne uprave, ki jih sedaj opravljajo upravne enote in druge posebne enote državne uprave neposredno na posameznih območjih v Sloveniji. Pokrajine v Sloveniji bi olajšale tudi povezave z Evropsko unijo, med drugim za pridobivanje finančne pomoči iz strukturnih skladov evropske povezave.

Omenjene oblike krajevne samouprave pa bodo lahko spodbujale tudi čezmejno sodelovanje, pri nas, denimo, med Mestno občino Nova Gorica ter občino Šempeter-Vrtojba ter občino in pokrajino v Gorici.

S pokrajinami bo v Sloveniji konec centralizacije upravljanja in vodenja države. Razpravljali so o morebitni razdelitvi države na tri, šest, osem, deset dvanajst ali celo na trideset pokrajin.

Slednjič je obveljalo mnenje, da bi bilo najbolj primernih osem pokrajin. Te bi zajemale pomursko, podravsko, savinjsko, dolenjsko, osrednjeslovensko, gorenjsko, goriško in primorsko regijo.

M.

SNG (PDG) Nova Gorica / Premiera komedije Kokoš

Igra resničnosti ali resničnost igre?

Primorsko dramsko gledališče je v četrtek, 15. t. m., izvedlo prvo premierno predstavo v novi, državni preobleki. Dne 9. t. m. je bil namreč objavljen v Uradnem listu RS št. 1/2004 Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Nova Gorica. Odslej ima PDG naziv SNG, poleg ljubljanske Drame in SNG Maribor.

Slovenska praizvedba dela *Kokoš (Kurica)* sodobnega ruskega avtorja Nikolaja Koljade (1957) v režiji Matjaža Latina, drugič gosta PDG, je nadomestila v abonmajskem sporedu najavljeno, a zaradi zapletov v naslednjo sezono preneseno delo Carla Gozzija Zeleni ptiček.

Koljada je zelo plodovit pisec s svojimi že preko sedemdesetimi deli, ki jih kritiki uvrščajo v metafizični sentimentalizem ali sentimentalni naturalizem, ker v njih slika sodobni, predvsem ruski svet, krut in brez utvar, toda pri tem uporablja obilico humornih odtenkov in čustva, v katerih se zrcalijo hrepenenja, izražena, sicer etično vzvišeno, v Čehovih delih.

Komedija *Kokoš* se s svojo

vsebino homogeno ujema z geslom letošnje sezone, usodne igre ali igre usode, saj se usoda tragikomično poigrava iz njenih protagonistov, ki pripadajo zatohlemu podeželskemu gledališkemu svetu, kar učinkovito povedno prikazuje realistično nakopičena scena Džorda Bjelobrka, odslikavajoča tesno gledališko garsonjero. V vrtincu usode so povprečni gledališčniki: ločen zakonski par, Diana (Teja Glažar), igralka na zatonu, in umetniški vodja Fjodor (Bine Matoh), in drugi skrhani par, primadona Ala (Lara Jankovič) in inspicient Vasilij (Gorazd Jakomini). Jabolko spora je mlada igralka Nana (Marjuta Slamič) z vzdevkom Kokoš; kokoš zato, ker ljubimka in se na videz vsa predaja obema moškima, ali zato, ker bi rada poletela iz podeželskega kurnika v širni svet. Toda kokoši ne zmorejo lahkokrilih poletov in zaradi tega ne odide nikamor, le na bližnjo klopco v parku se usede. Na prvi pogled enostaven vodvilski zaplet razkriva ne samo silno potrebo po ljubezni, nežnem stiku in željo po nekem polnejšem življenju, ampak tudi strastna čustva, besne izbruhe, zarobljene s krepkimi besedami in duhovitimi niansami. Poleg tega nas avtor postavlja pod bistven vprašaj: ali igralci resnično doživljajo to, kar igrajo, ali je to le spretno odigrana komedija?

Vsakdo si lahko to po svoje raztolmači; meja med igro in resničnostjo je pač zelo labilna. Navsezadnje smo vsi igralci na odru življenja in marsikdaj bi radi spremenili njegov tok in svojo vlogo v njem.

Matjaž Latin je s temperamentnimi, klenimi režijskimi poudarki razpredal, priostril ali ublažil dramski konflikt in ga utiril v mojstrski tempo, da je predstava polnokrvno in pristno zažarela v plastičnih odtenkih, tudi zaradi odlične igralske zasedbe, ki je markantno osvetlila avtorjevo hotenje. Gledalca je režiser malce zbegal le ob koncu, ko se dejanje zaustavi in se igralci zazrejo nekam v daljavo, v svoja verjetno nikdar potešena hrepenenja in sanje.

Iva Koršič

Nova številka glasila prebivalcev Vrtojbe

V Vrtojbi deluje Kulturno društvo z imenom Tojva a.d. 1200. To je nenavadno in nekoliko zapleteno ime, ponazarja pa najstarejše znano pisano omembo kraja. Društvo izdaja svoje glasilo, v katerem objavljajo prispevke o preteklosti Vrtojbencev, tudi o življenju in navadah prebivalcev, narečju, ljudski modrosti in sploh o vsem, kar je tvorilo življenje na vasi. V okviru takšnih raziskav, usmeritve in zanimanja je izšla nova številka njihovega glasila, ki se imenuje tako kot Kulturno društvo, to je Tojva a.d. 1200. Objavljeni so prispevki o dogodkih iz tekoče kronike v tem kraju, s poudarkom na upanja in pričakovanja v letu 2004. Glasilo prebivalcev Vrtojbe izhaja v nakladi 1.200 izvodov. **M.**

LAVRIČEVA KNJIŽNICA IZ AJDOVŠČINE in GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

vabita na predstavitev knjige

Lide Turk

LE ŠEPET JE, KI GA SLIŠIMO O NJEM

v ponedeljek, 2. februarja 2004, ob 19. uri

v prostorih Lavričeve knjižnice

DRUŠTVO ZA OHRANJANJE IN VAROVANJE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE "GORA", GMD in OŠ OTLICA

vabijo na predstavitev slikanice

Franca Černigoje in Silve Karim

CIN-CIN-CIN CENE

Otroške ljudske 'Od Čavna tja do Nanosa'

Sobota, 7. februarja 2004, ob 18. uri

v prostorih osnovne šole Otlica

NASVETI VARČEVALCEM

Štojan Pahor

Padec dolarja (2)

Izgubljanje vrednosti ameriške valute mora vlagatelj vzeti resno, toda brez panike. Izkušnje zadnjih let na borznih tržiščih jasno kažejo, da je potrebno v določenih trenutkih obdržati zadostno mero treznosti in racionalnosti. Vstopanje na borzo v najbolj kritičnih trenutkih se je namreč izkazalo kot najbolj donosna oblika vlaganja z izrednimi rezultati. Vlagatelj, ki je prav v najbolj negativnem trenutku delniških tečajev obdržal mirno kri, je v letu 2003 delno nadoknadil izgube iz prejšnjih let. Tudi primeru drsenja dolarja navzdol naj čustva prepustijo pot racionalnemu razmišljanju. Pri tem je potrebno upoštevati nekatere ključne zakonitosti.

Ob nadaljnjem padanju ameriške denarne enote so vsekakor zaščiteni varčevalci, ki imajo vrednostne papirje, denominirane v domači valuti. Ta trend se lahko negativno odraža na donos portfelja investitorja s pretežno prisotnostjo ameriških obveznic ali delnic oziroma investicijskih skladov, ki jih vlagajo na to področje ZDA. Trenutna zelo nizka obrestna mera ameriških obveznic (angl.: bond) namreč ne nadoknadi nihanja navzdol razmerja $/€. Obratno, vlagatelj v ameriške delnice (angl.: equity) oziroma v delniške investicijske sklade lahko kompenzira nižanje tega razmerja v luči višanja borznih indeksov na tej celini. Kako naj se torej investitor obnaša?

V tem trenutku je smiselna hoja proti toku. Smisel je naslednji: obdobje po izgubi vrednosti določene dobrine je najugodnejše za nakupovanje. Prav zaradi nižanja tečaja dolarja imajo ameriški vrednostni papirji relativno nizko ceno. Drzni vlagatelj v tem trenutku lahko del prihrankov preusmeri na ameriško finančno tržišče (bodisi obveznice kot delnice), vendar v sklopu osebnega investicijskega programa. Ne glede na napovedi ekonomistov in analitikov svetovnege slovesa strategija pri investicijah je namreč vedno ista. Varčevalec mora vedeti za namen in časovni razmah naložbe. V vsakem primeru se je potrebno opredeliti za stopnjo tveganja, ki se lahko sprejme. Poleg tega je indikator dobrega investicijskega načrta primerna geografska in sektorialna porazdelitev investicije.

Tudi za izkušene vlagatelje pridejo v poštev predvsem naložbe v investicijske sklade. Za slednjo obliko varčevanja je značilno načelo razpršitve naložbe. Varčevalec je namreč posredno lastnik velikega števila vrednostnih papirjev (delnic in obveznic), kar znatno zmanjšuje tveganje njegove investicije. V luči zadnjih gospodarskih škandalov v Italiji (Parmalat in Cirio) ter mogoče že pozabljenih takih primerov v ZDA (družba Enron) predstavlja nakup posameznih vrednostnih papirjev znatno večji riziko in v nekaterih primerih golo špekulacijo.

Bralci lahko sodelujejo naši rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: s.pahor@tin.it.

V švicarskem mestu Davos

33. Svetovni gospodarski forum

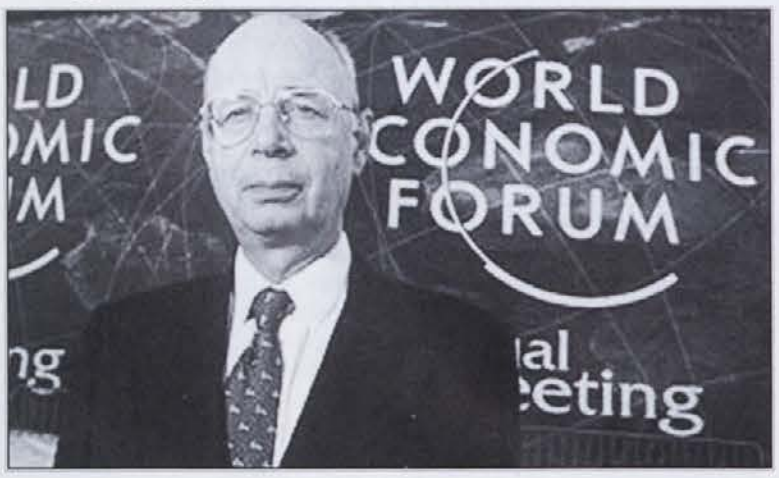

V prejšnjem tednu je v švicarskem mestu Davos potekal že 33. Svetovni gospodarski forum, na katerem je sodelovalo preko 2.000 predsednikov držav, predsednikov vlad, politikov in ekonomistov. Na zasedanju so se dotaknili številnih perečih vprašanj svetovnega gospodarstva od geopolitičnih kriz Bližnjega in Srednjega vzhoda do svetovne gospodarske krize, ki se sedaj po prvih izgledih zaključuje, pa do možnosti sodelovanja med posameznimi državami. Prav sodelovanje med državami naj bi prineslo večje blagostanje vsem ljudem, predvsem pa tistim iz nerazvitih držav. Veliko se je govorilo o globalizaciji, ki naj bi prinesla boljše življenjske pogoje.

Zelo zanimiva je bila novica o ustanovitvi posebnega odbora, ki ga sestavlja 100 politikov, predstavnikov verskih skupnosti, ekonomistov in predstavnikov sredstev javnega obveščanja. Ta odbor naj bi v bližnji prihodnosti proučil razlike med islamskim in zahodnim svetom. Predvsem pa naj bi poiskal rešitev proti terorizmu in estremističnim težnjam, ki izvirajo predvsem iz revščine in analfabetizma.

Veliko se je govorilo o odnosu med evrom in dolarjem, saj so nekateri evropski politiki obtožili Združene države Amerike, da nalašč ne ukrepajo, ker imajo od nizke vrednosti dolarja velike ekonomske koristi. Istočasno so skušali prepričati druge, predvsem azijske države, naj ukrepajo, da se bo dolar počasi okrepil. Po drugi strani pa so izvedenci Organizacije za varnost in razvoj v Evropi izjavili, da bo morala tudi evropska centralna banka kaj ukreniti, da se bo dolar nekoliko okrepil.

Na zasedanju so spregovorili tudi o predvideni gospodarski rasti v letu 2004. Za evropsko gospodarstvo ta predvidevanja niso posebno spodbudna, saj napovedujejo, da bo znašala gospodarska rast v Evropski uniji samo 0,6%, kar je veliko manj od predvidene rasti v Združenih državah Amerike (1,3%) in na Japonskem (1%).

Posebnost letošnjega srečanja je bilo predvsem dejstvo, da so vse sodelujoče povabili, naj uporabijo manj formalno obleko in si privoščijo bolj športna oblačila, brez kravate in luksuznih oblek. Ustanovitelj in predsednik svetovnega gospodarskega foruma Klaus Schwab **(na sliki)** je svoje priporočilo utemeljil s trditvijo, da taka neformalna oblačila pomagajo k ustvarjanju večjega sodelovanja med nastopajočimi, poleg tega pa se tako oblečena oseba počuti bolj sproščeno in zaradi tega bolje misli in je bolj ustvarjalna. Vsi sodelujoči, ki se niso držali navodila, so morali "za kazen" plačati 5,00 švicarskih frankov v sklad UNICEF. Tako so se sodelujoči pojavljali na zasedanjih v pisanih puloverjih, telovadnih copatah, športnih srajcah. Edini, ki je vztrajal pri klasični obleki, je bil Bill Clinton, ki je imel uvodni govor. Natančni švicarski policisti pa so ob koncu zasedanj povedali, da so za Unicefov sklad zbrali le 140,00 švicarskih frankov, pa čeprav se je za formalno obleko odločilo 44 sodelujočih.

Mara Petaros

Novembra lani v Portorožu

Mednarodna znanstvena konferenca

Dne 21. in 22. novembra 2003 je bila v Portorožu pomembna mednarodna znanstvena konferenca, ki jo je organizirala Fakulteta za management iz Kopra. Z referati so nastopili domači in tuji strokovnjaki in znanstveniki iz skupno enajstih držav, ki so predstavili 33 referatov. Znanstvena konferenca je potekala v več vzporednih sekcijah, ki so obravnavale management z najrazličnejših zornih kotov, zlasti z vidika mednarodnega sodelovanja, vzgoje, izobraževanja in sodelovanja v Evropski uniji. Nekateri avtorji so namenili veliko pozornost razvojni politiki in prenosu znanja z univerz v gospodarstvo. Prepletale so se teme o globalizaciji in transferju znanja z najrazličnejših zornih kotov, lokalnega in globalnega razmišljanja in poslovanja, šolstva in izobraževanja za najrazličnejše sloje oziroma starosti in strukture prebivalstva. Lepo je bila poudarjena vloga kulture in etike v managementu ter težnje za doseganje kakovosti v vzgoji in izobraževanju. Nekateri avtorji so se dotaknili strategije reform, mednarodnega marketinga ter vprašanja univerze in regij.

Fakulteta za management, ki deluje v okviru Univerze na Primorskem, je izdala zbornik referatov o tem posvetovanju, ki ima naslov Managing Global Transitions. Udeleženci so pokazali zanimanje za kontinuirano obravnavanje problematike managementa, ki ga zato pričakujemo, da bo dobila omenjena znanstvena konferenca svojo tradicijo, ki je že sedaj pokazala dobre rezultate, odmevnost in koristnost. Združena je bila tudi s prvim srečanjem diplomantov in prijateljev Fakultete za management Koper. Le-to je bilo 21. 11. 2003 v kongresnem centru GH Emona na Bernardinu v večernem času, tako da smo imeli možnost izmenjave mnenj ob spremljanju uspešnih direktorjev slovenskih podjetij. Nekateri od njih so bili dobitniki družbenih priznanj, kot na primer nagrada Primorska gazela 2003, Zlata gazela 2003 in mednarodne nagrade Computer Educator of the Year 2003 s področja informatike.

Gabrijel Devetak

Uspešni primorski diplomanti in managerji

V novembru 2003 je bila v Portorožu slovesna podelitev diplom in priznanj diplomantom Fakultete za management v Kopru. Dekan prof. dr. Egon Žižmond je podelil okoli 140 diplom študentom, ki so zaključili dodiplomski visokošolski strokovni študij program Management in podiplomskega študija. Srečni so bili tudi prejemniki magistrskih diplom - podiplomskega magistrskega študija, ki ga izvaja Fakulteta za management v Kopru v sodelovanju z angleško univerzo Manchester Metropolitan University. Novim magistrom je diplome izročila Shiela Stark, predstavnica omenjene angleške univerze. Za najboljše diplomske naloge so bili nagrajeni najuspešnejši študenti, med katerimi je Bruno Mihelj iz Branika. Od uglednih gostov na tej svečanosti so s pozdravnimi govori nastopili: dr. Lučka Lorber, državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, prof. dr. Lucija Čok, rektorica Univerze na Primorskem, predstavnik Občine Koper in drugi. **GD**

SLOVENIJA

Zaradi podaljševanja življenjske dobe narašča delež starejših prebivalcev

Do leta 2020 bo vsak peti prebivalec države imel več kot 65 let

Razvijajo zlasti pet vrst oziroma oblik pomoči starejšim občanom

Najnovejše ugotovitve demografskih gibanj v Sloveniji kažejo, da se prebivalstvo, predvsem zaradi naraščanja življenjske dobe, hitro stara. Gre za enak proces, kot že daljše obdobje traja tudi v gospodarsko razvitih evropskih državah in v ZDA. Delež starejših kot 65 let, ki je v drugi polovici prejšnjega stoletja znašal 12,9 odstotka, pa naj bi se po projekcijah demografskih gibanj do leta 2020 povečal kar na 20 odstotkov. Tedaj naj bi imel torej vsak peti Slovenec oz. prebivalec Slovenije več kot 65 let.

V Sloveniji za naraščajoče potrebe starejših ljudi, od katerih so mnogi osamljeni in skoraj povsem odvisni od pomoči drugih, grade t.i. domove za starejše, saj bi po nekaterih izračunih samo za upokojence potrebovali okoli štiri tisoč postelj. Sicer pa v državi v skladu s predpisano socialno politiko razvijajo zlasti pet vrst oziroma oblik pomoči starejšim ljudem. V prvo vrsto spadajo storitve na daljavo in so namenjene nujnemu klicu, nadzoru in usklajevanju pomoči. Druga vrsta je pomoč starejšim na domu. Ta storitev omogoča starejšim in invalidnim osebam, da ostanejo doma oz. v svojem okolju. Tretja vrsta pomoči so dnevni centri, ki jih uporabljajo tisti starejši ljudje, ki zaradi svojih posebnosti potrebujejo nadzor, varovanje in pomoč. Zagotavljajo jim prevoz, hrano, socialno in zdravstveno oskrbo, varovanje in skrb za razvedrilo. Četrta vrsta pomoči so varovana stanovanja za starejše. V njih imajo stanovalci zagotovljeno neprekinjeno socialno in zdravstveno oskrbo vse leto. Zadnja, peta vrsta oz. oblika pomoči pa so domovi za starejše. Tovrstna oblika bivanja naj bi starejšim nadomestila prebivanje doma oz. v njihovi družini. Država si prizadeva, da bi takšno obliko prebivanja zagotovili za 4,5 prebivalcev, ki imajo več kot 65 let. Zanje bi potrebovali 15 tisoč ležišč, toda za kritje potreb bo treba pridobiti še 3800 ležišč v omenjenih domovih za starejše.

Država v okviru socialne politike za pomoč starejšim prebivalcem zagotavlja le najnujnejša sredstva. V Sloveniji je v domovih za starejše nad 12.500 ležišč, kar pomeni 97,29-odstotno kritje potreb. Najbolj pereče je stanje na območju Murske Sobote, najboljše pa v Novem mestu, kjer je skoraj četrtina ležišč za starejše v domovih nezasedena.

V mnogih primerih si starejši občani ne morejo privoščiti bivanja v domu, ker so cene oskrbovanja previsoke. Gibljejo se od 2.200 do 3.000 tolarjev na dan v državnih domovih, v zasebnih domovih s koncesijo pa znašajo od 2.800 do 4.000 tolarjev dnevno. Oskrbovanci praviloma plačajo stroške s pokojnino, če je zadostna, če pa svojega denarja nimajo dovolj, razliko poravnajo svojci ali pa občine.

M.

6. Evropsko rokometno prventvo v Sloveniji

Vrhunska igra, dobra Slovenija

Od 22. januarja do nedelje 1. februarja poteka v Sloveniji 6.moško evropsko rokometno prvenstvo. V Ljubljani, Celju, Velenju in Kopru je vse nared za pričetek gotovo najbolj kakovostnega tekmovanja na svetu v tej športni igri. Ni potrebno posebej poudarjati, da na vseh najvišjih rokometnih tekmovanjih osvajajo kolajne reprezentance starega kontinenta.

Na letošnjem šestem EP so skupine naslednje:

Skupina A (Velenje): Rusija, Švica, Švedska in Ukrajina;

Skupina B (Ljubljana): Španija, Hrvaška, Danska in Portugalska;

Skupina C (Celje): Češka, Madžarska, Islandija in Slovenija;

Skupina D (Koper): Francija, Poljska, Nemčija ter Srbija in Črna gora.

Pred dvema letoma, na petem evropskem prvenstvu na Švedskem, je bil vrstni red naslednji: 1. Švedska, 2. Nemčija, 3. Danska, 4. Islandija, 5. Rusija, 6. Francija, 7. Španija, 8. Češka, 9. Portugalska, 10. Jugoslavija, 11. Ukrajina, 12. Slovenija, 13. Švica, 14. Izrael, 15. Poljska, 16. Hrvaška.

Preden nekaj napišemo o posameznih reprezentancah v skupinah, moramo omeniti, da ima pravico nastopa na OI v Atenah letos sedem najboljših držav z lanskega SP-ja na Portugalskem, ki so Hrvaška, Nemčija, Španija, Francija, Rusija, Madžarska in Islandija. Med temi ni torej Švedske, Švice, Ukrajine, Španije, Danske, Portugalske, Slovenije, Češke, Francije, Poljske in Srbije in Črne gore, ki se bodo potegovale še za eno prosto mesto za OI.

Tako kot na petem EP bo tudi v Sloveniji igralo 16 reprezentanc. Na prvih štirih pa je merila moči samo dvanajsterica. Največji uspeh so Slovenci, ki bodo letos petič nastopali na EP, dosegli v Zagrebu leta 2000 z osvojitvijo petega mesta in s tem še zadnjo razpoložljivo vizitko za OI v Sidneyu. V prvem delu prvenstva igrajo reprezentance po sistemu vsak z vsakim, prve tri se uvrstijo v naslednji del tekmovanja. Ob tem, da veljajo rezultati iz prvega dela. Trener Slovenije, profesor Tone Tiselj, je imel na skupnih pripravah v Novi Gorici in potem v Žrečah 21 rokometašev. Glede izbire šestnajstih najboljših pa bo počakal zadnji trenutek. Prijateljske tekme so pokazale, da so izbranci dobro pripravljeni, saj so dvakrat premagali Makedonijo, enkrat Poljsko, v zadnjem nastopu v Ljubljani pa so morali priznati premoč vse boljše Poljske. Vsekakor moramo priznati, da Slovenija na vseh teh tekmah ni nastopila z najboljšimi igralci, in Tiselj je, kot je bilo sicer pričakovati, precej taktiziral. V prvem srečanju v novi in lepi dvorani Glovec v Celju se bo Slovenija spoprijela z Islandijo, ki igra najlepši rokomet na svetu. Na zadnjem EP je bila ta otoška država pravo odkritje, pa čeprav se je morala zadovoljiti z nehvaležnim četrtim mestom. Da skrbijo v tej državi za naraščaj, je najboljši pokazatelj v tem, da je Islandija evropski prvak v kadetski kategoriji. Tako Islandija kot tudi Madžarska imata zagotovljen nastop v Atenah, s tem pa ne pomeni, da bosta tekmi s tema dvema ekipama lažji kot sicer. Madžari imajo zelo dobro klubsko konkurenco in s tem tudi zagotovljen napredek, saj sta Fotex Szeged in Dunaferr odlični ekipi. Češka se je uvrstila na letošnje EP, ko je izločila BiH, in bo tokrat četrtič nastopila med izbranci v Evropi. Ekipo ne sestavljajo izraziti posamezniki, ampak kot celota so izredno homogeni in igrajo prizadevno od samega začetka pa do končnega sodnikovega žvižga.

V skupini A bi morala biti vsaj na papirju v rahli prednosti rokometna velesila Švedska pred Rusijo, Švico in Ukrajino; v Ljubljano prihajajo Hrvati z vizitko svetovnega prvaka, a je izredno težko, da bodo varovanci Lina Červarja sposobni tako presenetljivo dobro igrati kot lansko leto na Portugalskem.

Skupina C, katero imenujejo smrt, pa bo prvi del igrala v Kopru, kjer so vsaj za nekatere prvi favoriti EP Nemci, vedno odlični Francozi, vse boljši Poljaki in povsem nepredvidljivi igralci Srbije in Črne gore.

G. Furlanič

DSI / V pondeljek, 19. januarja

Knjižna novost prof. Bojana Pavletiča *Prerealci iz Ulice Starega lazareta*

V ponedeljek, 19. januarja, so v Peterlinovi dvorani v okviru predavanj DSI predstavili zadnji knjižni trud prof. Bojana Pavletiča *Prarealci iz Ulice Starega lazareta*.

Gre za nadvse zanimivo izdajo založbe Mladike, ki se poglobi, na podlagi arhivskih in spominskih virov samega prof. Pavletiča, v povojno obdobje, ko smo si tržaški Slovenci začeli graditi prvič v zgodovini našega mesta višješolski sistem.

FOTO KROMA

Kot pa je pojasnil povezovalec večera mag. Gorazd Bajc, so korenine slovenskega višješolskega sistema poganjale v zelo posebnih okoliščinah. Povojni čas je na Tržaškem sovpadal z anglo-ameriško upravo našega območja. Zavezniška uprava je vsekakor privolila na organizacijo slovenskega višješolskega sistema, a sicer po ustroju, ki bi ga oni določili. Slovenci, ki so spadali v t.i. jugoslovanski tabor, so ta predlog odklonili; sprejeli pa so ga tisiti, ki so bili po svetovnonazorskih prepričanjih protikomunisti, tisti, ki niso bili sploh komunisti, in emigranti, ki so iz povojne Jugoslavije k nam pribežali. Slednji so bili tisti šolniki, je povedal mag. Bajc, ki so v povojnem času zasedli ključna mesta v profesorskih kadrih, ko se je ameriški šolski načrt pri nas končno uveljavil.

Globoka je bila ideološka zareza med študenti, ki so pripadali pretežno jugoslovanskemu taboru, in njihovimi profesorji, ki so kot begunci odločno odklanjali jugoslovansko politiko, je dejal prof Pavletič.

Njegova je pa bila vsekakor izjemna generacija: "Nismo bili boljši, a niti slabši od današnje mladine", je obrazložil avtor, "le različni smo bili, saj nas je bila vojna razdelila v razne tabore. Čeprav smo si bili tudi študentje različni po starosti in življenjskih nazorih, je med nami vedno vladalo spoštovanje."

Podoben je bil odnos tudi do profesorjev, katere "nismo poznali le kot pripadnike nasprotnega tabora, a sprejeli smo jih predvsem, ker so bili odlični šolniki. Zmagal je vendar človek, ne pa politika".

IG

PREJELI SMO

V celoti in tako, kot smo ga prejeli, objavljamo odgovor na naše pisanje, pa čeprav tega zaradi izjemne dolžine prispevka ne bi bili dolžni storiti. Zapis objavljamo zato, ker je "lep" primer zmedenega pogleda na našo zgodovino. (Ured.)

"Dragi nepodpisani avktor kratkega odlomka, ki je bil pod naslovom "Ta je pa močna" objavljen dne 15. januarja na drugi strani prve letošnje številke Novega glasa. Najprej bi rad popravil časnikarja, kateri s tem, da ni podpisal, si ni prevzel niti odgovornosti, nad tem kar je izjavil. Popravil bi "neimenovanega", ker je trdil, da je 110 slovenskih mladih iz Tržaškega in Goriške konec minulega leta preživelo v Beogradu, kjer so položili venec na grob pokojnega Maršala Tita. Do te točke so vsi podatki pravilni, groba napaka se pojavi, ko v nadaljevanju kratkega članka obvešča bralce, da jih je posnela Beograjska televizija. Sam gospodar napisanih besed ve, kje je te informacije našel. Mogoče na straneh Primorskega Psa, mladinske strani Primorskega dnevnika...? Neeee, saj na našem časopisu piše le (citiram): "Televizija, ki je poročala o tem, da so mladi Primorci položili venec na Titov grob." Piše, da je televizija poročala o dogodku, ne pa snemala in predvsem ne izdaja imena televizije, ki je to storila. Torej si je bujna fantazija vašega dragega dopisnika vse ostalo sama ustvarila. Prosim vas, dragi tednik "Novi glas", z jurčkom na čelu, da podatke preverite, preden lažete svojim abonentom in zvestim bralcem. Nadaljujem lahko tako, da odgovorim istočasno na skrivnost, kdo je poročal o položitvi venca in o čem si mislijo glede naših mladih v Ljubljani. Razkrijem vam lahko, da je slovenska državna televizija, Slovenija 1, na svojem večernem dnevniku rekla, da je delegacija mladih Slovencev položila venec na grob Josipa Broza - Tita v hiši cvetja v Beogradu. Torej dragi bralci ne kak srbski medij ampak slovenski! Če že so o tem poročali, verjetno se večina ne zgraža tako, kot se vi. V resnici me zaskrblja dejstvo, da po 9. januarju 2004, dne ko se je na Primorskem dnevniku pojavila slika s ponosno razpetimi Slovensko, Srbsko in zvezno plavo-belo-rdečo zastavo, me je že besedno napadla cela vrsta ljudi. Vrh vsega se je pojavil še naslov članka, kateremu pravkar odgovarjam "Ta je pa močna". Res močno je, da se vsi čudite, da se lahko peterokraka spet kje pojavi, nihče pa nič ne omeni, da so v istem tednu ponosno polagali vence na grobove in spomenik pripadnikov slavevredne italijanske vojaške enote "X. MAS". Na isti številki vašega časopisa v članku "O zastavah" (tokrat italijanskih in "nacijonalistu" Ciampiju) podčrtuje vaš odgovorni urednik Jurij Paljk: "...smo priča vsakodnevnemu prevračanju zgodovinskih dejstev, takim in drugačnim "revizionizmom", s katerimi se seveda ne moremo in ne smemo strinjati.". Krasne besede, a kot kaže le besede. Všeč mi je tdui izraz, ki ga gospod Paljk uporablja: "obračati karte na mizi", to pravkar delate vi, ko pišete take članke v zvezi s simboli, kateri so bili uporabljeni ob poklanjanju trikratnemu narodnemu heroju. Rdeča peterokraka zvezda ni in podčrtujem ni simbol nikakršnega režima. Rdeča peterokraka zvezda je simbol Partizanskega boja oziroma enot narodnoosvobodilne vojske, ki so nas srečno popeljale svobodne in večino tudi žive iz temačnih štiridesetih let prejšnjega stoletja. Mogoče vam izraz prejšnjega stoletja že ustvarja kako težavo in vam kvari spomin. Zgleda da pozabljate ali spregledujete, da če tiste grozne rdeče zvezde ne bi bilo v sredini naših simbolov, danes se gotovo ne bi prerekali o tem, če je Ljubljana za ali proti razkazovanju takih simbolov. Laibach bi kvečjemu dovoljevala ali ne, pod strogimi Berlinskimi navodili seveda, da še naprej živimo ali ne, kaj pa uporabljamo naš jezik ali sploh simbole. V začetku leta, v katerem bo vsaj formalno zahodna Slovenska meja, ki že dolgo let ločuje naš narod v dva dela, končno odpravljena, se na trenutno še tej strani meje prerekamo, o "manjšinski" zastavi slovenske narodne skupnosti, ki še živi v Italiji. Ob tem se strinjam s kratkimi odgovori, ki jih je dal deželni svetovalec Mirko Spazzapan v intervjuju primorskega dnevnika, da zastave ni treba izbirati, ker jo že imamo. Res jo že imamo, to pa je sedanja slovenska zastava, s triglavom, Jadranom in celjskimi grofi vred. Tako mislim, ker ne verjamem v to, da se moramo še dodatno izolirati z uporabo različnih simbolov, ker Slovenci smo eni in eni sami. Izraz "zamejci", kot je uporabljen danes je bil skovan, kot je vsem znano, le v septembru 1947, ko so angleške zavezniške sile čez noč "teroristično" začrtale današnjo mejo. Torej ustvarimo končno po 1.maju sanje našega svetovno znanega pesnika Prešerna o "Celostni Slovenov", brez ločitev! Kvečjemu bi se lahko razgovarjali o tem, če je današnja Slovenska zastava primerna, ali bi bilo pravičneje, če bi ostala v uporabi slovenska zastava z zvezdo v sredini, čeprav z državo izven federacije. Razpisal bi se lahko tudi o tem, da rdeča peterokraka ne predstavlja okupacije naše matične države, ker je bila Slovenija pod SFRJ, zaradi njene ustave, prav tako samostojna. Stvari so se drugače razvile v žalostnih osemdesetih in devedesetih letih, oziroma po smrti maršala samega. Dejstvo je, da je bila takrat v federaciji vrsta težkih problemov. Spet vprašanje pa je, če je bila odcepitev edina možna rešitev. No, kar je bilo je bilo, žal je federacija prošla, sedaj pa živimo v samostojni državi, zato moramo dejstvo sprejeti in obravnavati probleme kot celostna država, ne pa kot Primorci, zamejci ali manjšinci. Skrajno pa me moti, da se nekdo lahko zgraža nad uporabo zgodovinskih simbolov. Simboli so bili, so in bodo. Ne predstavljajo več državnih znakov ampak so spomin. Govorijo nam o časih, na katere se mi, kateri jih k sreči nismo pretrpeli, lahko spominjamo s ponosom. Ne razumem, zakaj bi morali zvezde skrivati. Da zaključim, se ne bi spuščal v polemiko glede Jožeta Pučnika, vsekakor bi dvakrat podčrtal, da zagotovo se je v vašem kratkem odlomku, kot zgleda gosto naseljenim z napakami, pojavila dodatna netočnost, ko se nanašate na Pučnika z izrazom "oče slovenske države". Oče slovenske države, kot zgodovinski dokazi potrjujejo je spet on: Josip Broz - TITO. Seveda ni sam omogočil nastanka svobodne Slovenije ampak ga imenujem oče, ker je bil vrhovni poveljnik NOV sil, z IX. korpusom na čelu, ki so omogočile, da se je 5. maja 1945 v komaj osvobojeni Ajdovščini izvolilo prvo slovensko vlado s predsednikom Josipom Kidričem. Seveda komaj trinastletni fant, kot je takrat bil Jože, je lahko le malo pripomogel k rojstvu naše države. Kar se tiče možnosti, da bi mu položili venec, se pojavi spet vprašanje. Lahko bi mu. Najprej bi morali razmisliti, če si ga res zasluži, ker je njegova osebnost in delovanje precej "megleno". Vsekakor nastane še dodatni problem, ker bi poleg njemu morali položiti vence vsem, ki si ga gotovo več zaslužijo, kot so lahko ljudje, ki so dokazali da so kaj storili za naš narod z dejstvi in včasih celo življenjem ne pa z golimi pisanimi besedami. Kot primer naj naštejem le Franca Rozmana, Edvarda Kardelja, Kajtimirja, Novljana in še in še. Naj kot zadnji stavek prepišem še misel, ki sem jo razbral na elektronskem "forumu", ki ga je pripravil tednik Mladina o Pučniku: "Očitno Slovencem ni šlo tako slabo, da bi moral leta 1990 zmagati Pučnik in če gledamo, kako gre Sloveniji, najverjetneje to niti ni slabo." Kot iz izjav in kratke biografije zgleda, ni bil Jože nikakeršen demokrat ne humanist a navaden nacionalist!"

David Peterin

Gorica, 22. januar 2004

Januar
MESEC KATOLIŠKEGA TISKA

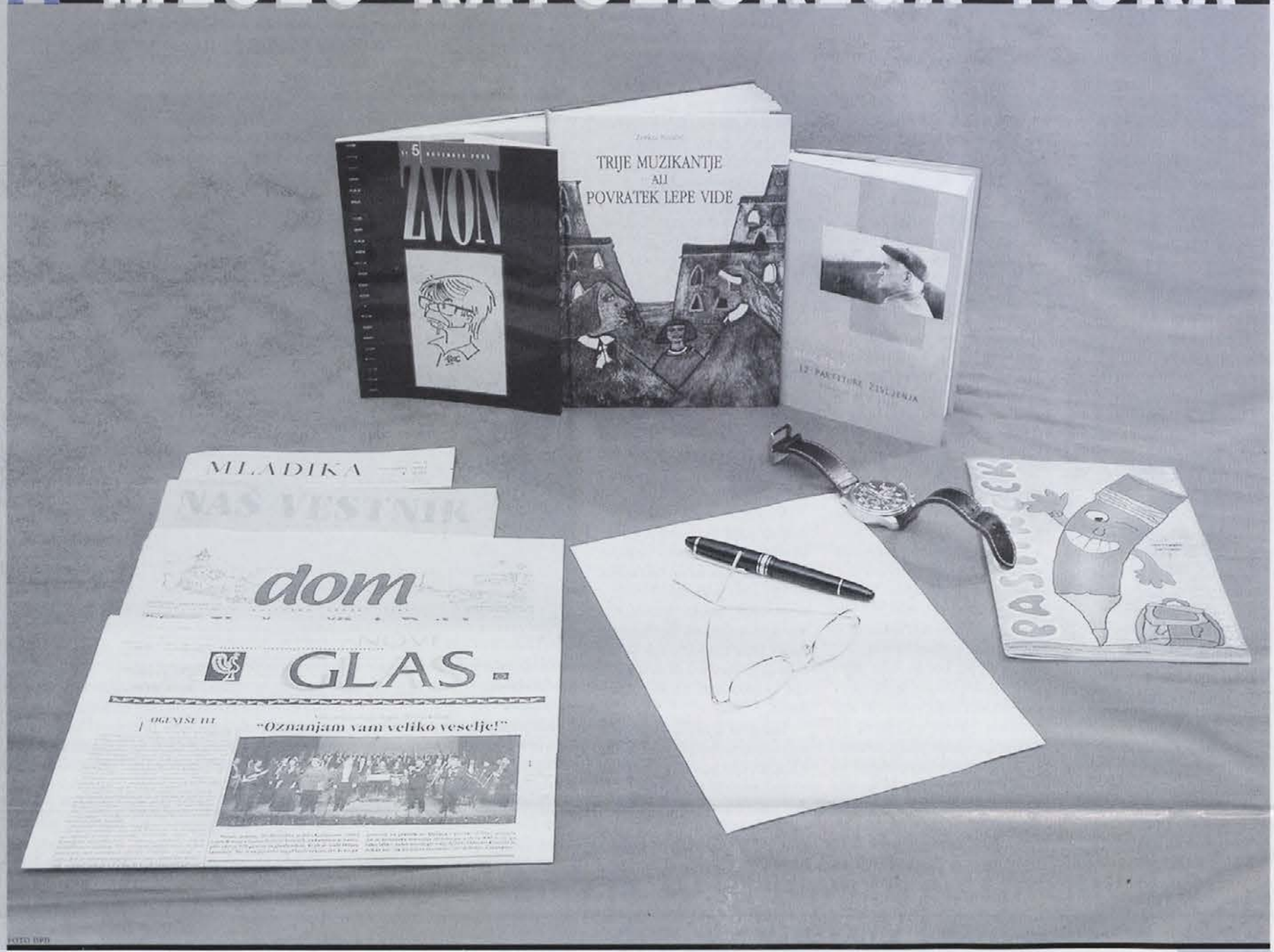

Novi glas
Dom
Naš vestnik
Revija Mladika
Pastirček
Zvon
Goriška Mohorjeva družba
Založba Mladika

Podpiraj verski tisk!